

Een nieuw leven voor een kleine dorpskerk

2 kerken per week
verliezen hun functie

Geen nieuwe functie?
Sloop dreigt!

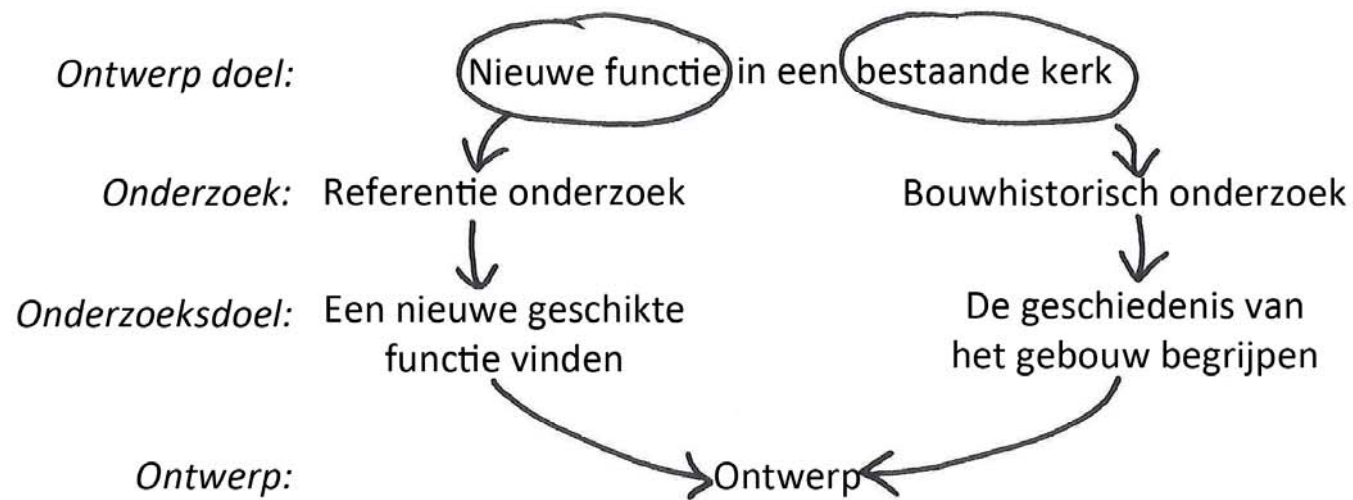

Kleine dorpskerken

Hiaat in het huidig onderzoek:
de kleine dorpskerk

Twée onderzoeken

Referentie onderzoek

Onderwerp:

Kleine dorpskerken in het algemeen in Nederland.

Onderzoeksvraag:

Wat is een geschikte nieuwe functie voor een kleine dorpskerk en welke aanpassingen zijn daar voor nodig?

Onderzoeksdoel:

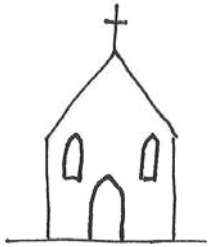
De vragen die voor grote kerken al beantwoord zijn ook voor kleine kerken beantwoorden.

Subthema's:

Voorkeuren	van verschillende betrokken partijen.
Statistieken	van de afgelopen jaren.
Methoden	om een geschikte functie te bepalen.
Casussen	om het proces te bekijken.
Aanpassingen	om een nieuwe functie in een kerk te passen.

Proces

kerk in
functie

kerk onttrokken
aan de eredienst

kerk staat
leeg

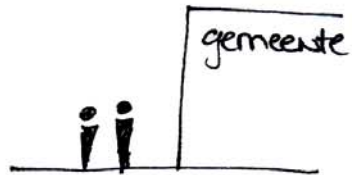
mensen hebben
een idee

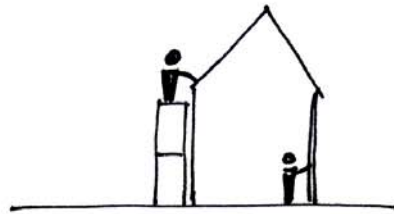
ze gaan naar de
eigenaar van de kerk

ze kopen
de kerk

ze gaan naar
de gemeente

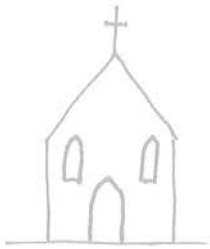

ze verbouwen
de kerk vaak zelf

kerk heeft een
nieuwe functie

Functie

kerk in
functie

kerk onttrokken
aan de eredienst

kerk staat
leeg

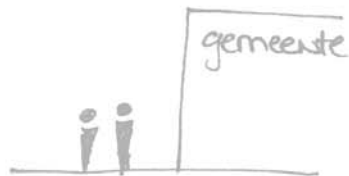
mensen hebben
een idee

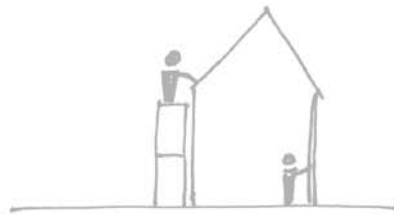
ze gaan naar de
eigenaar van de kerk

ze kopen
de kerk

ze gaan naar
de gemeente

ze verbouwen
de kerk vaak zelf

kerk heeft een
nieuwe functie

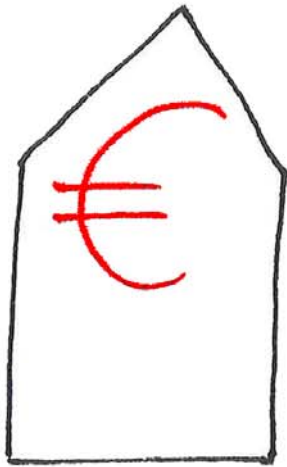
niet de beleidsmakers
(met transformatiewijzers)
bepalen in de praktijk
de nieuwe functie

maar de mensen met een idee
(en hun intuïtie)
bepalen de nieuwe functie

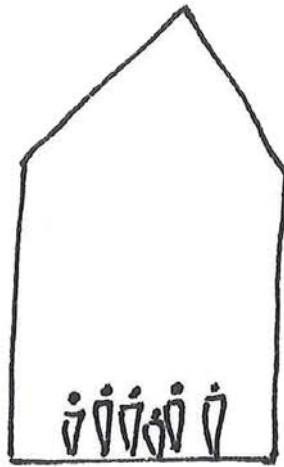
wie betaald bepaald

Functie

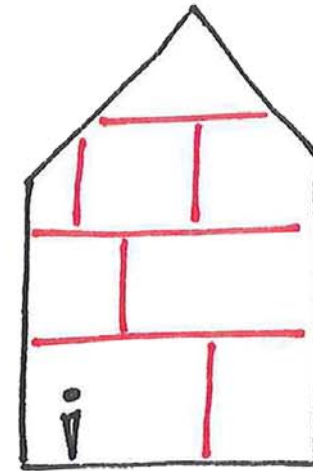
1. geen commerciële functies

2. de kerk moet publiek toegankelijk blijven

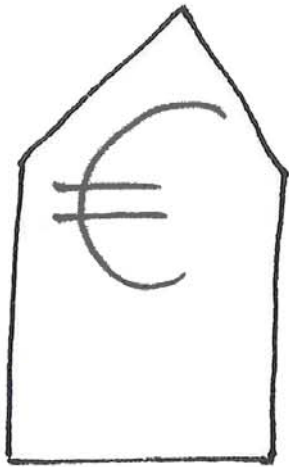
3. de kerkruimte niet opdelen

Dus een kerk is **niet** geschikt als woongebouw

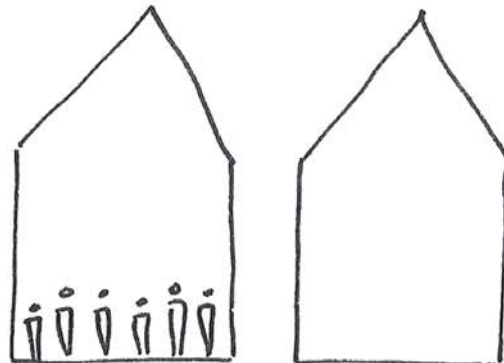
Functie

1. geen commerciële functies

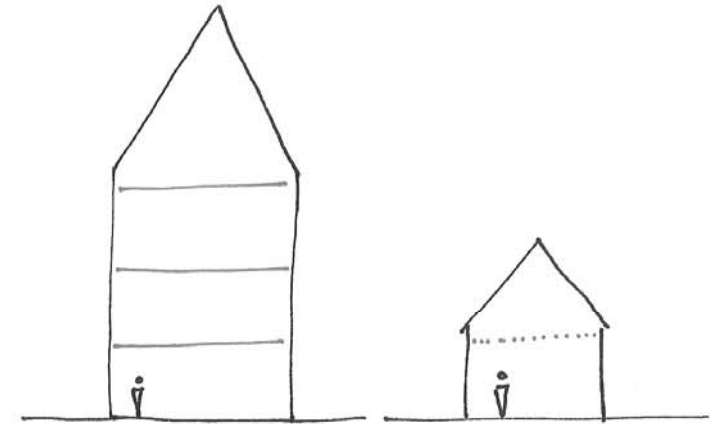
Roeterdink (2008):
“Niet-commerciële functies
zijn voor kleine dorpskerken
niet financieel haalbaar.”

2. de kerk moet publiek
toegankelijk blijven

publieke toegankelijkheid is bij
dorpskerken toch al beperkt

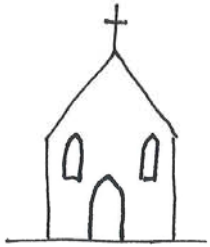
3. de kerkruimte
niet opdelen

opdelen is bij een kleine kerk
minder vaak nodig dan bij een
grote kerk

Dus een **kleine dorpskerk** is **wel** geschikt als woongebouw

Proces

kerk in
functie

kerk onttrokken
aan de eredienst

kerk staat
leeg

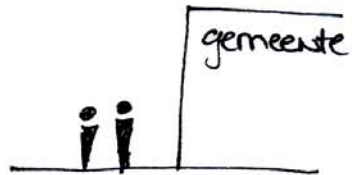
mensen hebben
een idee

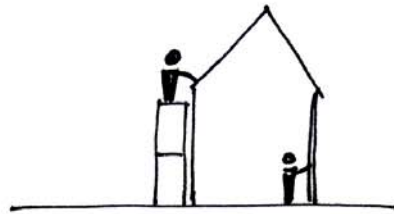
ze gaan naar de
eigenaar van de kerk

ze kopen
de kerk

ze gaan naar
de gemeente

ze verbouwen
de kerk vaak zelf

kerk heeft een
nieuwe functie

Aanpassingen

kerk in
functie

kerk onttrokken
aan de eredienst

kerk staat
leeg

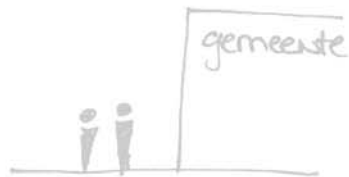
mensen hebben
een idee

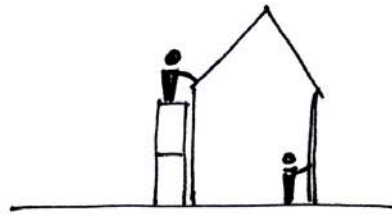
ze gaan naar de
eigenaar van de kerk

ze kopen
de kerk

ze gaan naar
de gemeente

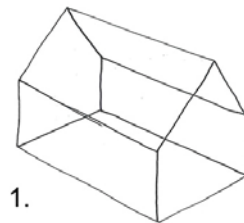
ze verbouwen
de kerk vaak zelf

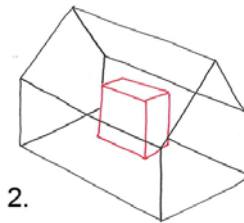
kerk heeft een
nieuwe functie

Aanpassingen:

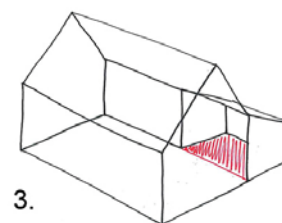
- Daglicht aanpassingen
- Isoleren
- Verwarmen
- Het opdelen van de grote hoge ruimte,
10 manieren om dit te doen:

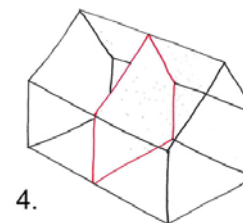
1.

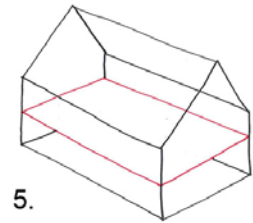
2.

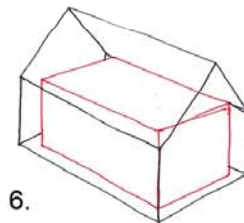
3.

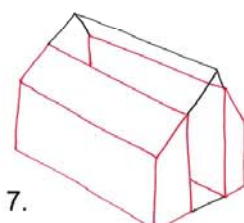
4.

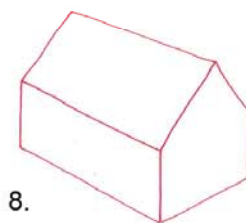
5.

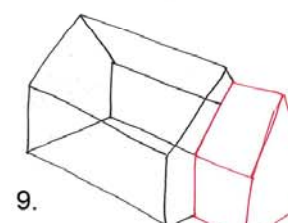
6.

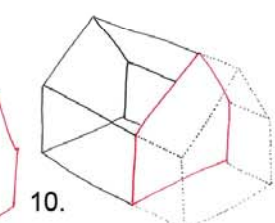
7.

8.

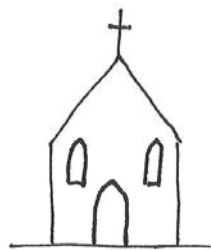

9.

10.

Proces

kerk in
functie

kerk onttrokken
aan de eredienst

kerk staat
leeg

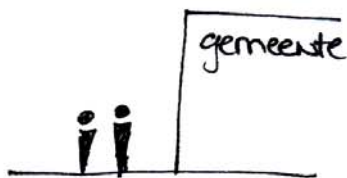
mensen hebben
een idee

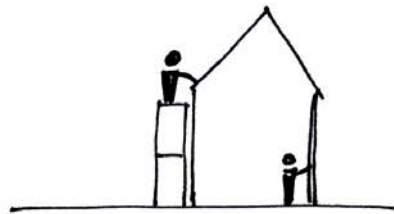
ze gaan naar de
eigenaar van de kerk

ze kopen
de kerk

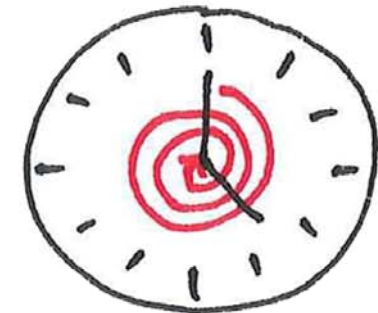
ze gaan naar
de gemeente

ze verbouwen
de kerk vaak zelf

kerk heeft een
nieuwe functie

tijd voor het 'rouw' proces

Hoe langer het proces duurt hoe kleiner de kans op negatieve reacties.

Conclusies

Wie bepaald de nieuwe functie?

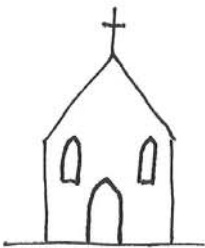
De mensen die een idee hebben en dat willen uitvoeren bepalen de nieuwe functie.
Wie betaald bepaald.

Hoe zijn de reacties?

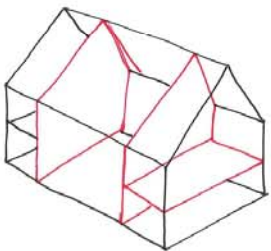
Hoe langer het herbestemmingsproces duurt,
hoe positiever de reacties zullen zijn.

Wat is een geschikte nieuwe functie voor een kleine dorpskerk?

Alleen commerciële functies zijn haalbaar.
Een woonfunctie is zeer geschikt.

Welke aanpassingen zijn daarvoor nodig?

Het opdelen van de grote hoge ruimte.
Daglicht aanpassingen.
Isoleren en verwarmen.

Bouwhistorisch onderzoek

Onderwerp

Een specifieke kleine dorpskerk: de gereformeerde kerk in 2e Exloërmond

Onderzoeksvraag:

Welke aspecten zorgen ervoor dat deze kerk behouden moeten blijven?

Onderzoeksdoel:

De geschiedenis en waarde van het gebouw achterhalen.

De Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed onderscheid 3 methoden voor bouwhistorisch onderzoek:

1. Bouwhistorische inventarisatie

Al gedaan i.v.m.
monumentbepaling
door het Drents Plateau

2. Bouwhistorische opname

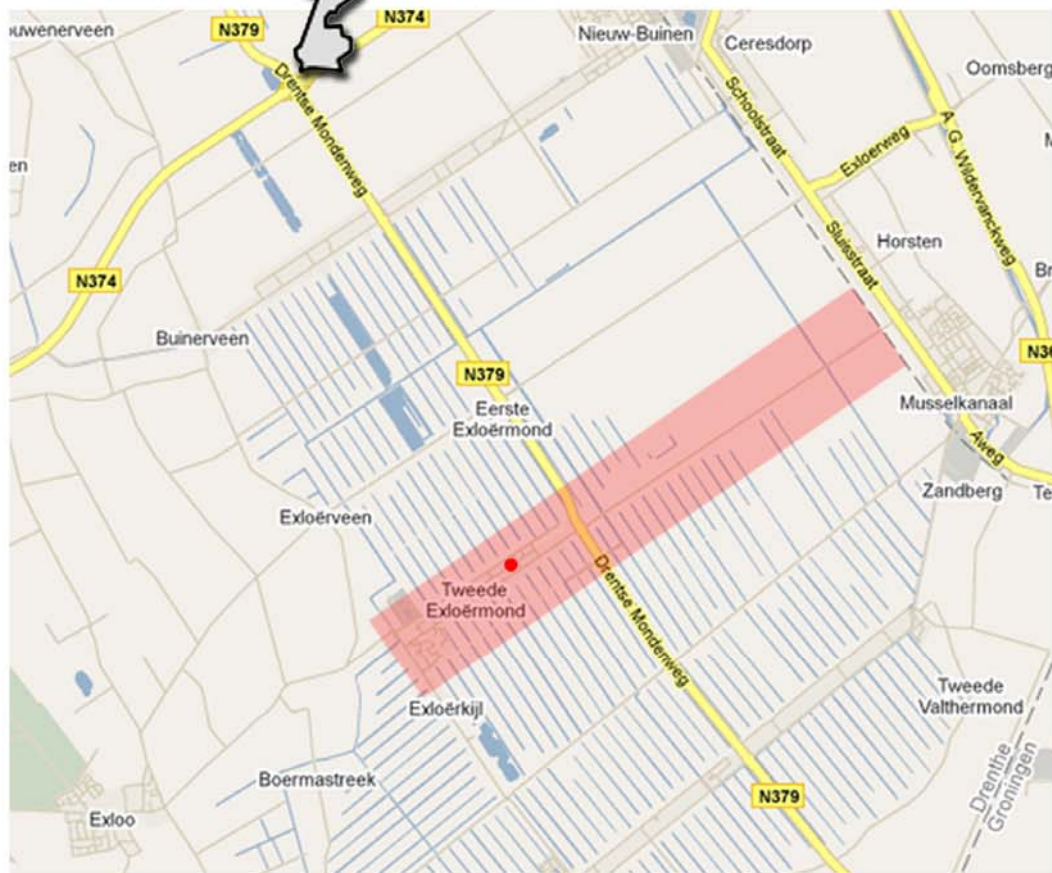
Dit onderzoek is een
bouwhistorische opname,
met deels bouwhistorische
ontleding.

3. Bouwhistorische ontleding

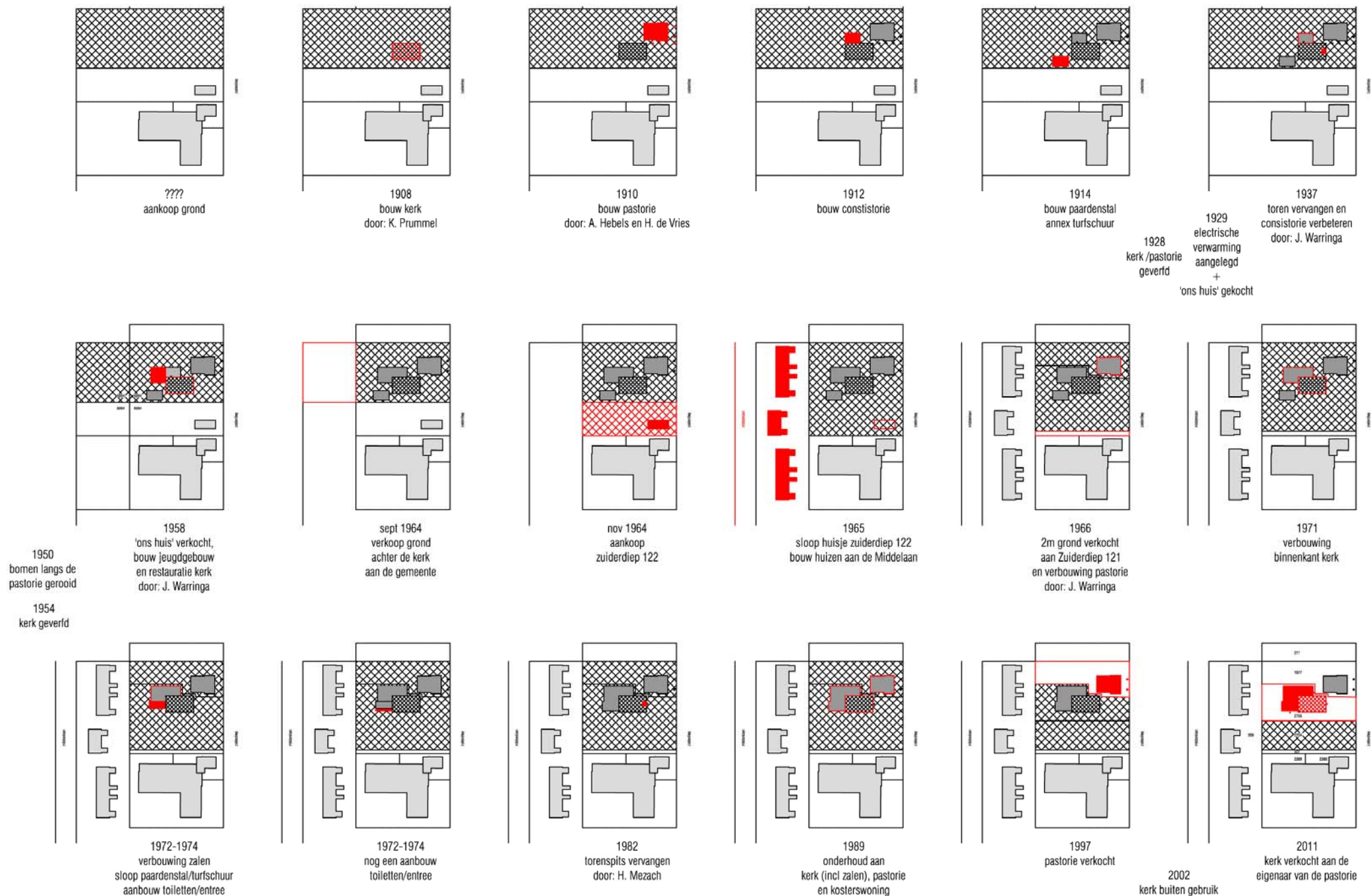
Geschiedenis

2e Exloërmond is een lintdorp van ruim 6 km lang in de veenkoloniën.

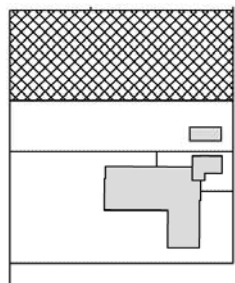
Geschiedenis

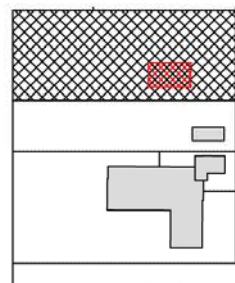
Geschiedenis

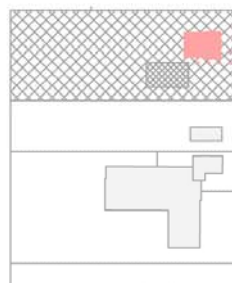
Geschiedenis 1908

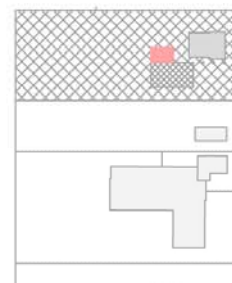
????
aankoop grond

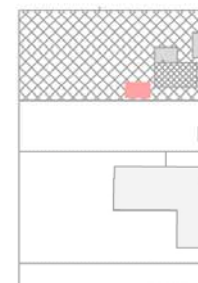
1908
bouw kerk
door: K. Prummel

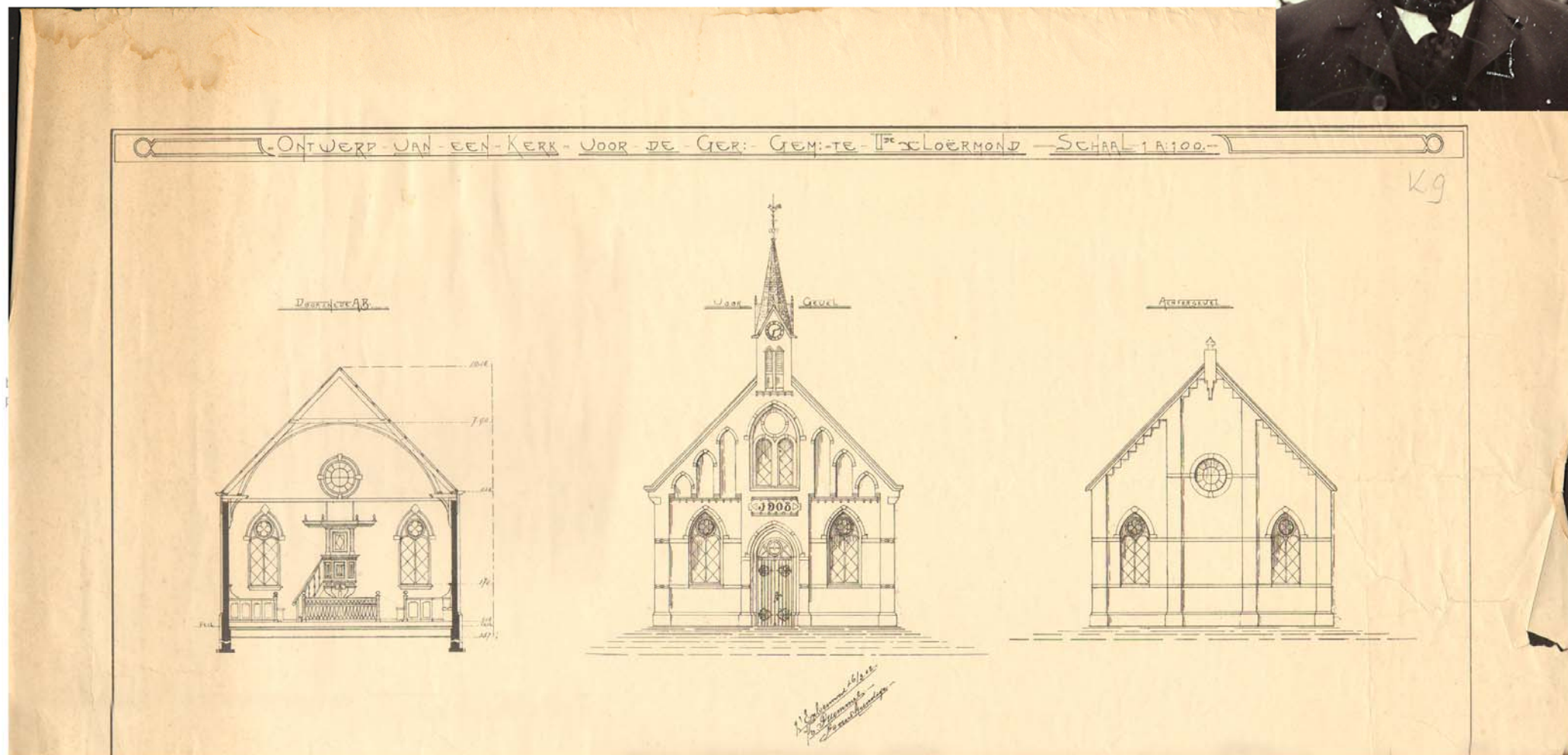
1910
bouw pastorie
door: A. Hebels en H. de Vries

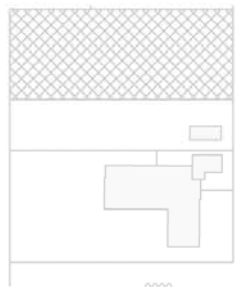
1912
bouw constitorie

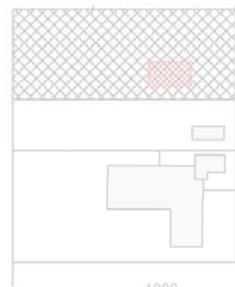
1914
bouw paardenst.
annex turfschuur

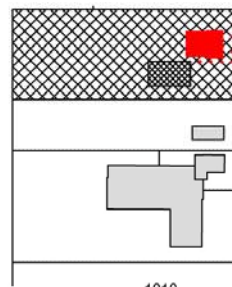
Geschiedenis

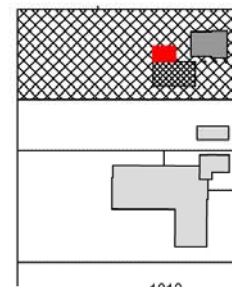
???
aankoop grond

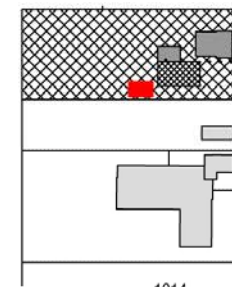
1908
bouw kerk
door: K. Prummel

1910
bouw pastorie
door: A. Hebels en H. de Vries

1912
bouw consistorie

1914
bouw paardenstal
annex turfschuur

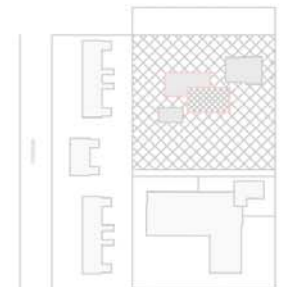

1937
toren vervangen en
consistorie verbeteren
door: J. Warringa

1928
kerk /pastorie
geverfd
+
1929
electrische
verwarming
aangelegd
+
'ons huis' gekocht

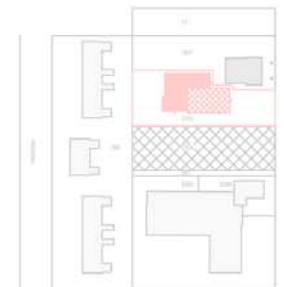
1966
kerk verkocht
aan de
kerk
121
Warringa

1971
verbouwing
binnenkant kerk

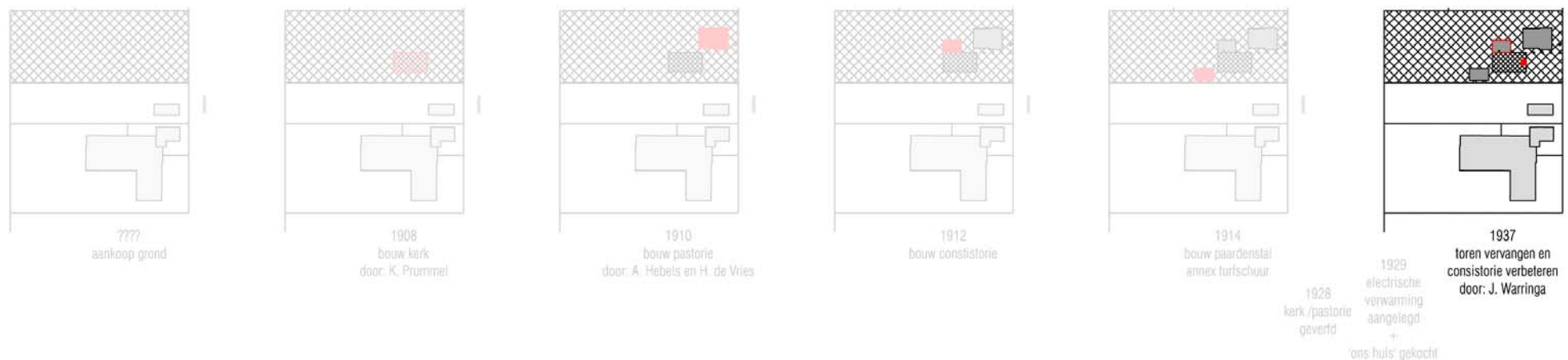

1997
kerk
verkocht

2011
kerk verkocht aan de
eigenaar van de pastorie
2002
kerk buiten gebruik

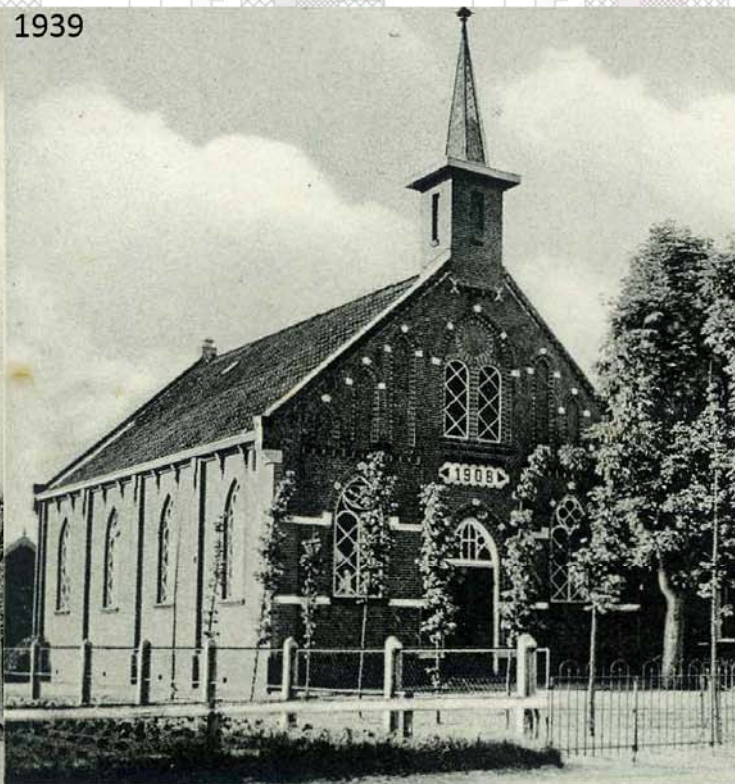
Geschiedenis 1937

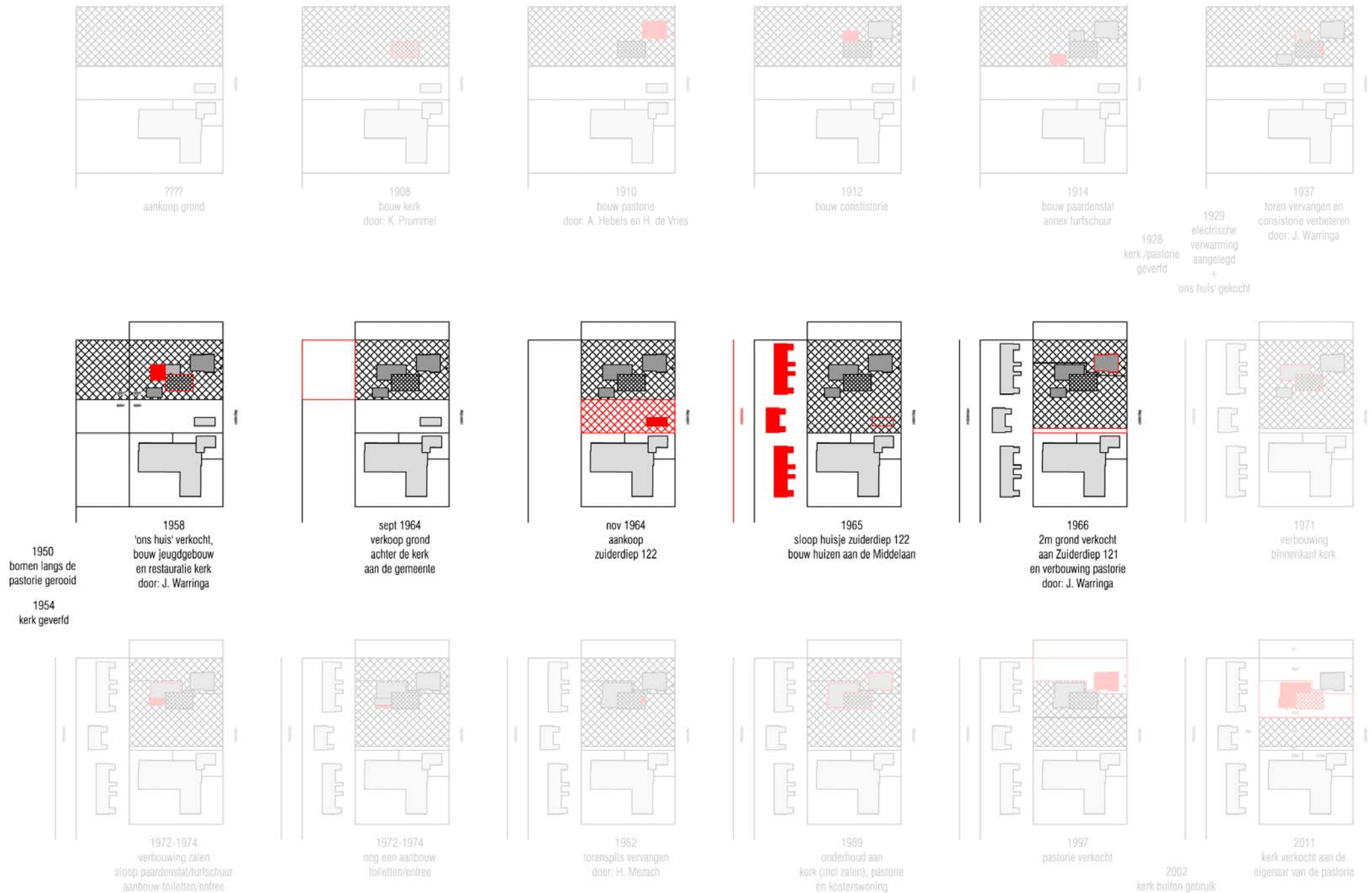
1935

1939

Geschiedenis

Geschiedenis 1971-1975

1950
bomen langs de
pastorie gerooild

1950
'ons huis' verkocht,
bouw jeugdgebouw
en restauratie kerk
door: J. Warringa

1950
verkoop grond
achter de kerk
aan de gemeente

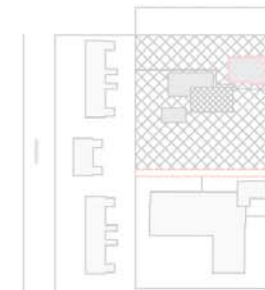
1950
aankoop
zuiderdiep 122

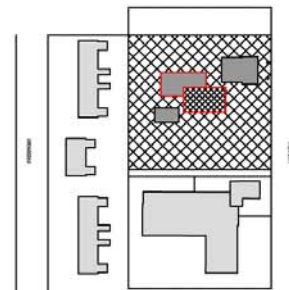
Dominee
van Dalen

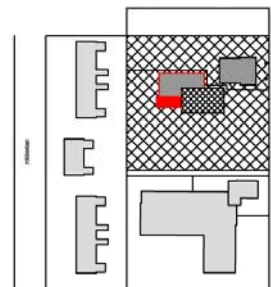
1965
sloop huisje zuiderdiep 122
bouw huizen aan de Middelaan

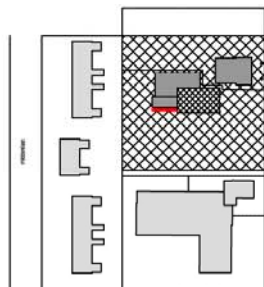
1966
2m grond verkocht
aan Zuiderdiep 121
en verbouwing pastorie
door: J. Warringa

1971
verbouwing
binnenkant kerk

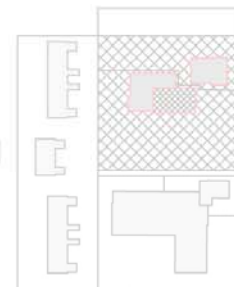
1972-1974
verbouwing zalen
sloop paardenstal/turfschuur
aanbouw toiletten/entree

1972-1974
nog een aanbouw
toiletten/entree

1982
torenspijs vervangen
door: H. Mezach

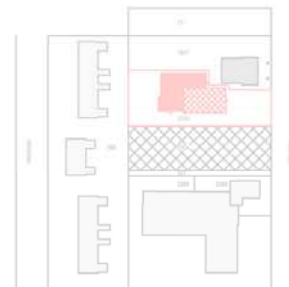

1989
onderhoud aan
kerk (incl zalen), pastorie
en kosterswoning

1997
pastorie verkocht

2002
kerk buiten gebruik

2011
kerk verkocht aan de
eigenaar van de pastorie

Geschiedenis 1982

1950
bomen langs de
pastorie gerooid

1950
'ons huis' verkocht,
bouw jeugdgebouw
en restauratie kerk
door: J. Warringa

nov 1904
aankoop
zuiderdiep 122

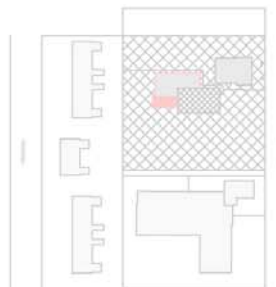
1904
sloop huisje zuiderdiep 122
bouw hulzen aan de Middelaan

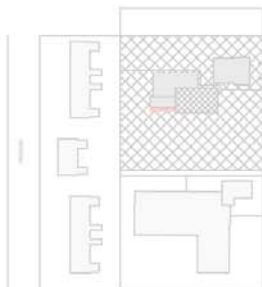
1900
2m grond verkocht
aan Zuiderdiep 121
en verbouwing pastorie
door: J. Warringa

1901
verbouwing
binnenkant kerk

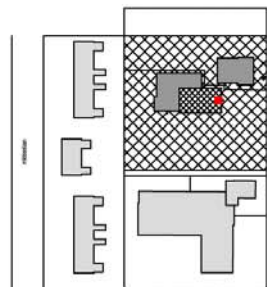
1954
kerk geveerd

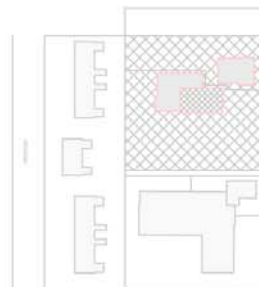
1972-1974
verbouwing zalen
sloop paardenstal/turfschuur
aanbouw toiletten/entree

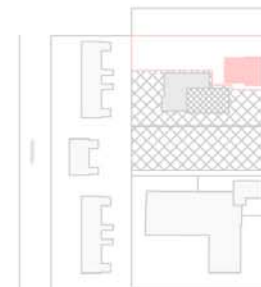
1972-1974
nog een aanbouw
toiletten/entree

1982
torenspts vervangen
door: H. Mezach

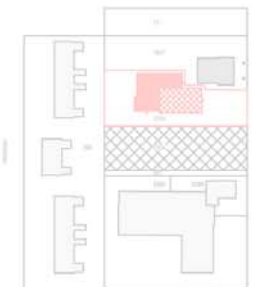

1989
onderhoud aan
kerk (incl zalen), pastorie
en kosterswoning

1997
pastorie verkocht

2002
kerk buiten gebruik

2011
kerk verkocht aan de
eigenaar van de pastorie

Geschiedenis 2002-2011

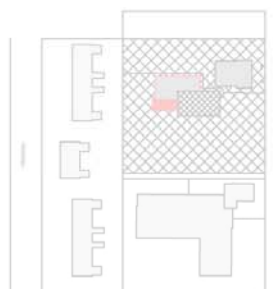
1950
bomen langs de
pastorie gerooild

1950
'ons huis' verkocht,
bouw jeugdgebouw
en restauratie kerk
door: J. Warringa

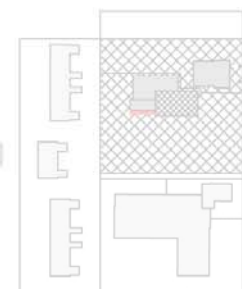
1950
verkoop grond
achter de kerk
aan de gemeente

1950
aankoop
zuiderdiep 122

1954
kerk geveerd

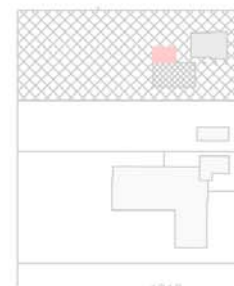
1972-1974
verbouwing zalen
sloop paardenstal/turfschuur
aanbouw toiletten/entree

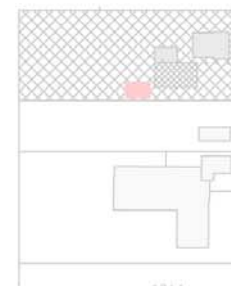
1972-1974
nog een aanbouw
toiletten/entree

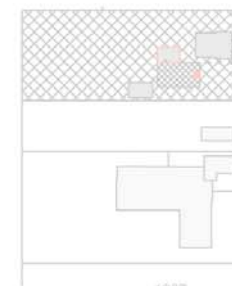
1982
torenspijs vervangen
door: H. Mezach

1912
bouw consistorie

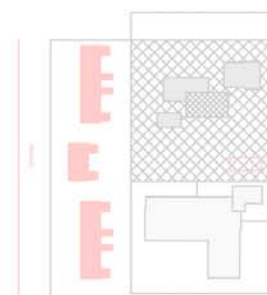

1914
bouw paardenstal
annex turfschuur

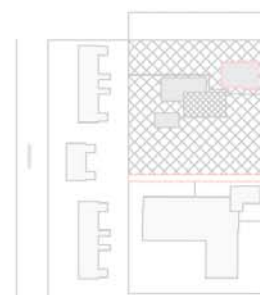

1937
toren vervangen en
consistorie verbeteren
door: J. Warringa

1928
kerk /pastorie
geveerd
+
1929
electrische
verwarming
aangelegd
+
'ons huis' gekocht

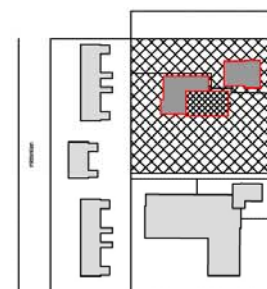
1965
sloop hujsje zuiderdiep 122
bouw huizen aan de Middelaan

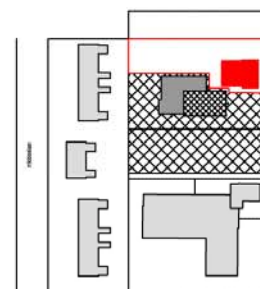
1966
2m grond verkocht
aan Zuiderdiep 121
en verbouwing pastorie
door: J. Warringa

1971
verbouwing
binnenkant kerk

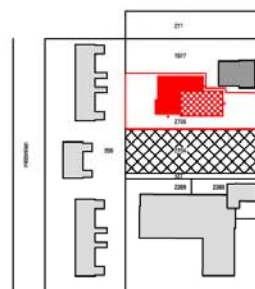

1989
onderhoud aan
kerk (incl zalen), pastorie
en kosterswoning

1997
pastorie verkocht

2002
kerk buiten gebruik

2011
kerk verkocht aan de
eigenaar van de pastorie

Rondleiding

Rondleiding

Rondleiding

Rondleiding

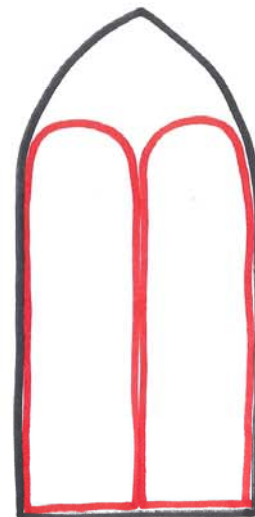
Rondleiding

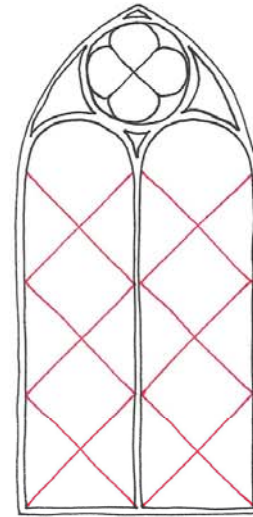
Spitsboogvensters

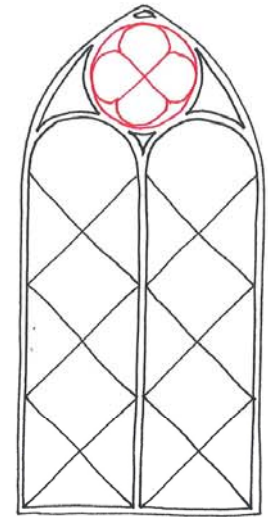
- venster zichtbaar
- venster niet meer zichtbaar maar nog wel aanwezig

rondbogen in een spitsboogvenster

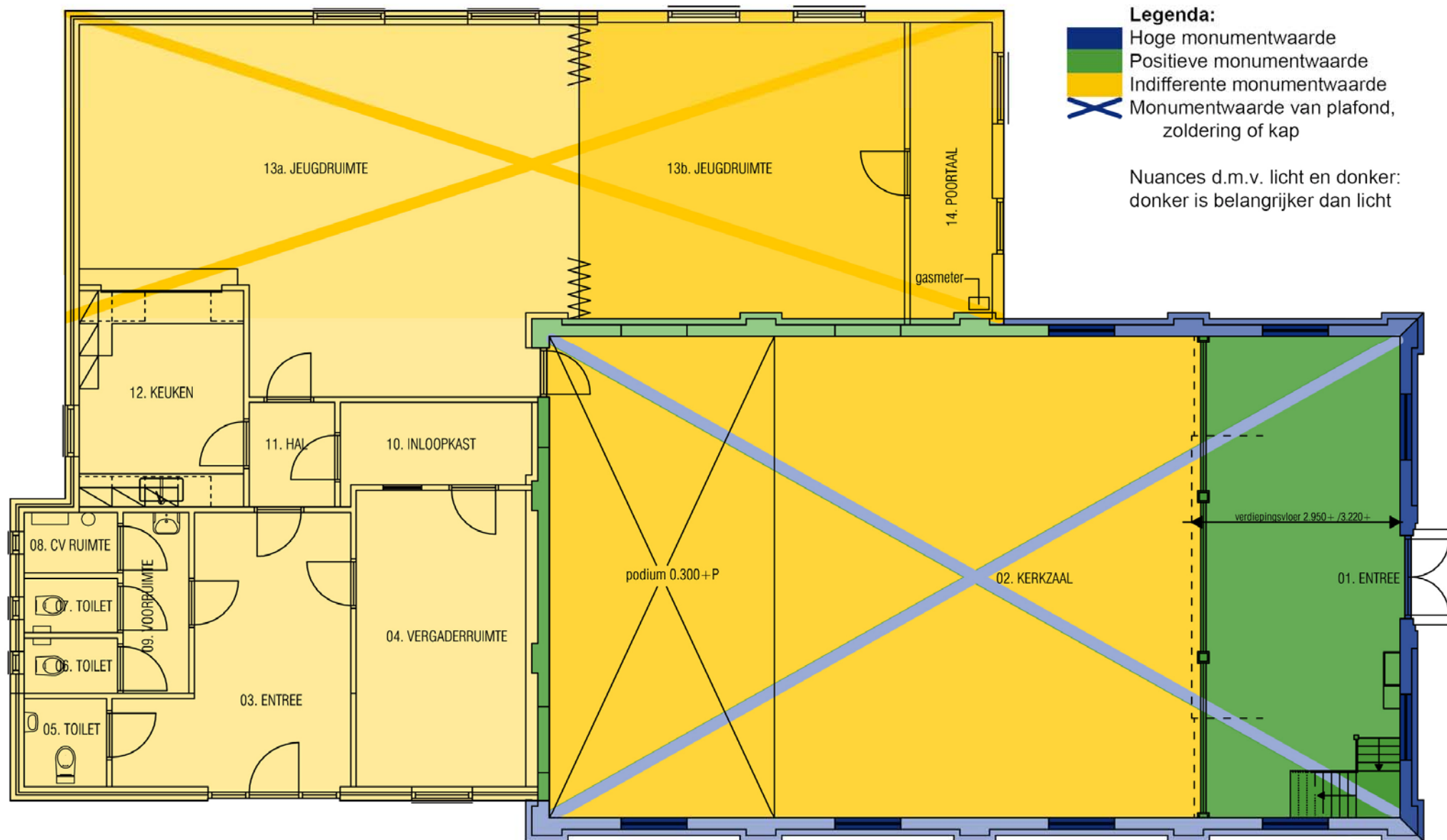

kruistracering

rond tuimelvenster met klavertjes motief

Waardestelling

Aanbevelingen uit referentie onderzoek

1. Functiecategorie:

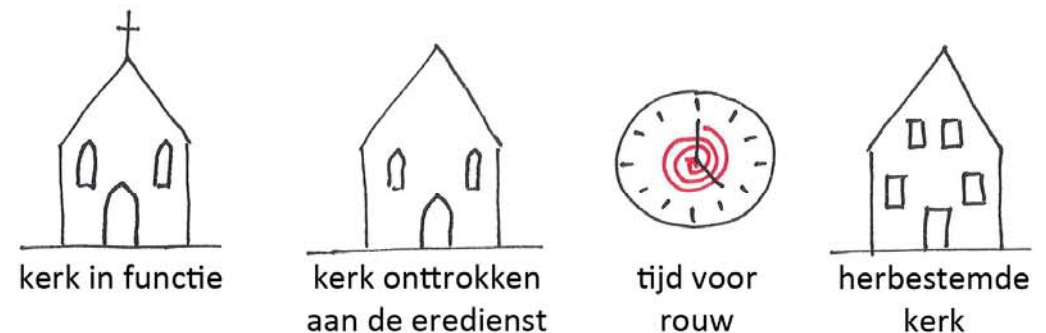

2. Wonen is zeer geschikt:

Niet elke dorpskerk kan een museum worden,
maar wel elke dorpskerk kan een bijzondere woning worden.

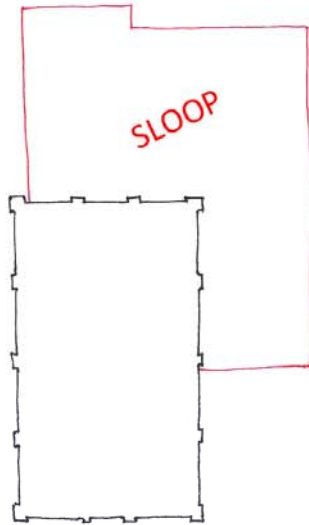
Voor bijzondere woningen is vaak wel markt (ook in de leeglopende vergrijzende gebieden).

3. De geloofsgemeenschap heeft tijd nodig voor de herbestemming van een kerk:

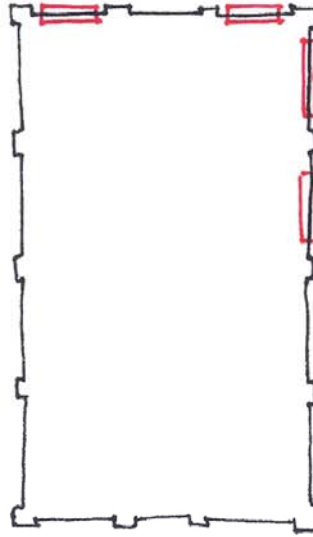

Aanbevelingen uit bouwhistorisch onderzoek

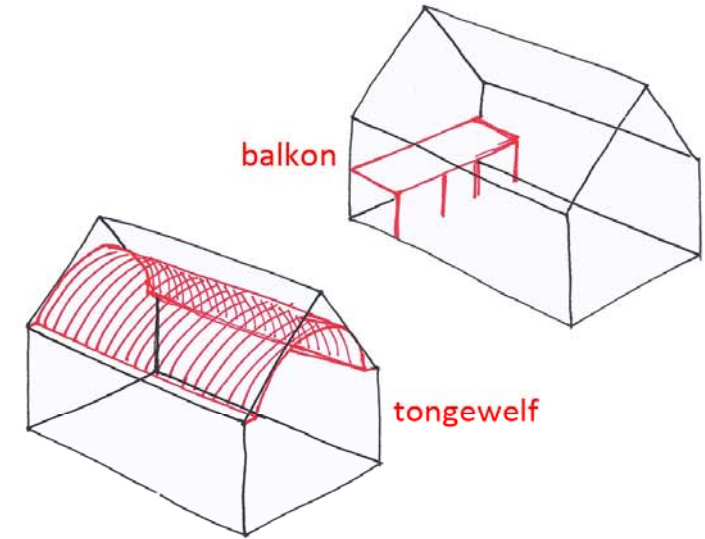
1. Bijgebouwen slopen

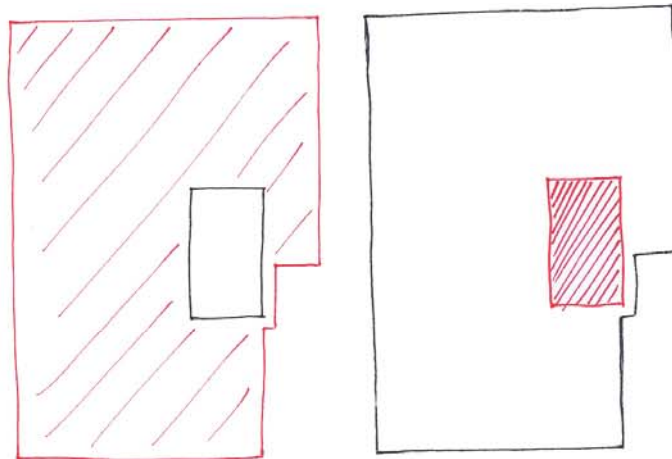
2. Verborgen spitsboogvensters herstellen

3. Balkon en tongewelf behouden

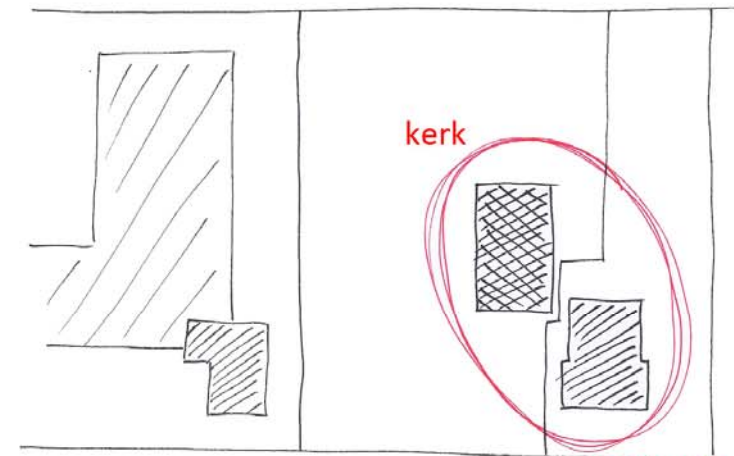

4. Niet overheersende nieuwbouw

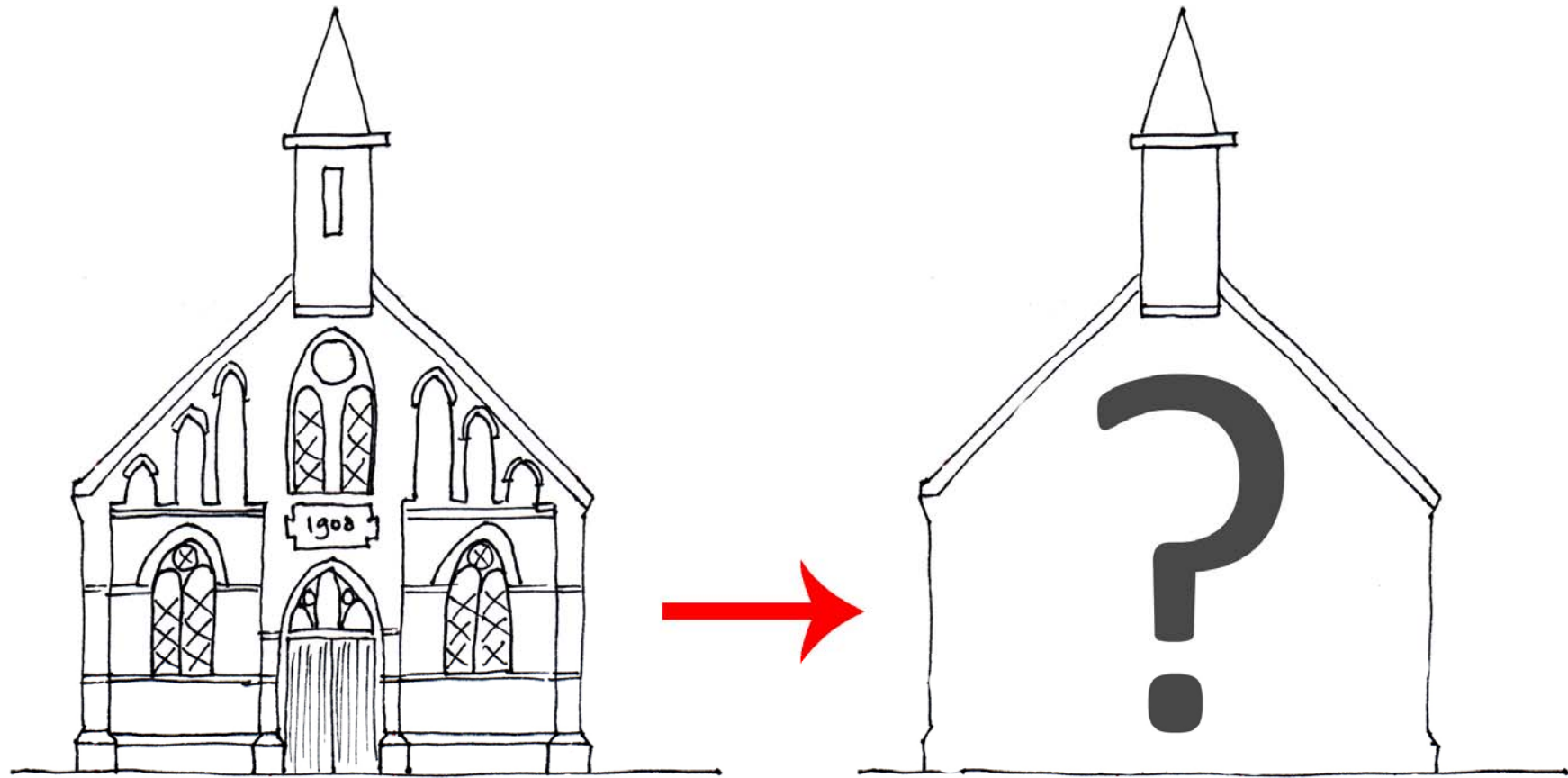

niet het kavel maar de kerk

5. Ensemble: kerk en pastorie

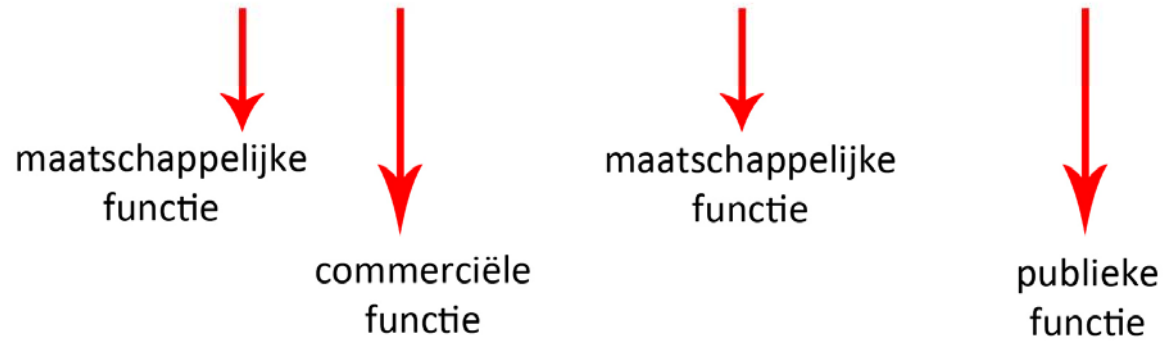

kerk
pastorie

Thomas Huis met Dagbesteding en Cadeaushop

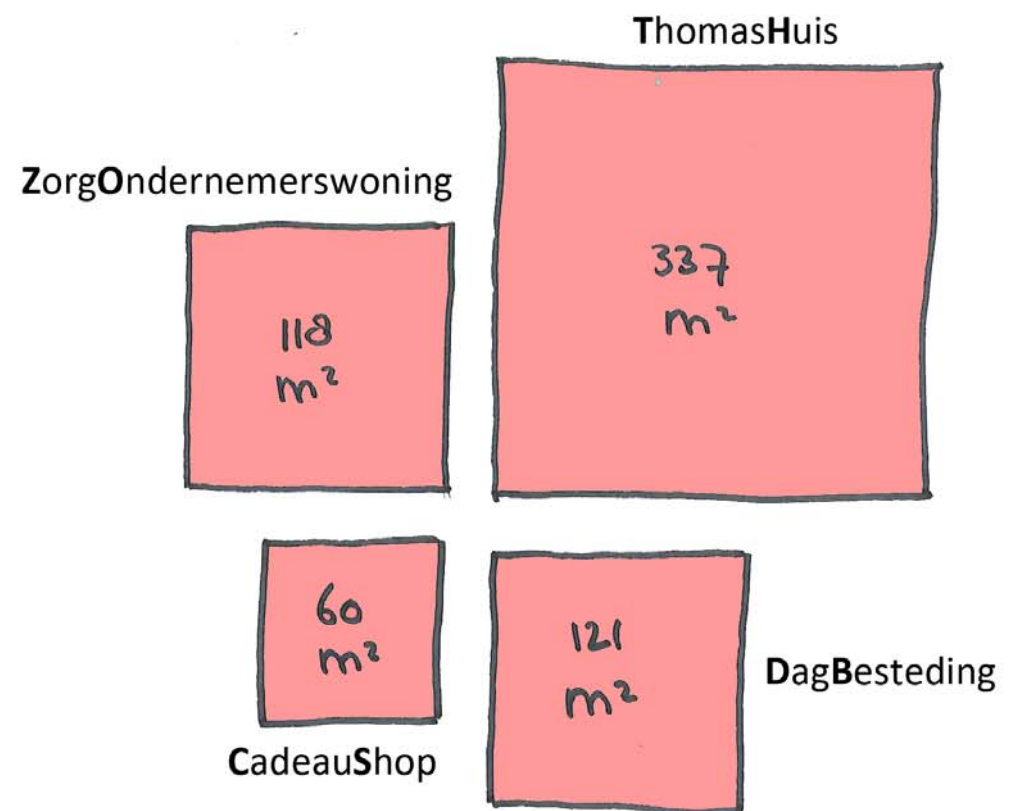
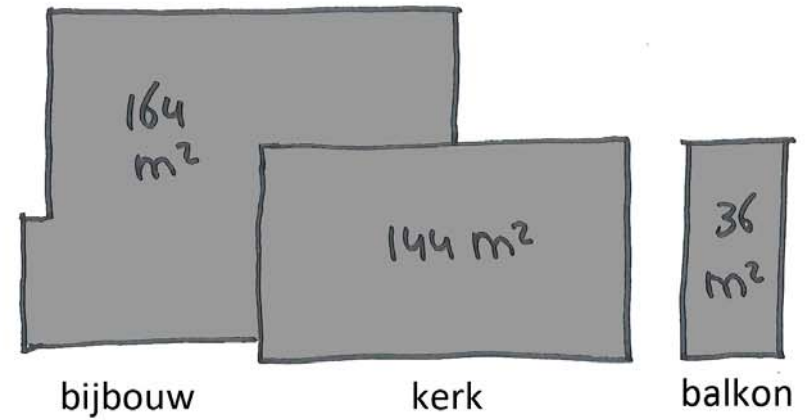
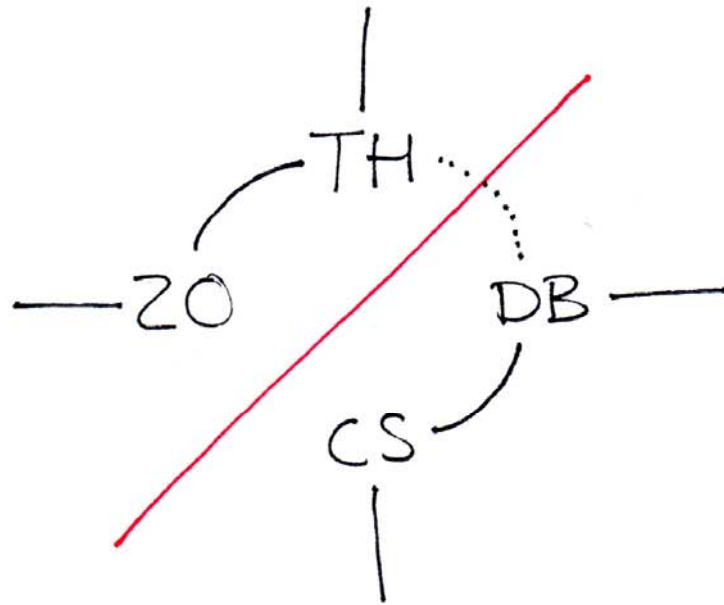
Wat is een ThomasHuis?

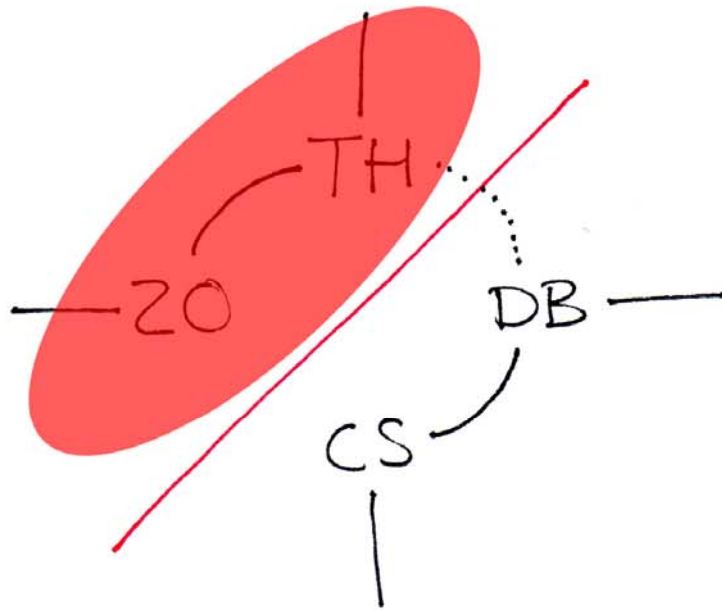
Wat zijn de voordelen van een ThomasHuis?

- grote continuïteit
- weinig overdrachten
- een huiselijke sfeer
- zeer kleinschalig

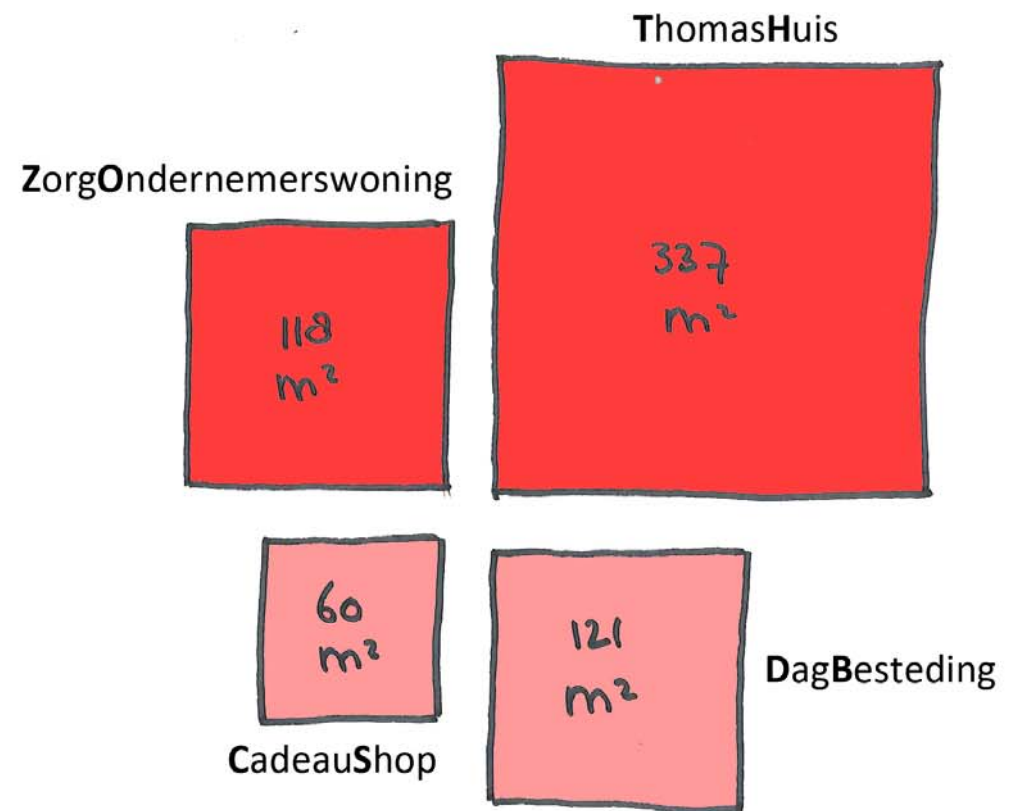
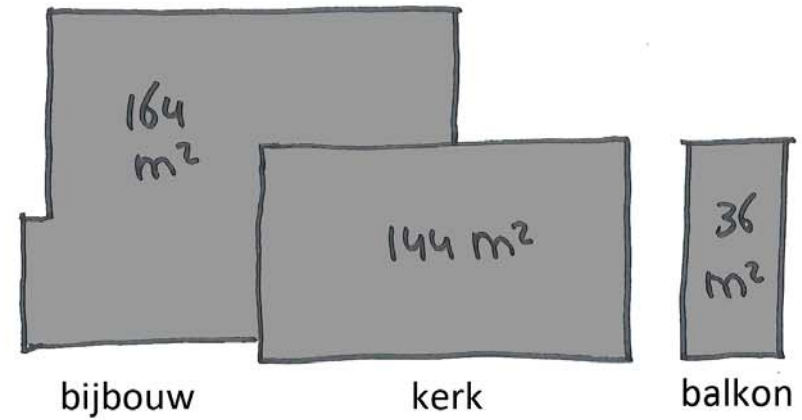
Programma van Eisen

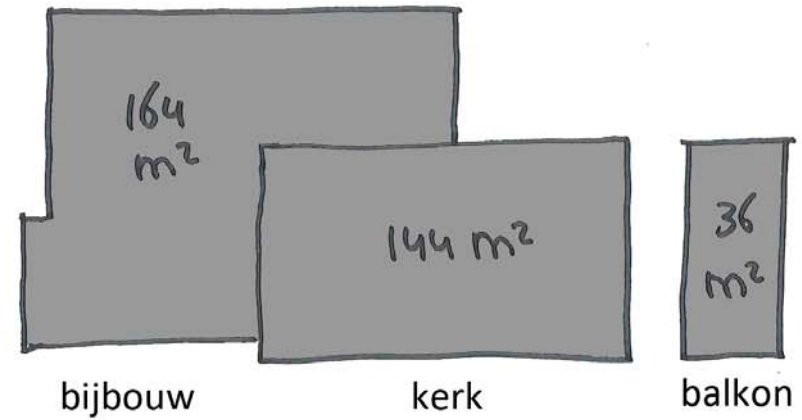
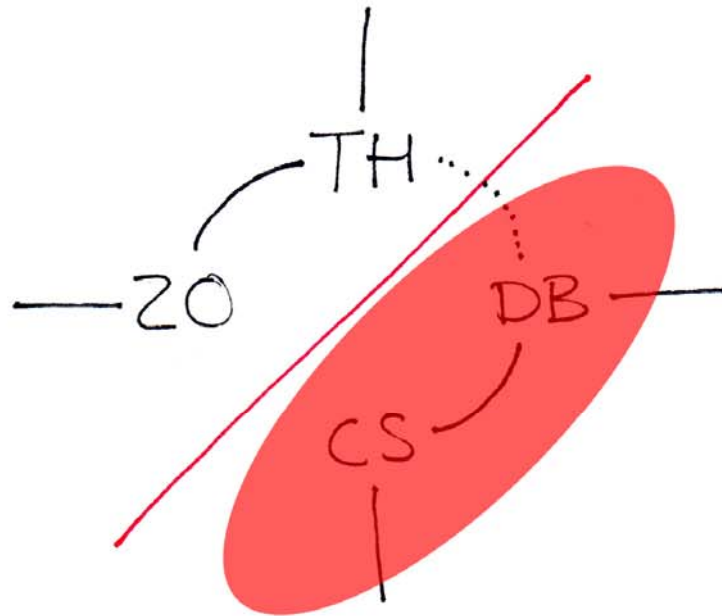
Programma van Eisen

wonen

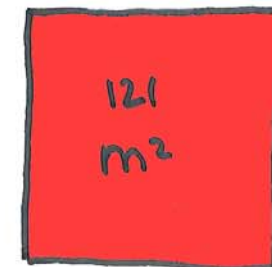
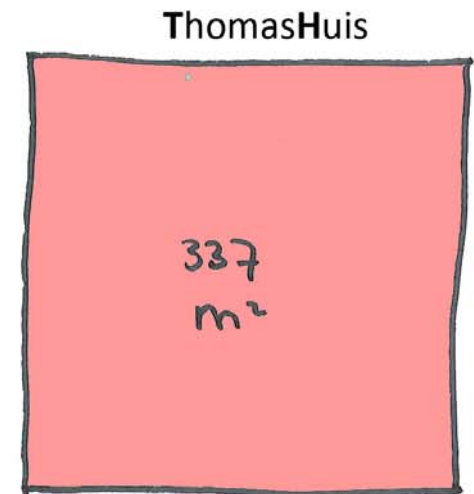
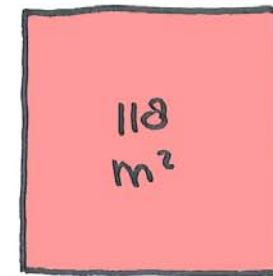
Programma van Eisen

wonen en werken

ZorgOndernemerswoning

DagBesteding

Analyse: rooilijn

Rooilijn en herkenningspunten

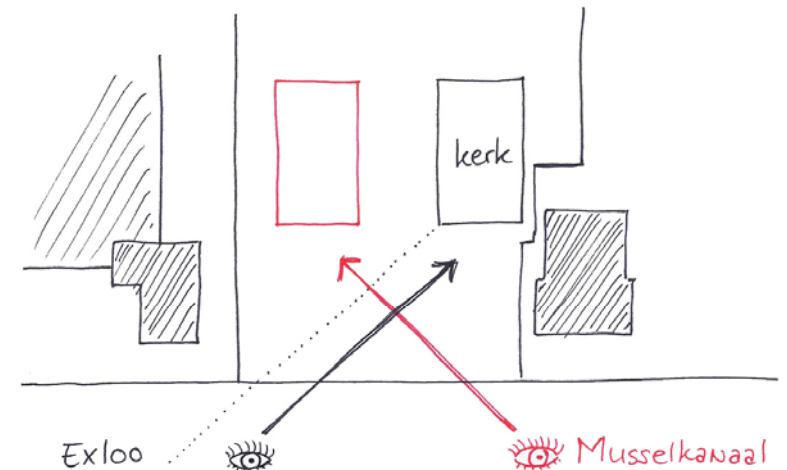
Analyse: zichtbaarheid

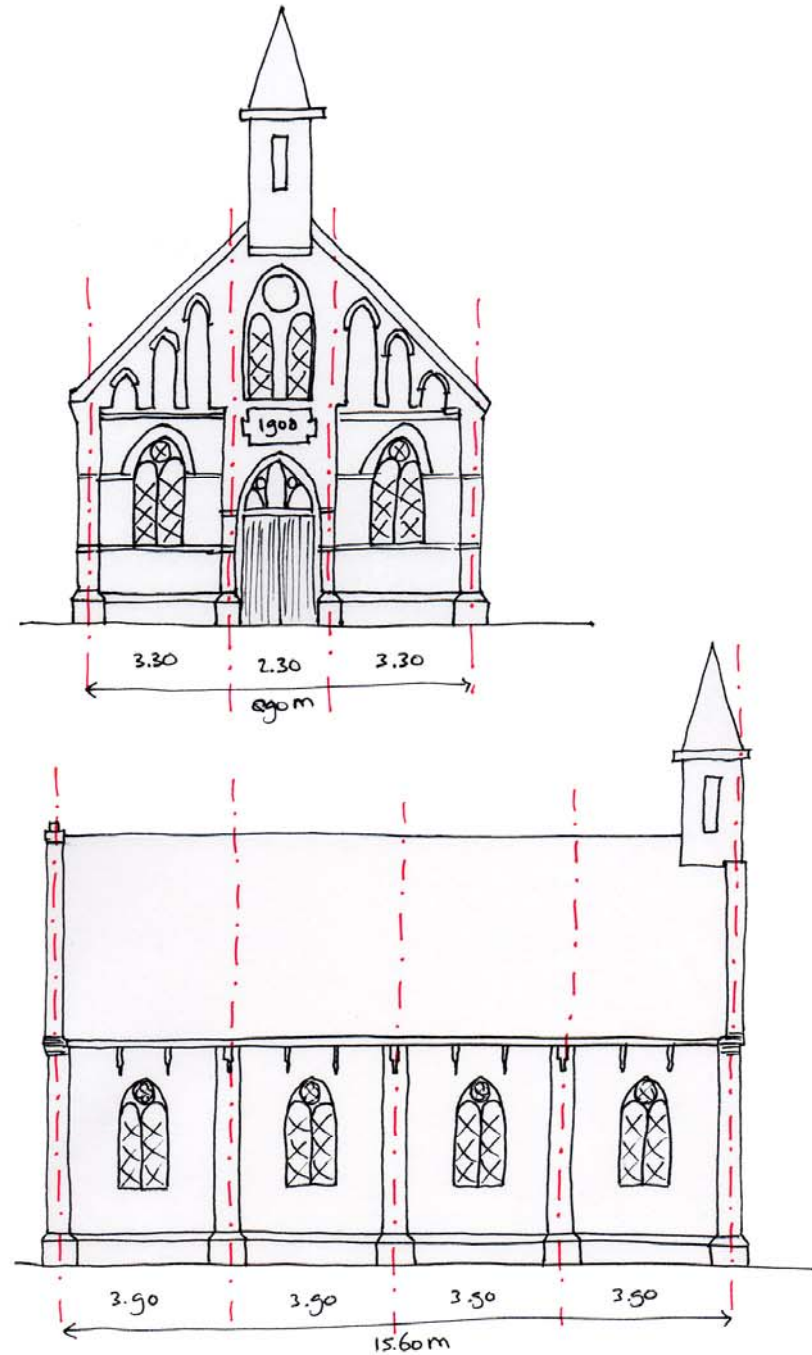
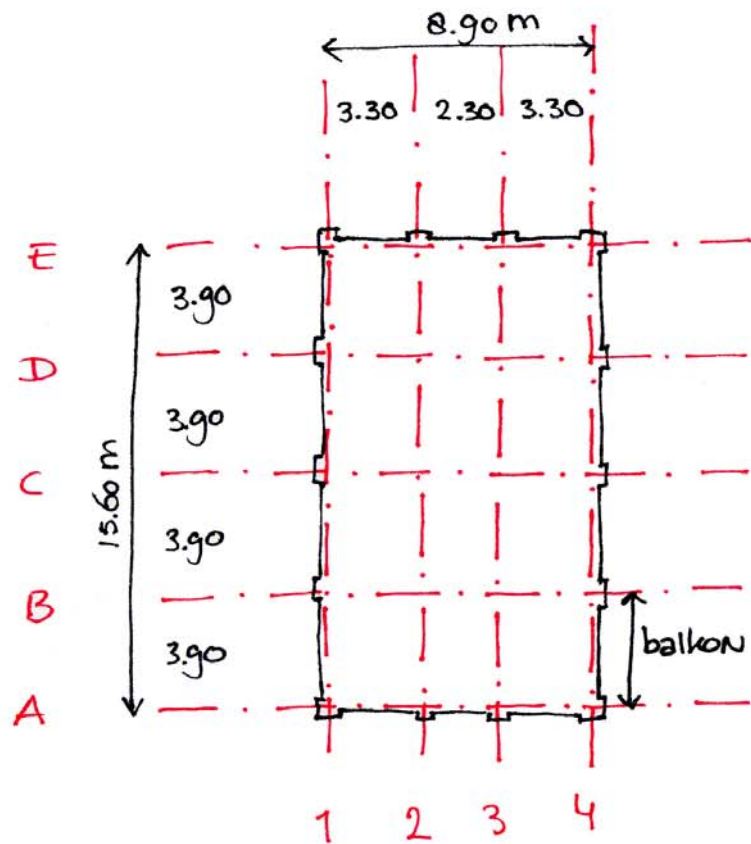
Van Exloo naar Musselkanaal: de kerk is lang en duidelijk zichtbaar

Van Musselkanaal naar Exloo: de kerk is nauwelijks zichtbaar

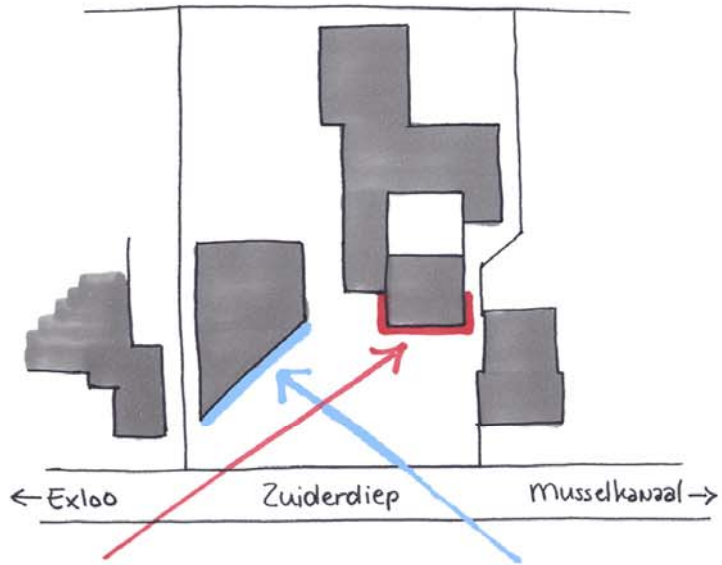

Analyse: Kerkmaatvoering

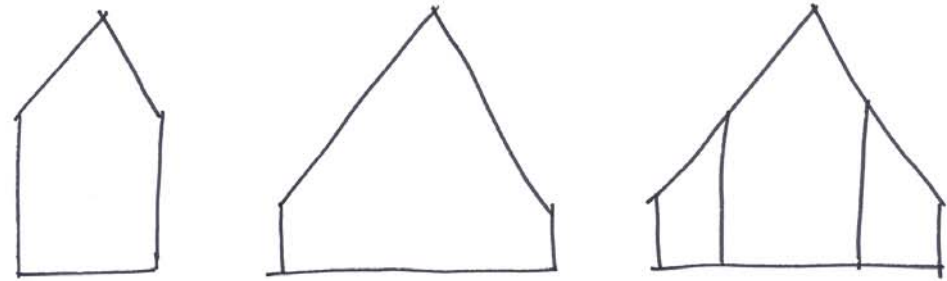

Hoofdidee

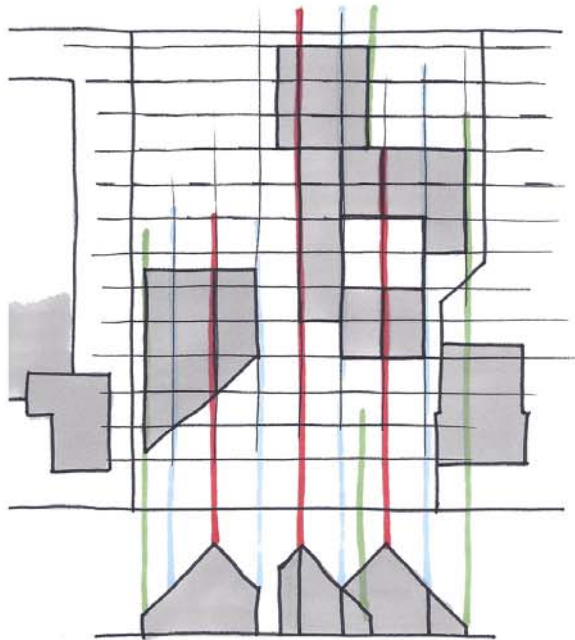
schuine lijn en herkenningspunt:

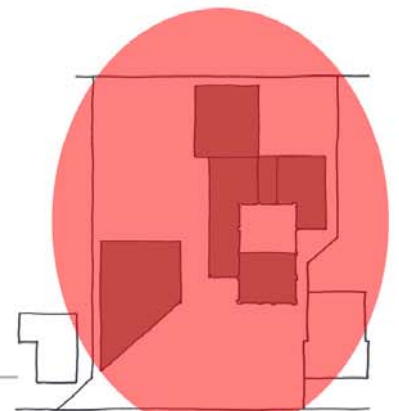
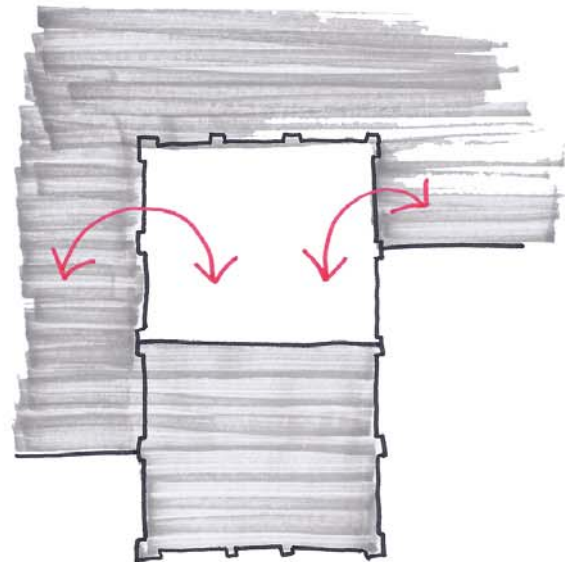
archetypes 'huis', 'schuur' en 'boerderij':

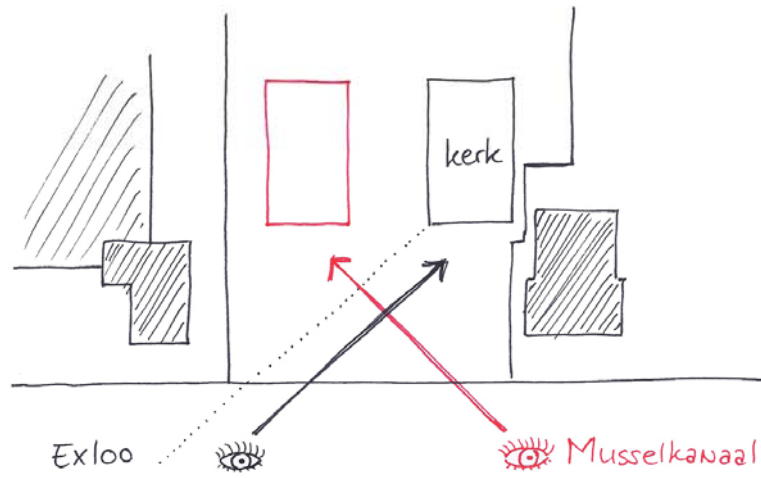
kerkmaatvoering:

binnenste buiten keren:

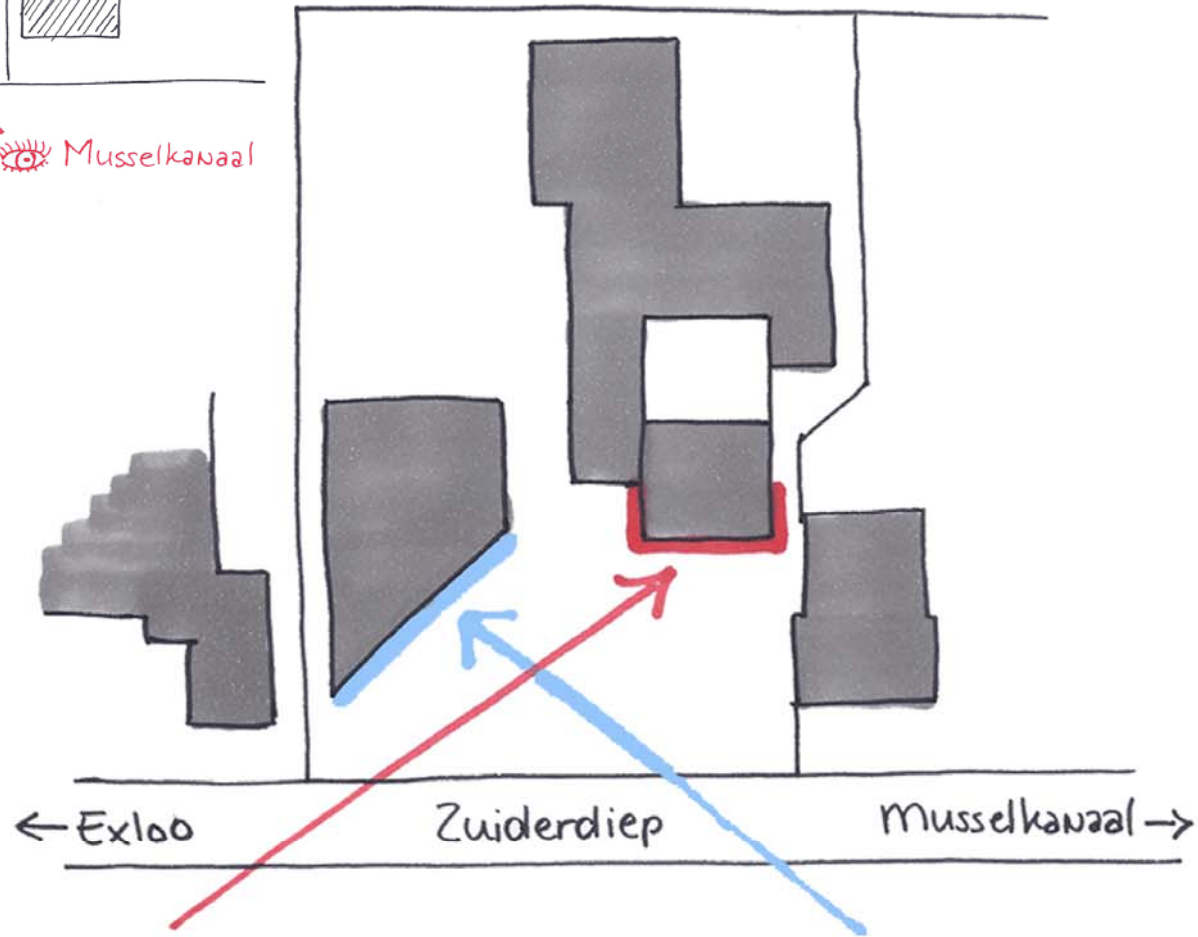
Hoofdidee: schuine lijn en herkenningspunt

Exloo

Musselkanaal

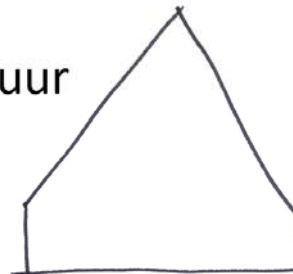

Hoofdidee: archetypes 'huis', 'schuur' en 'boerderij'

Huis

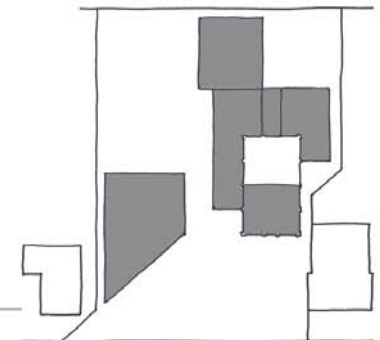
Schuur

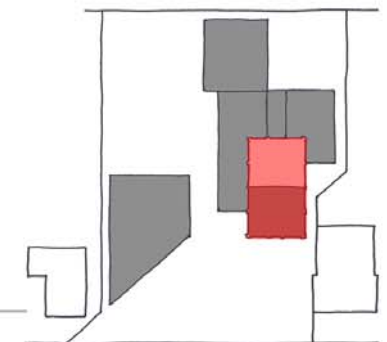
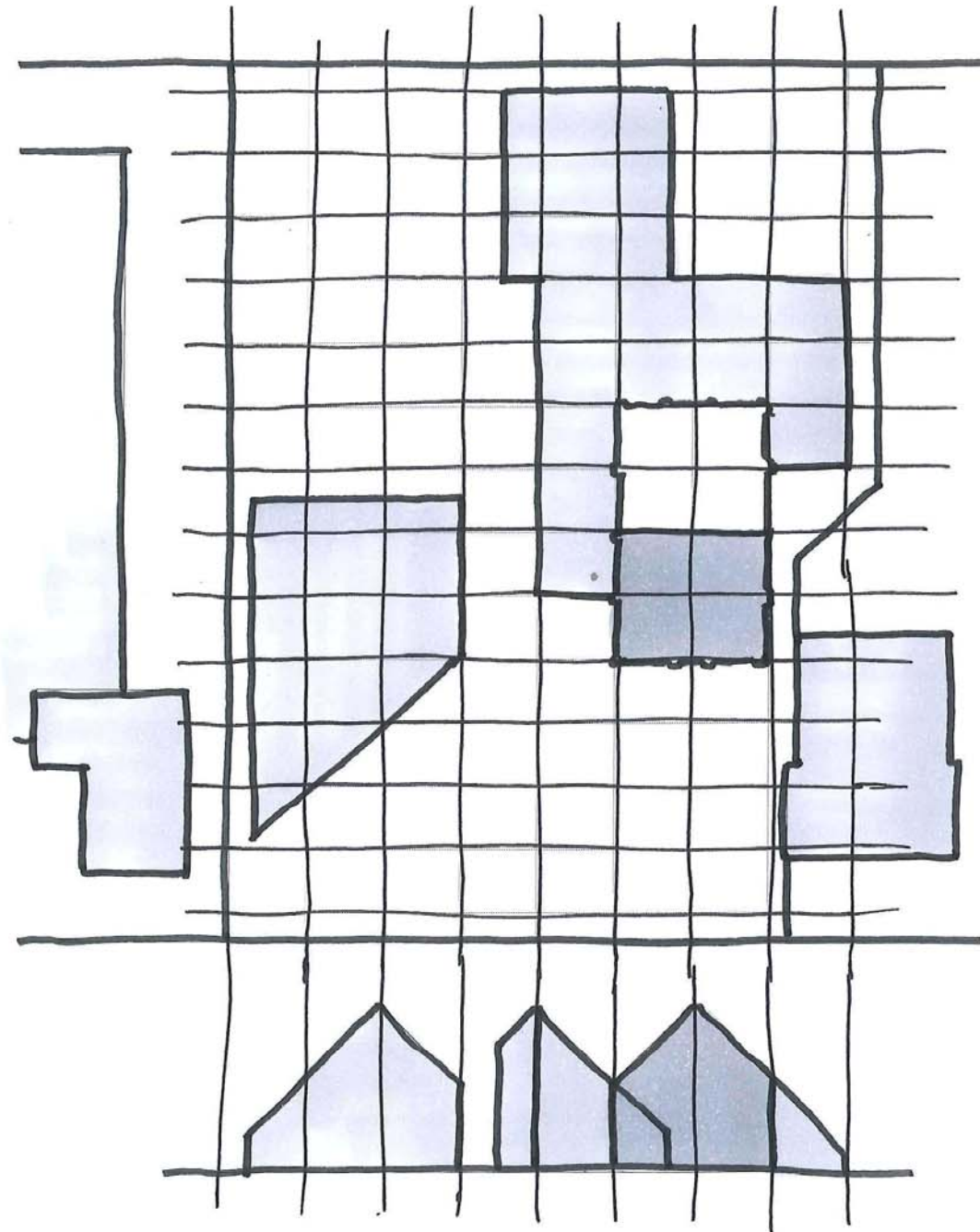
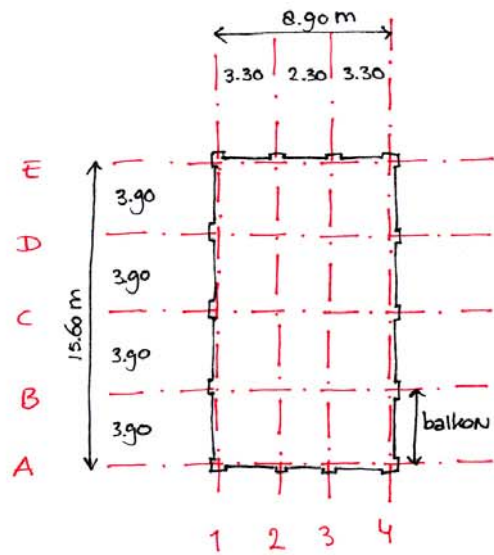
Boerderij

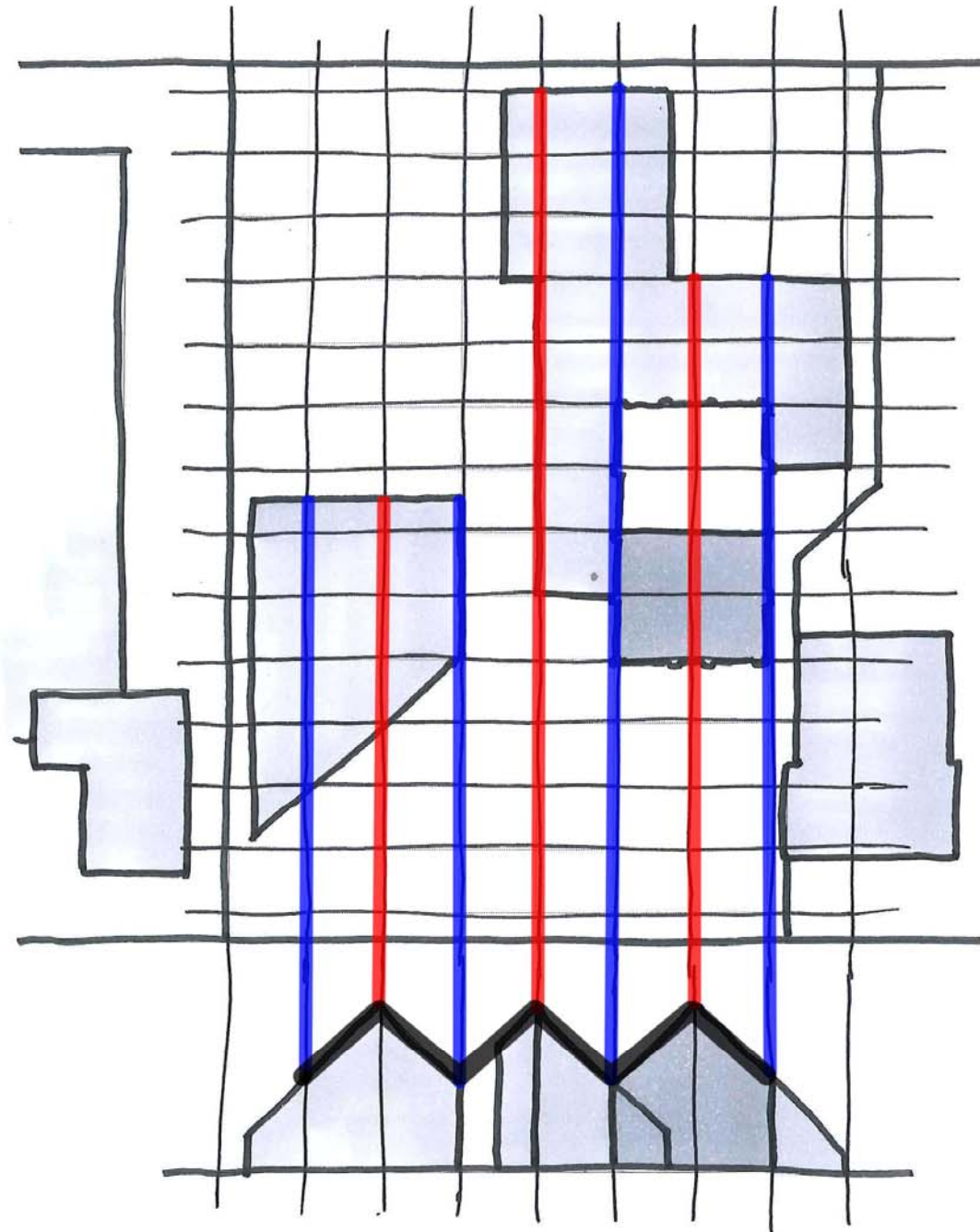
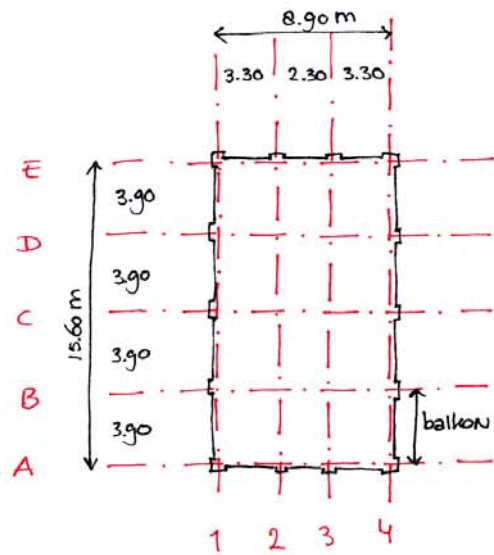
Krimpen boerderijen komen veel voor in 2e Exloërmond en omgeving

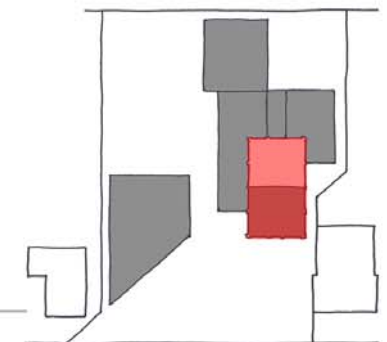
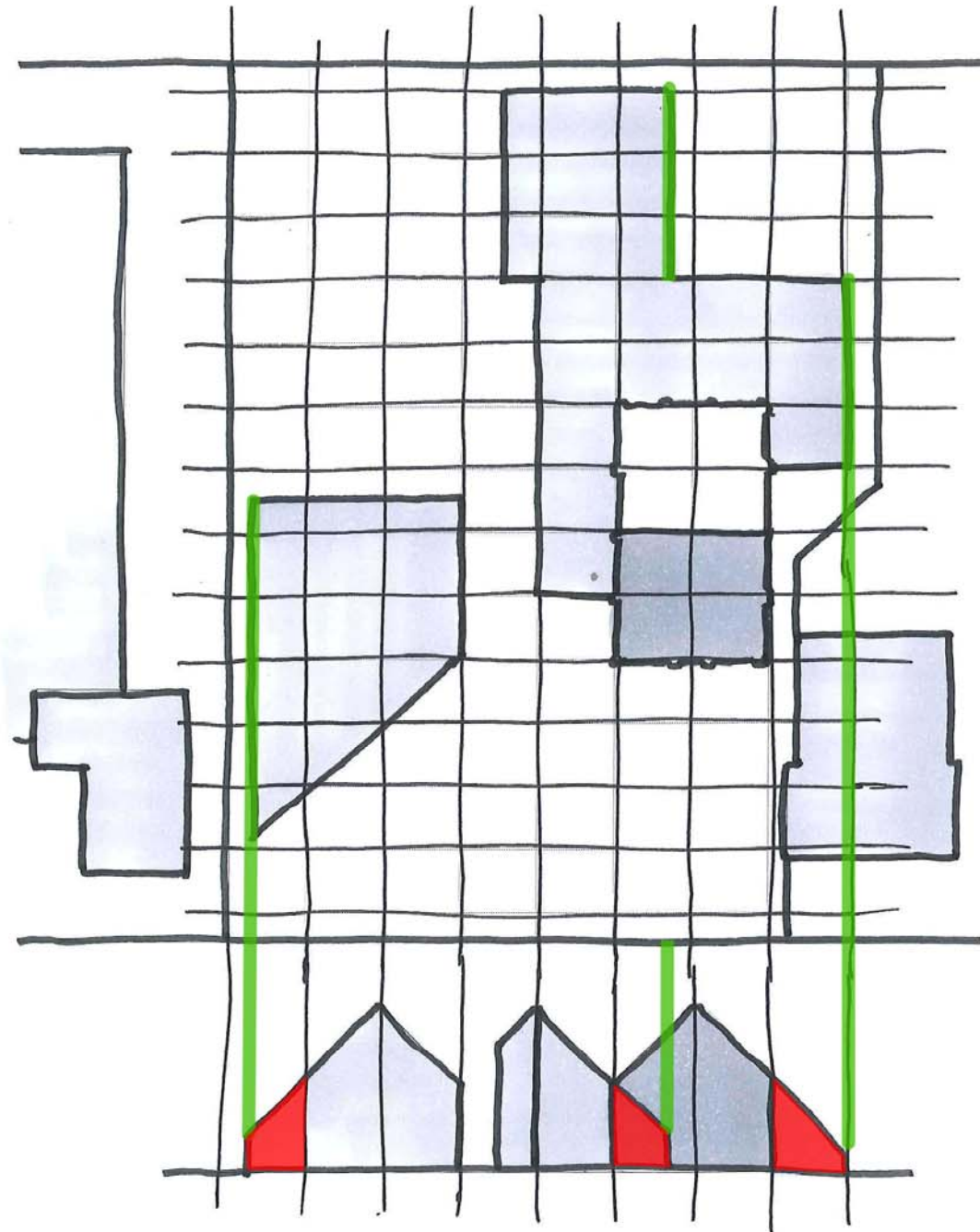
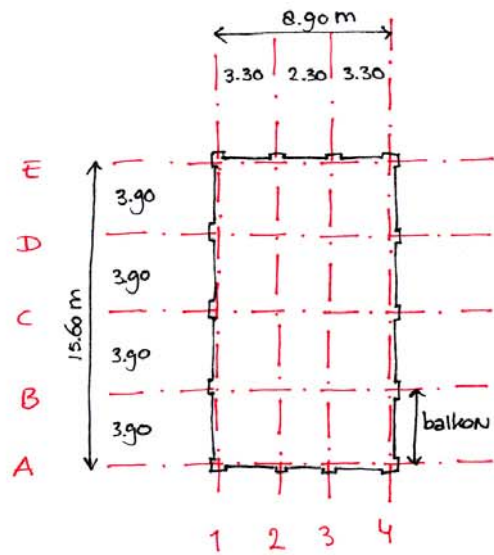
Hoofdidee: kerkmaatvoering

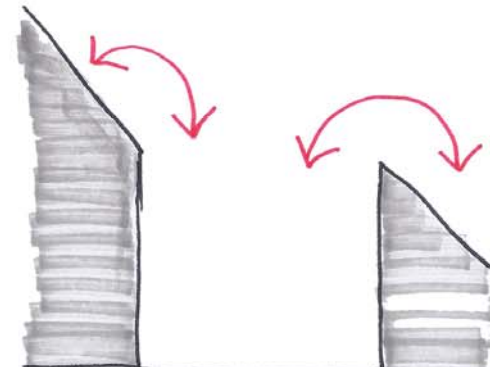
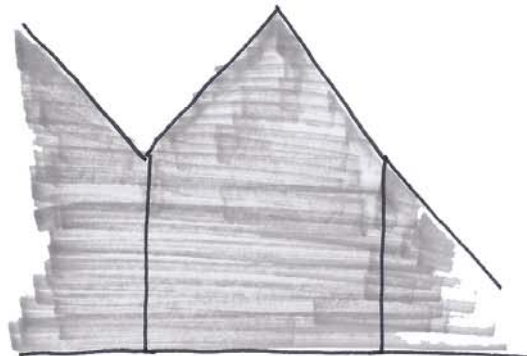
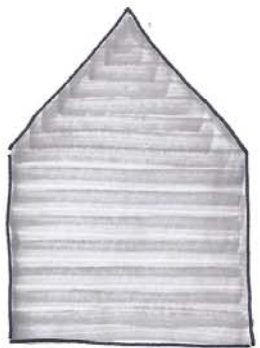
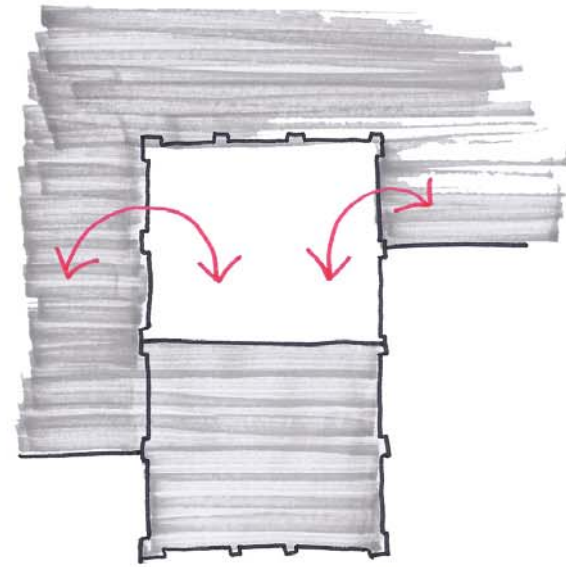
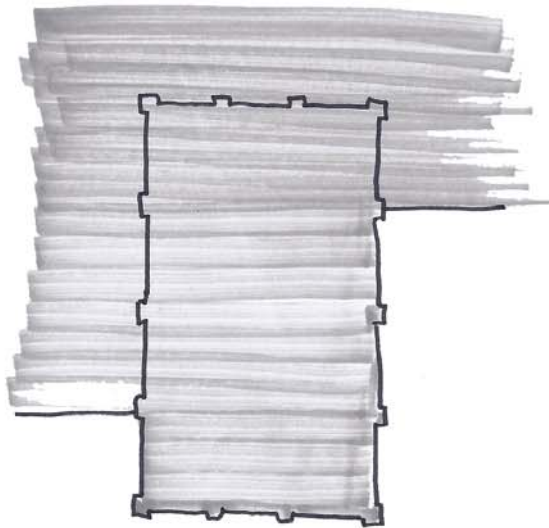
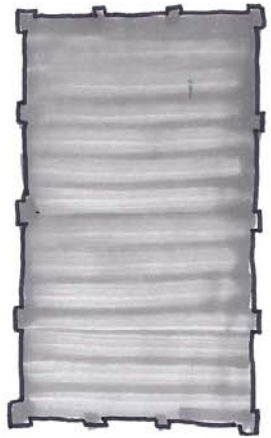
Hoofdidee: kerkmaatvoering

Hoofdidee: kerkmaatvoering

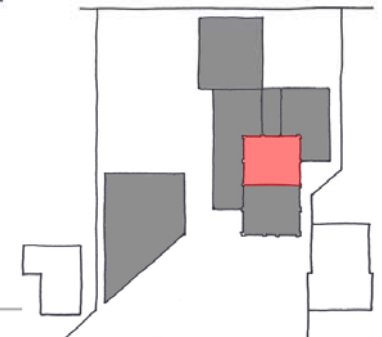

Hoofdidee: binnenste buiten keren

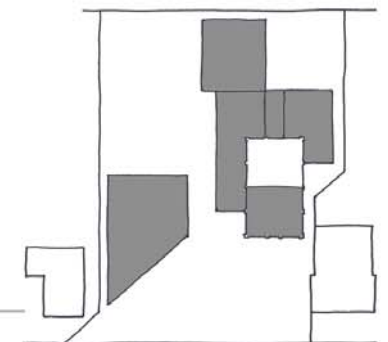

binnen omsloten
door buiten

buiten omsloten
door binnen

Kavel

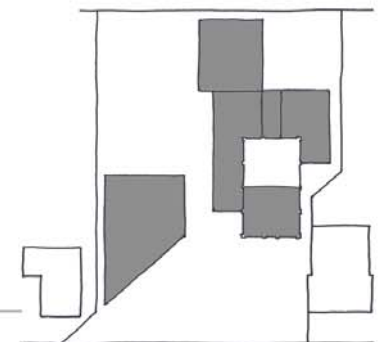
Kavel

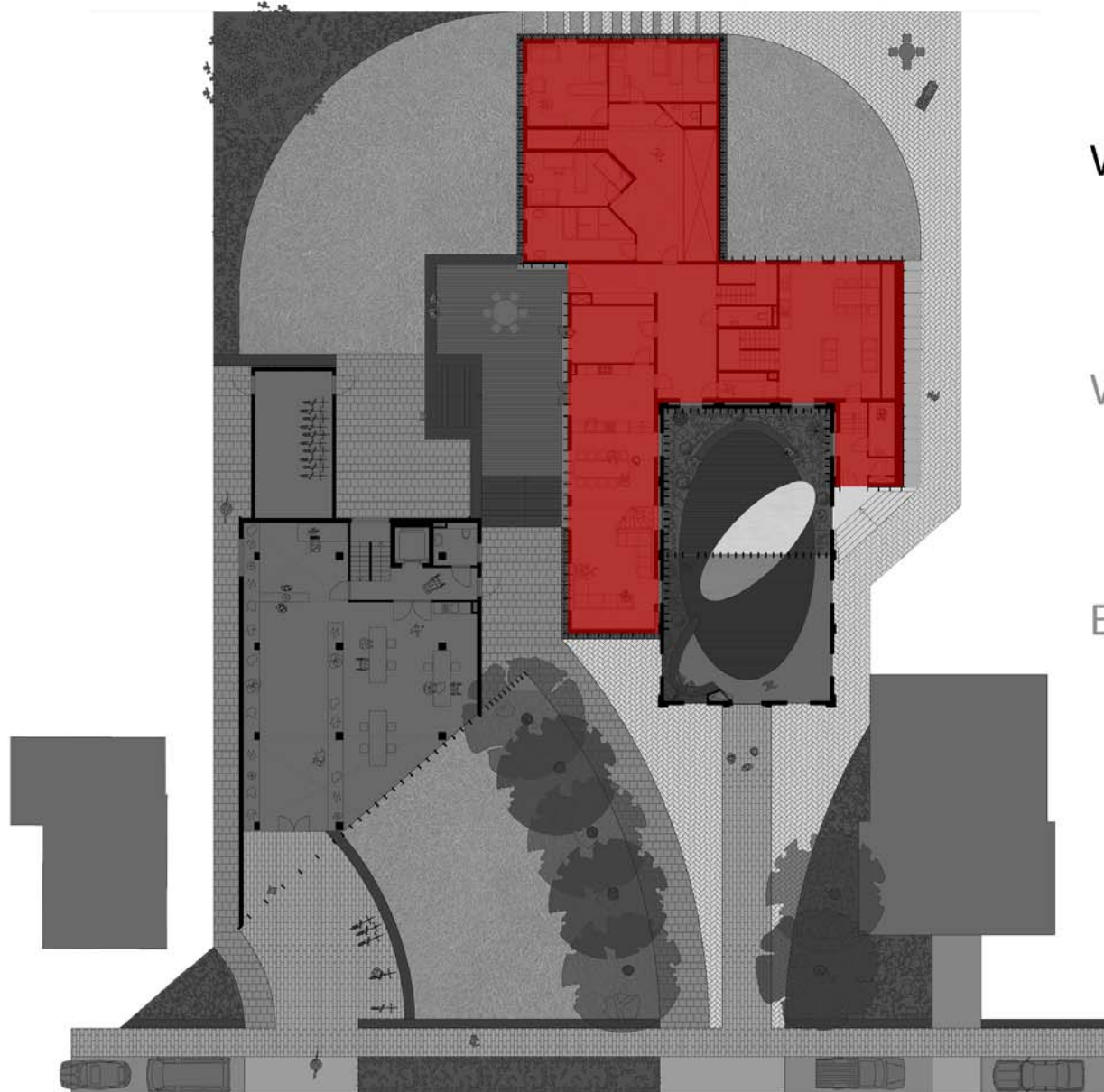
Woongebouw:
Thomashuis
Zorgondernemerswoning

Werkgebouw:
Dagbesteding
Cadeashop

Extra functies:
Kapel
Binnentuin

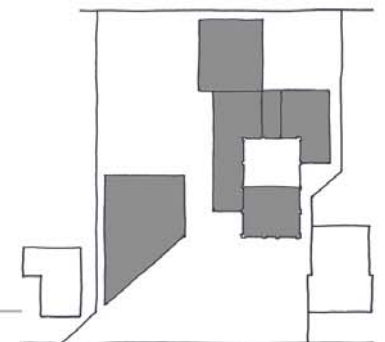
Kavel

Woongebouw:
Thomashuis
Zorgondernemerswoning

Werkgebouw:
Dagbesteding
Cadeashop

Extra functies:
Kapel
Binnentuin

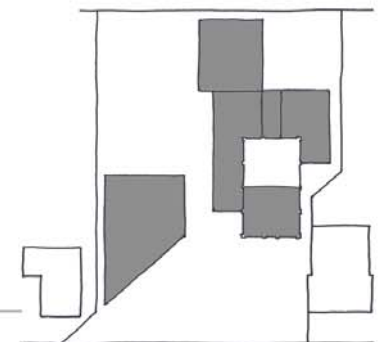
Kavel

Woongebouw:
Thomashuis
Zorgondernemerswoning

Werkgebouw:
Dagbesteding
Cadeashop

Extra functies:
Kapel
Binnentuin

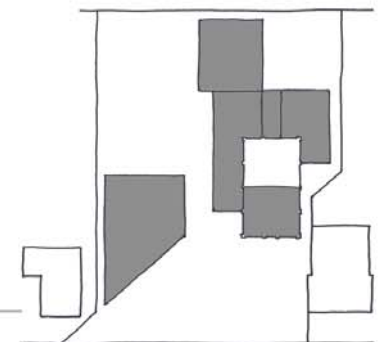
Kavel

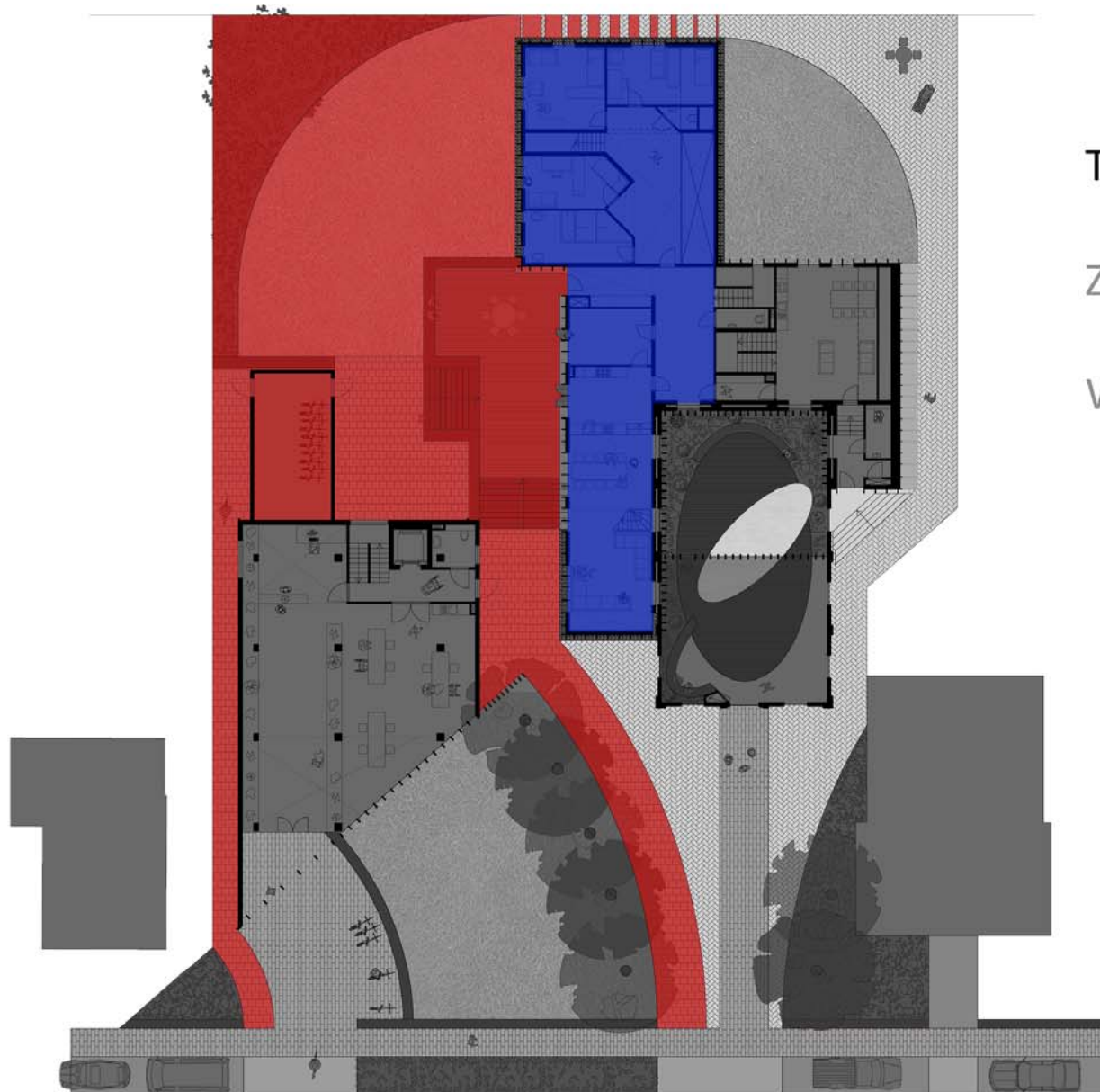
Woongebouw:
Thomashuis
Zorgondernemerswoning

Werkgebouw:
Dagbesteding
Cadeashop

Extra functies:
Kapel
Binnentuin

Kavel

Thomashuis

Zorgondernemerswoning

Werkgebouw en Kapel

Thomashuis

Zorgondernemerswoning

Werkgebouw en Kapel

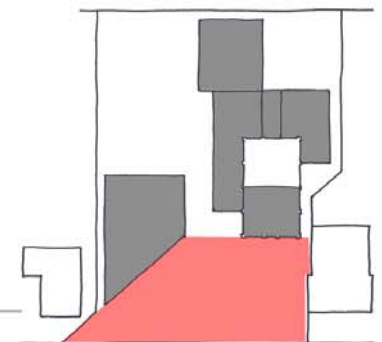
Kavel

Thomashuis

Zorgondernemerswoning

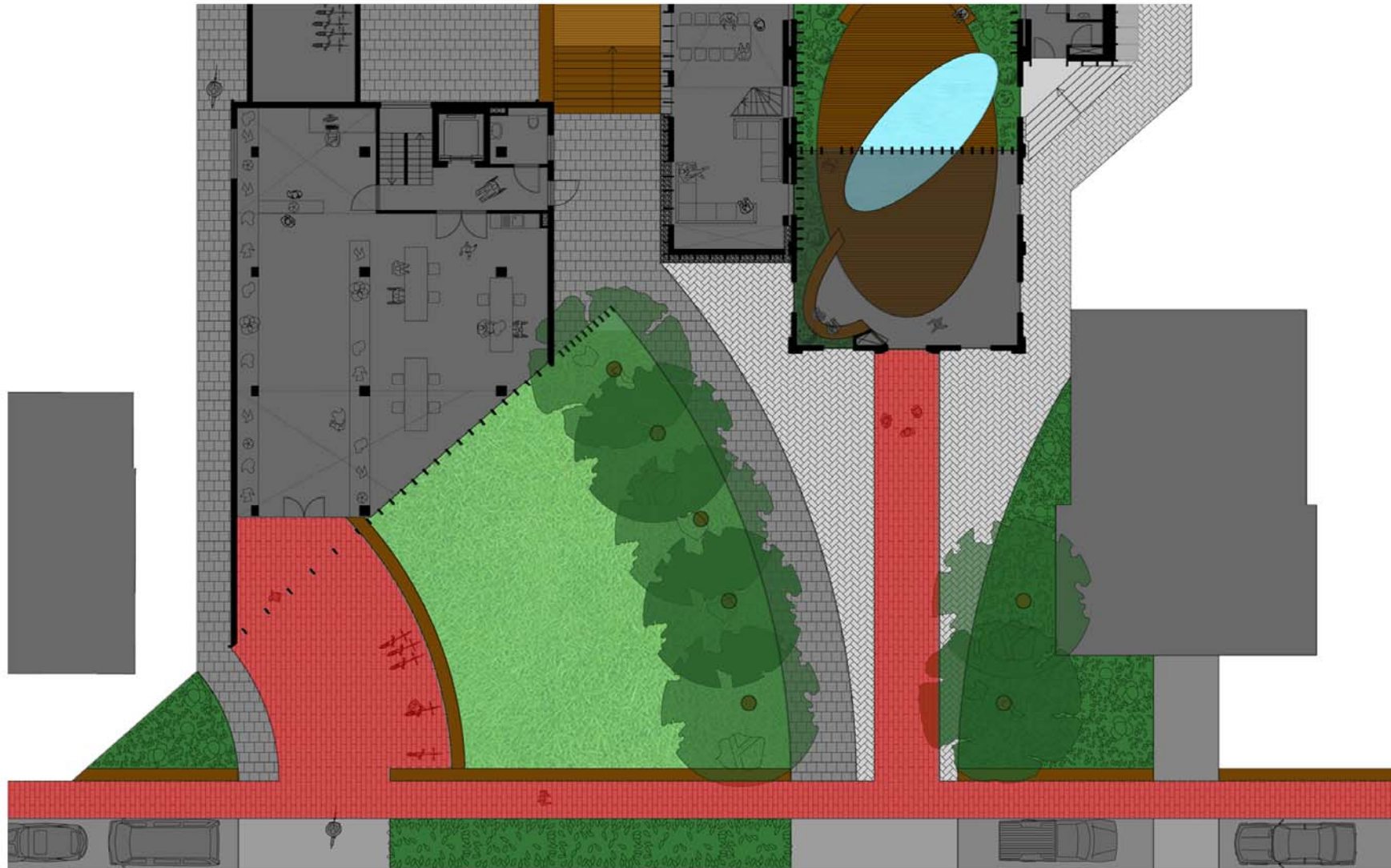
Werkgebouw en Kapel

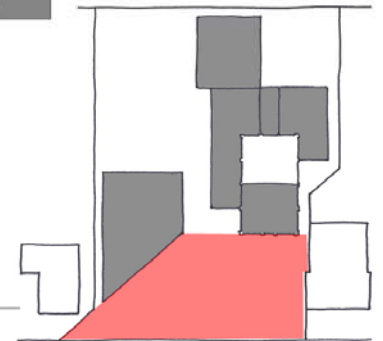
Voorplein

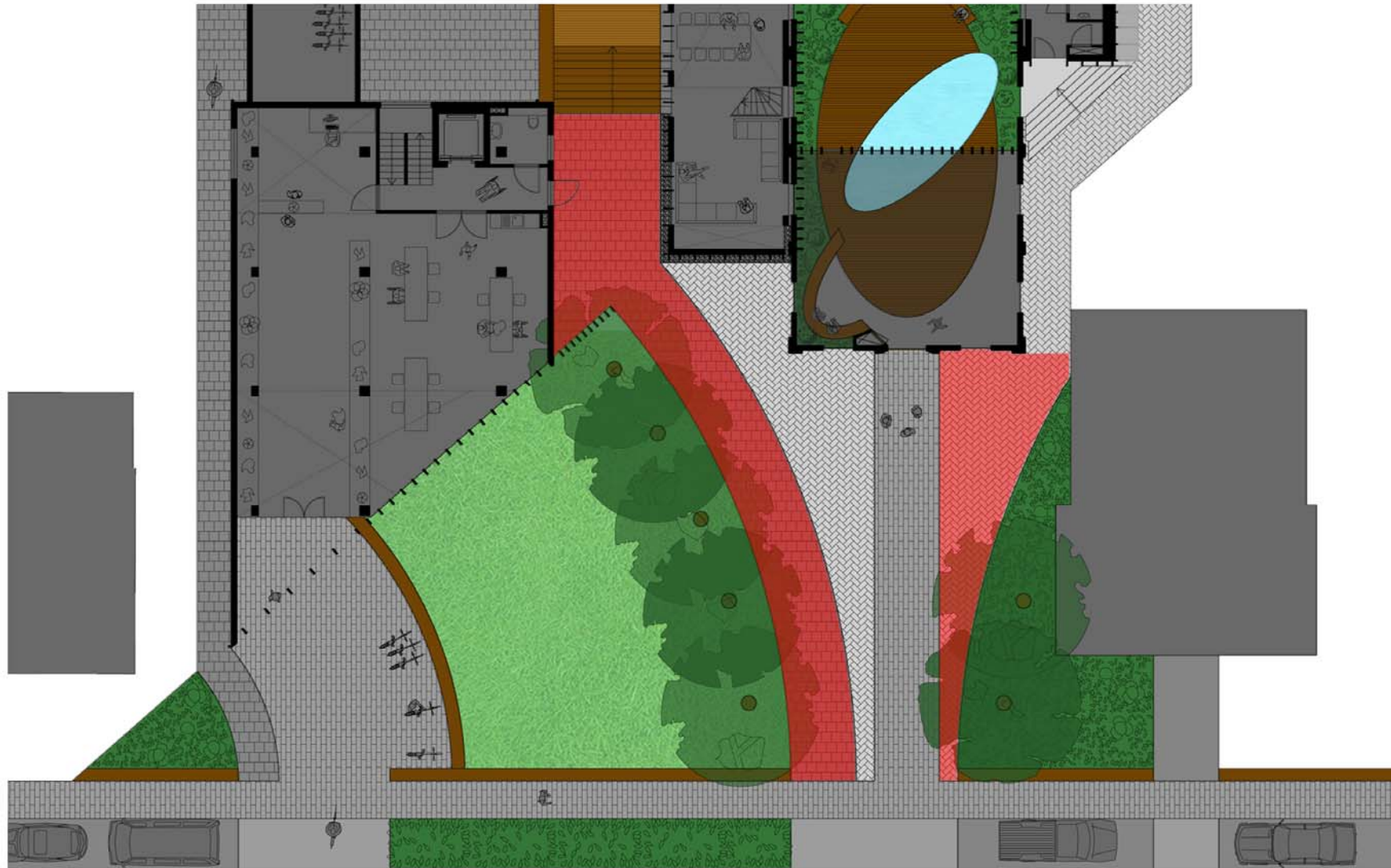
Voorplein

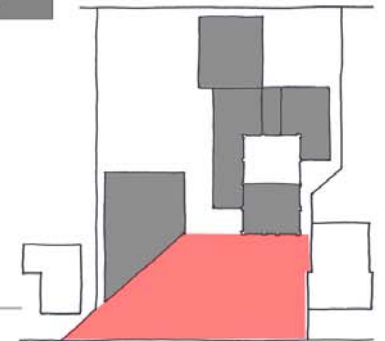
- publiek: cadeaushop en kapel
- semi-publiek: dagbesteding
- privé: Thomashuis en zorgondernemerswoning

Voorplein

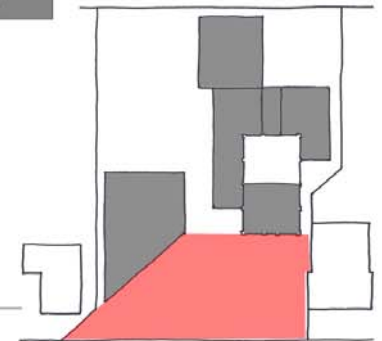
- publiek: cadeaushop en kapel
- semi-publiek: dagbesteding
- privé: Thomashuis en zorgondernemerswoning

Voorplein

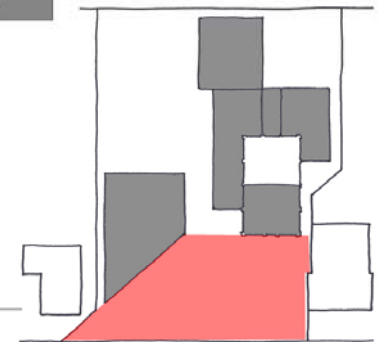
- publiek: cadeaushop en kapel
- semi-publiek: dagbesteding
- privé: Thomashuis en zorgondernemerswoning

Voorplein

- de symmetrie uit de voorgevel van de kerk komt in zekere mate terug in het ontwerp van het plein
- de schuine lijn van het werkgebouw wordt doorgezet in het voorplein in de vorm van radialen
- het voorplein vormt een geheel, maar bestaat uit twee delen

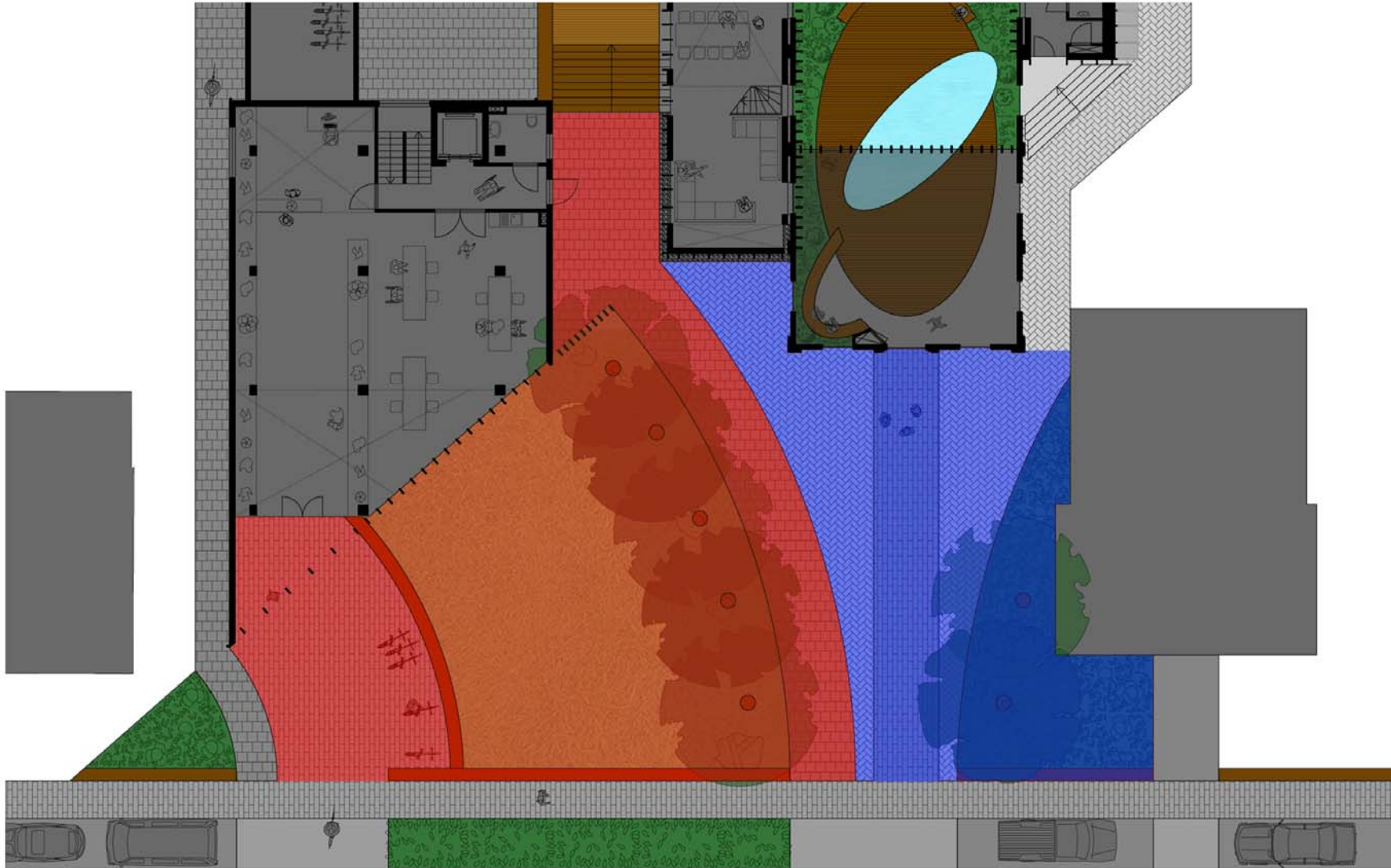
Voorplein

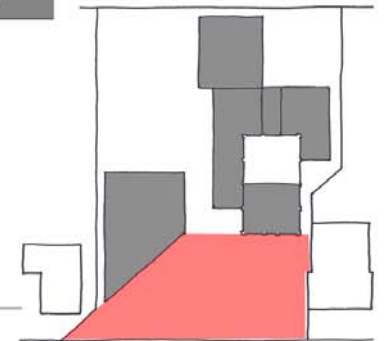
- de symmetrie uit de voorgevel van de kerk komt in zekere mate terug in het ontwerp van het plein
- de schuine lijn van het werkgebouw wordt doorgezet in het voorplein in de vorm van radialen
- het voorplein vormt een geheel, maar bestaat uit twee delen

Voorplein

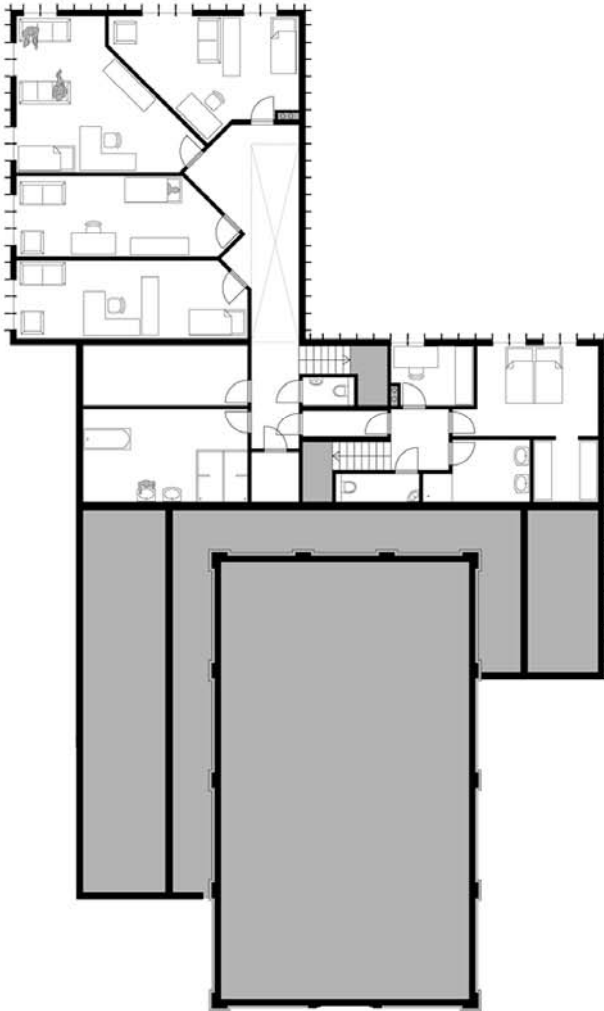

- de symmetrie uit de voorgevel van de kerk komt in zekere mate terug in het ontwerp van het plein
- de schuine lijn van het werkgebouw wordt doorgezet in het voorplein in de vorm van radialen
- het voorplein vormt een geheel, maar bestaat uit twee delen

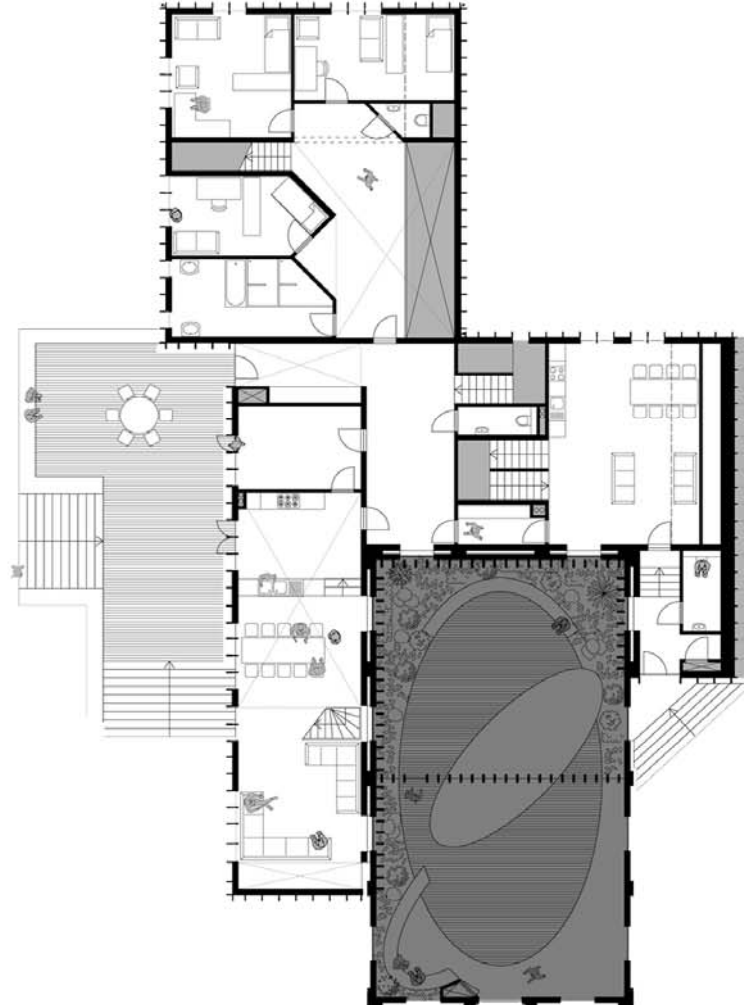

Woongebouw

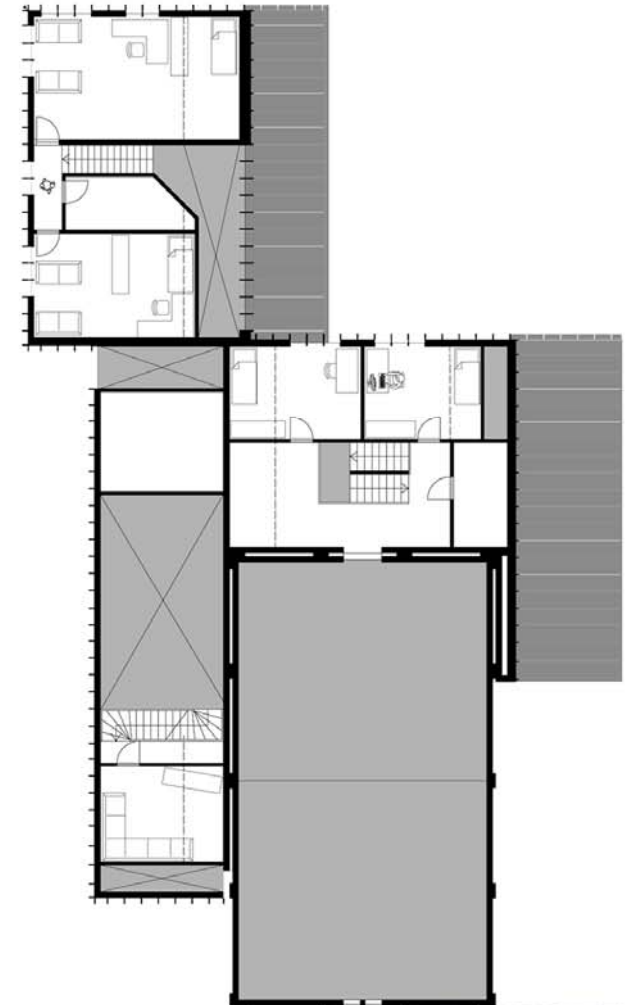
Kelder (-0.5)

Begane grond (+0.5)

Verdieping (+1.5)

Woongebouw: zorgondernemers woning

Kelder (-0.5)

Begane grond (+0.5)

Verdieping (+1.5)

Woongebouw: tussenzone

Kelder (-0.5)

Begane grond (+0.5)

Verdieping (+1.5)

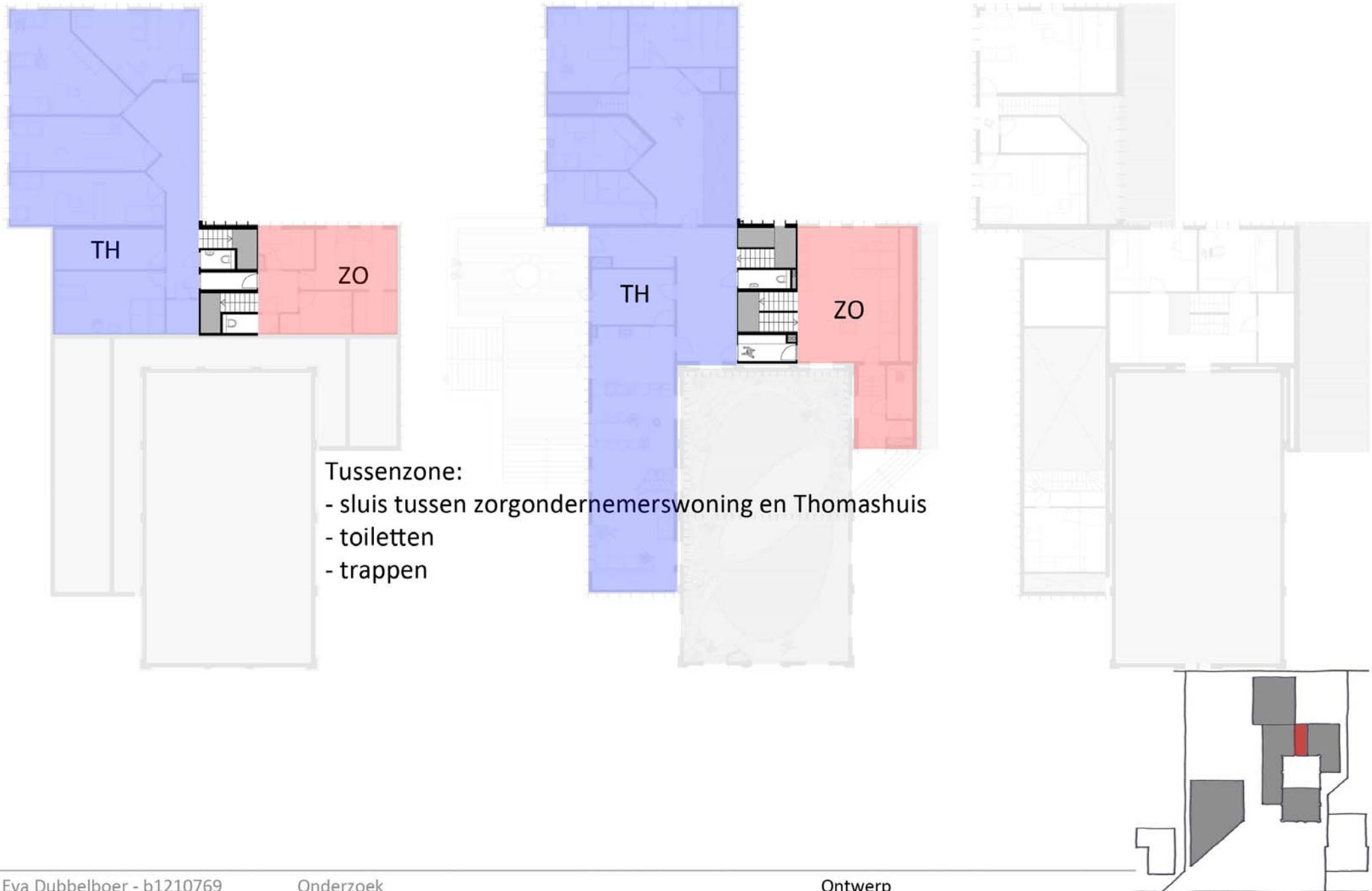

Woongebouw: tussenzone

Kelder (-0.5)

Begane grond (+0.5)

Verdieping (+1.5)

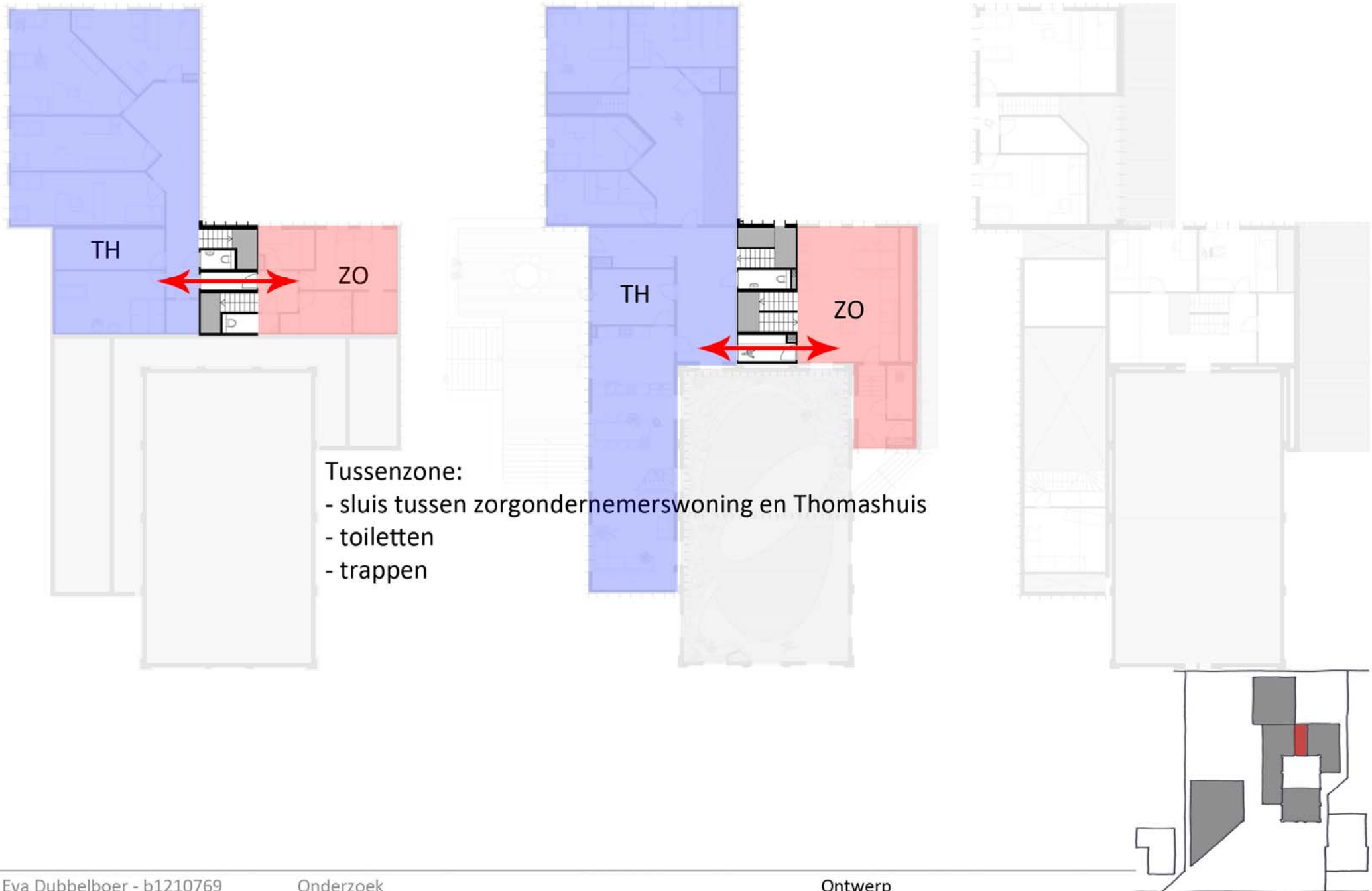

Woongebouw: tussenzone

Kelder (-0.5)

Begane grond (+0.5)

Verdieping (+1.5)

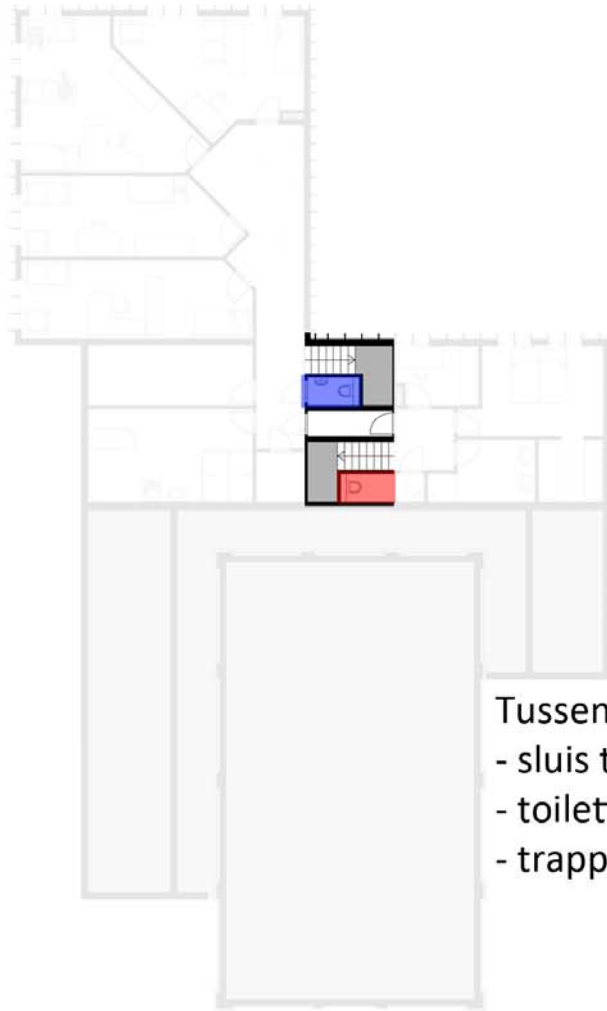

Woongebouw: tussenzone

Kelder (-0.5)

Begane grond (+0.5)

Verdieping (+1.5)

Tussenzone:
- sluis tussen zorgondernemerswoning en Thomashuis
- toiletten
- trappen

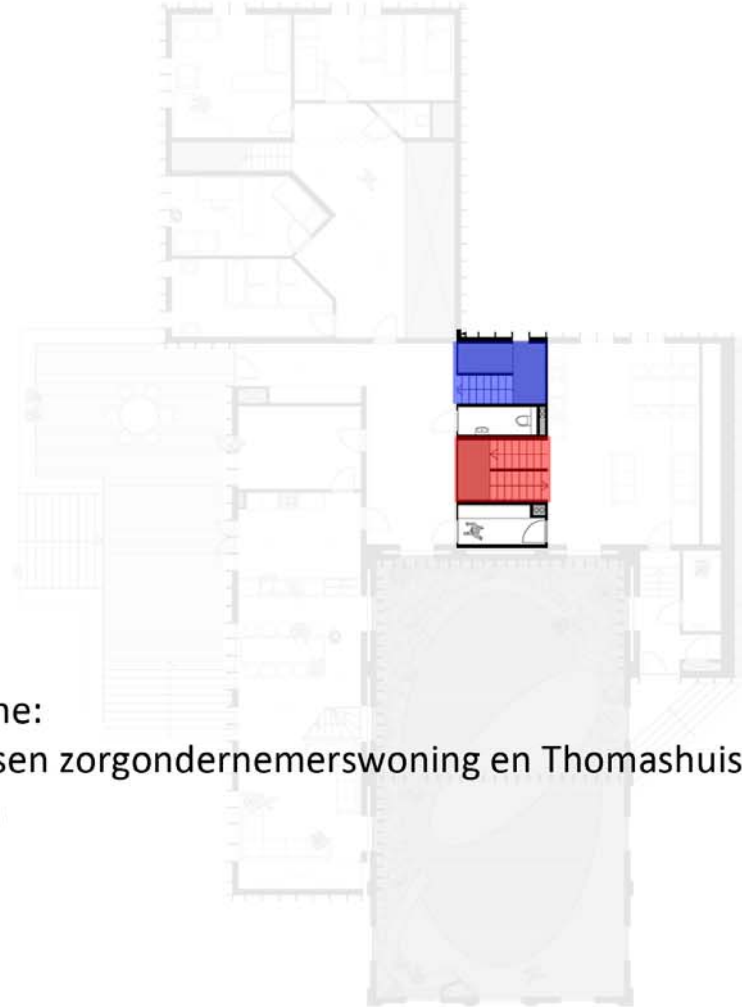
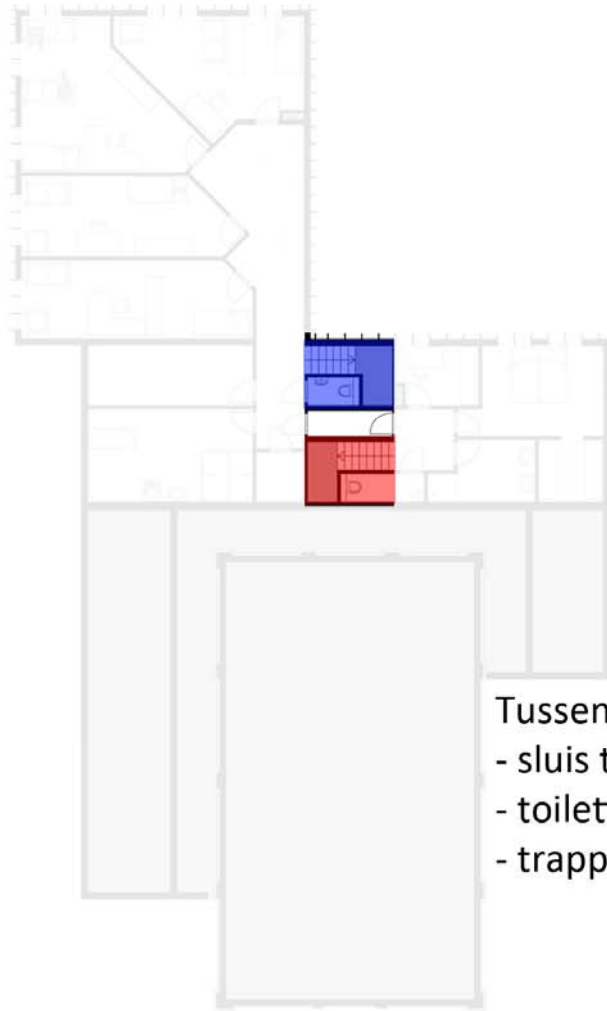

Woongebouw: tussenzone

Kelder (-0.5)

Begane grond (+0.5)

Verdieping (+1.5)

Tussenzone:
- sluis tussen zorgondernemerswoning en Thomashuis
- toiletten
- trappen

Woongebouw: woondeel Thomashuis

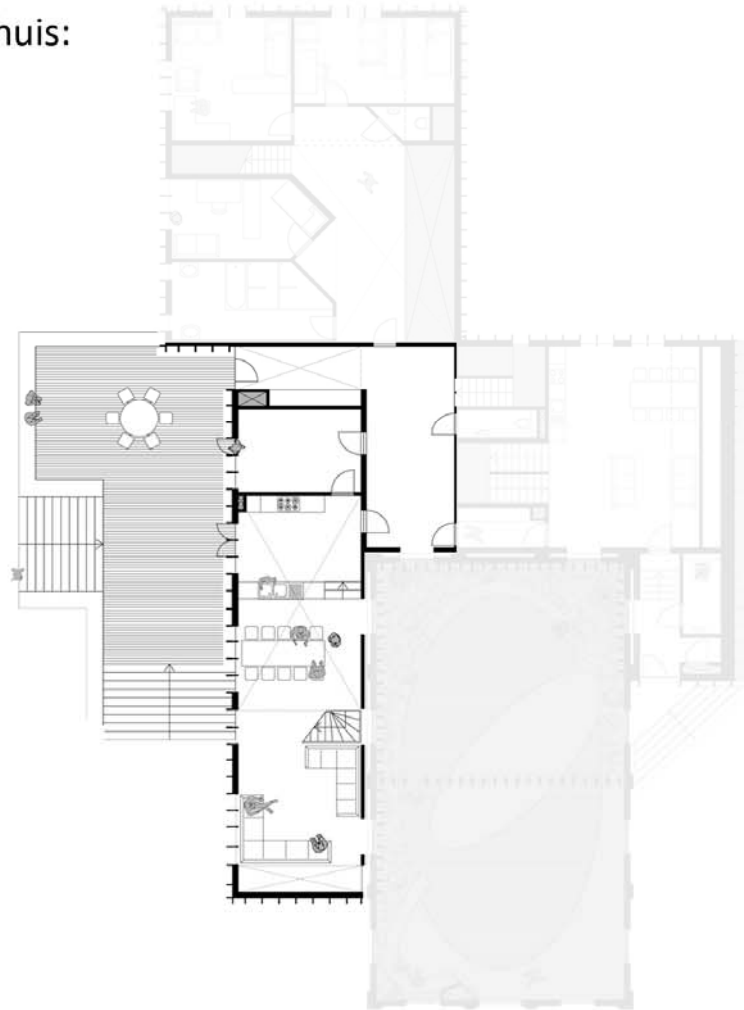
Kelder (-0.5)

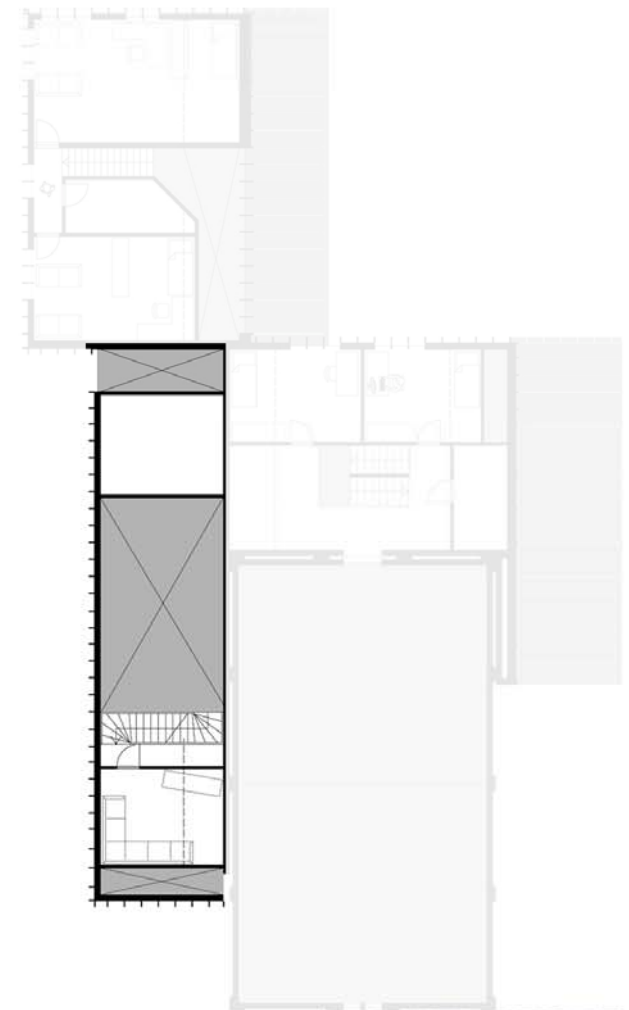
Woondeel Thomashuis:

- verhoogd terras
- entree
- hal
- bijkeuken
- keuken
- eetkamer
- zitkamer
- tv-kamer
- opslag

Begane grond (+0.5)

Verdieping (+1.5)

Woongebouw: woondeel Thomashuis

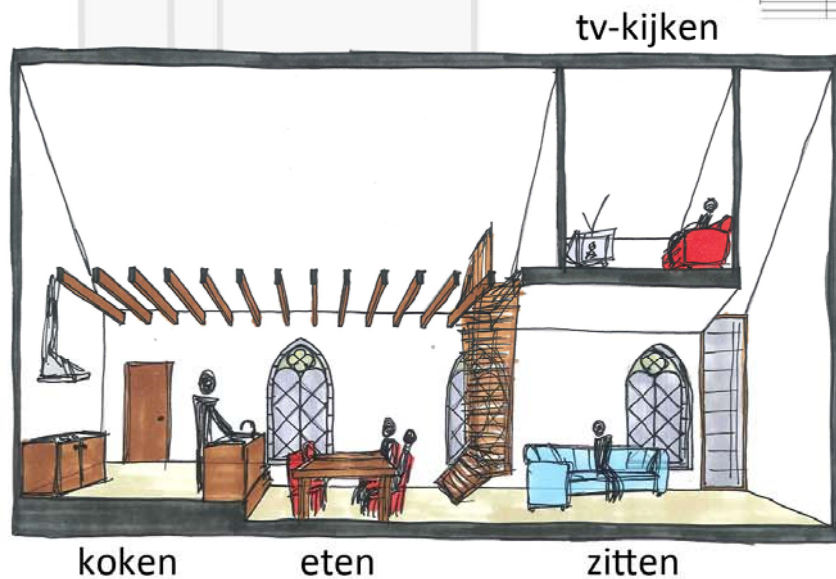
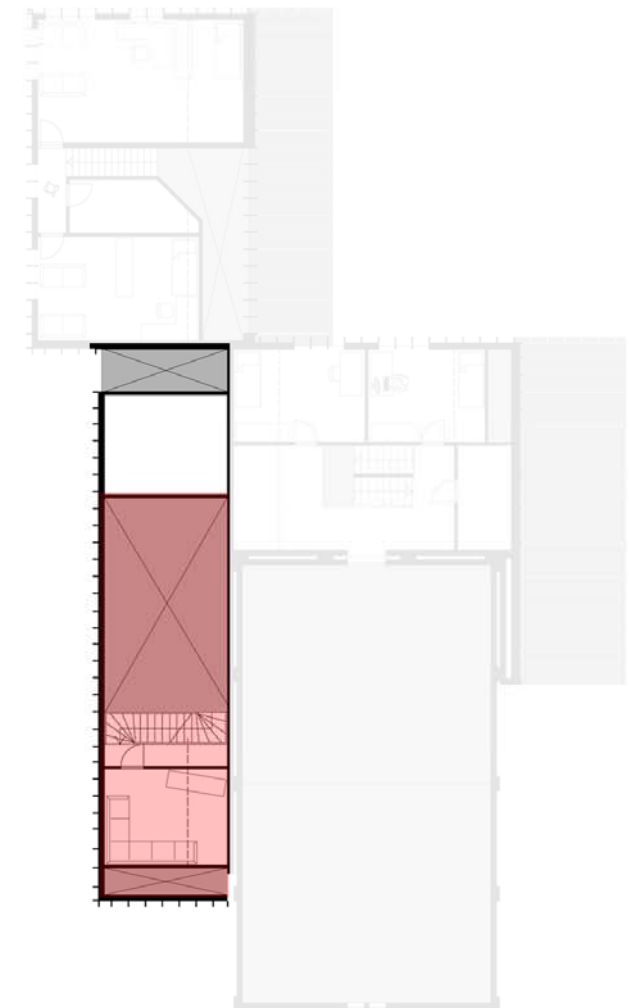
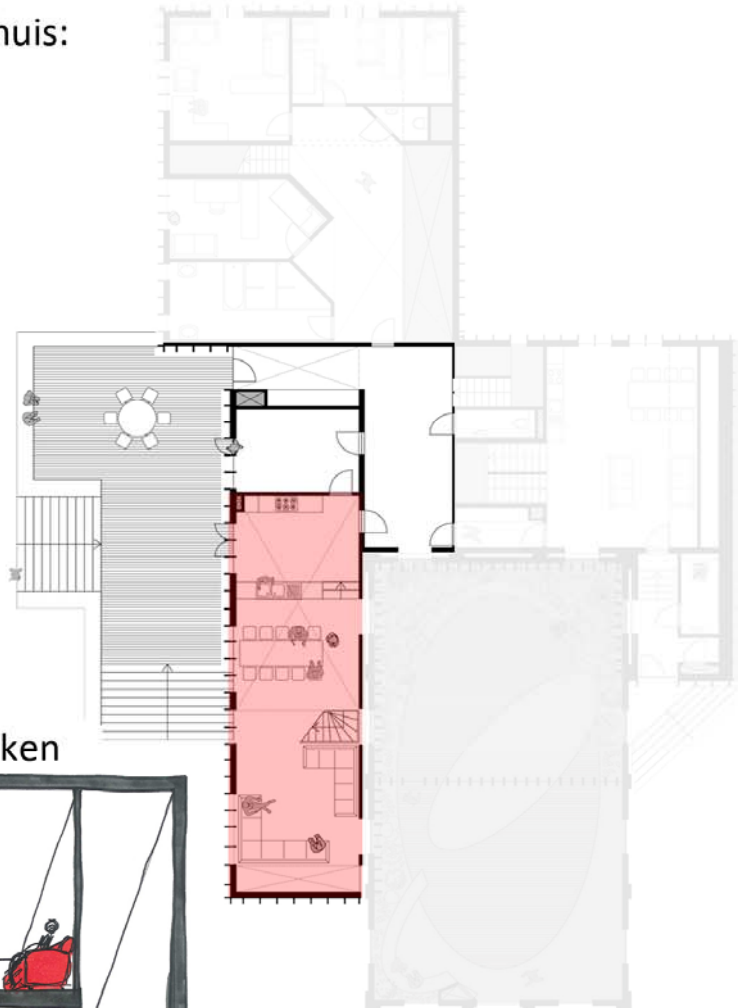
Kelder (-0.5)

Begane grond (+0.5)

Verdieping (+1.5)

Woondeel Thomashuis:

- verhoogd terras
- entree
- hal
- bijkeuken
- keuken
- eetkamer
- zitkamer
- tv-kamer
- opslag

Woongebouw: woondeel Thomashuis

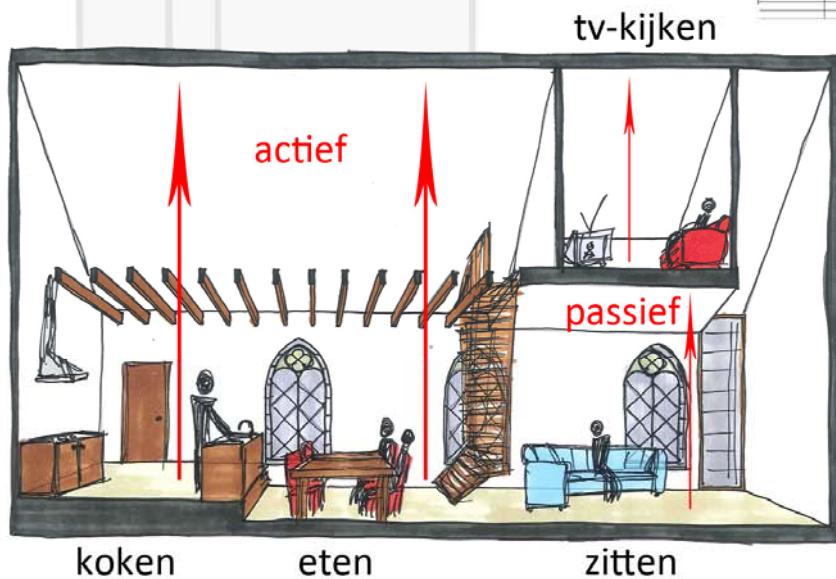
Kelder (-0.5)

Begane grond (+0.5)

Verdieping (+1.5)

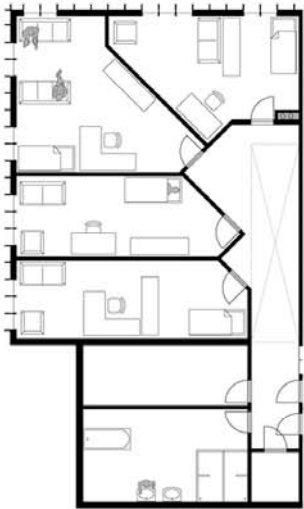
Woondeel Thomashuis:

- verhoogd terras
- entree
- hal
- bijkeuken
- keuken
- eetkamer
- zitkamer
- tv-kamer
- opslag

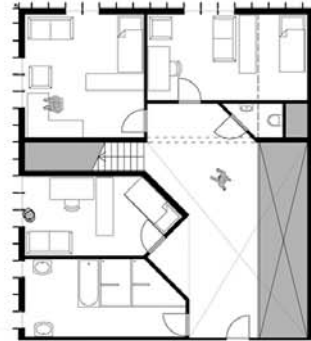

Woongebouw: slaapdeel Thomashuis

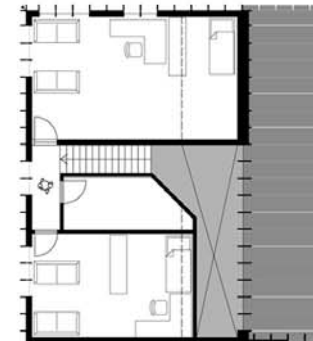
Kelder (-0.5)

Begane grond (+0.5)

Verdieping (+1.5)

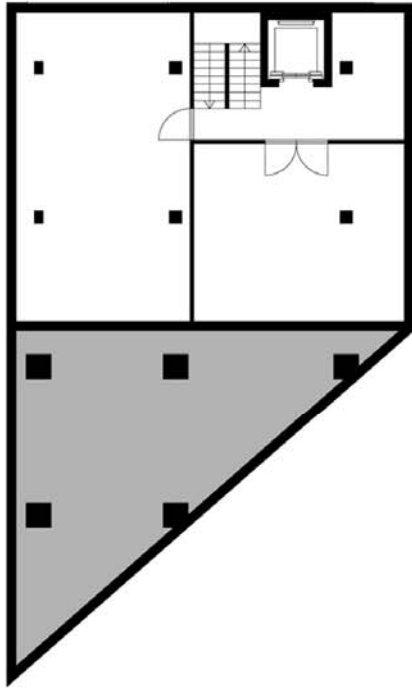
Slaapdeel Thomashuis:

- 8 slaap-/zitkamers
- 1 logeerkamer
- 2 badkamers
- opslag

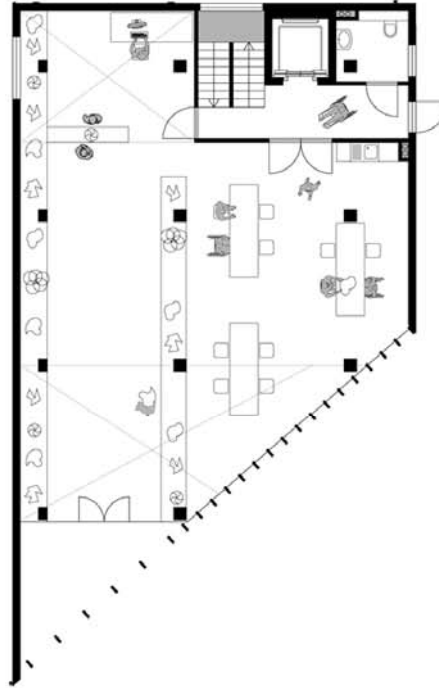
Werkgebouw

Kelder (-1)

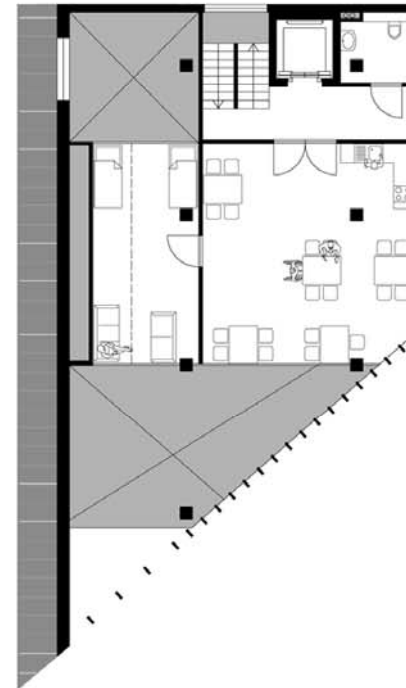
- Kelder:
- opslag
 - voorraad

Begane grond (0)

- Begane grond:
- cadeaushop
 - toonbank / kantoor
 - atelier
 - entree
 - toilet

Verdieping (+1)

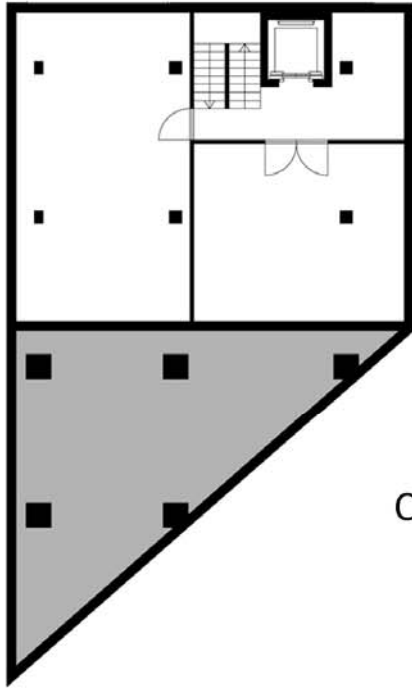

- Verdieping:
- lunchruimte
 - keuken
 - snoezelruimte
 - toilet

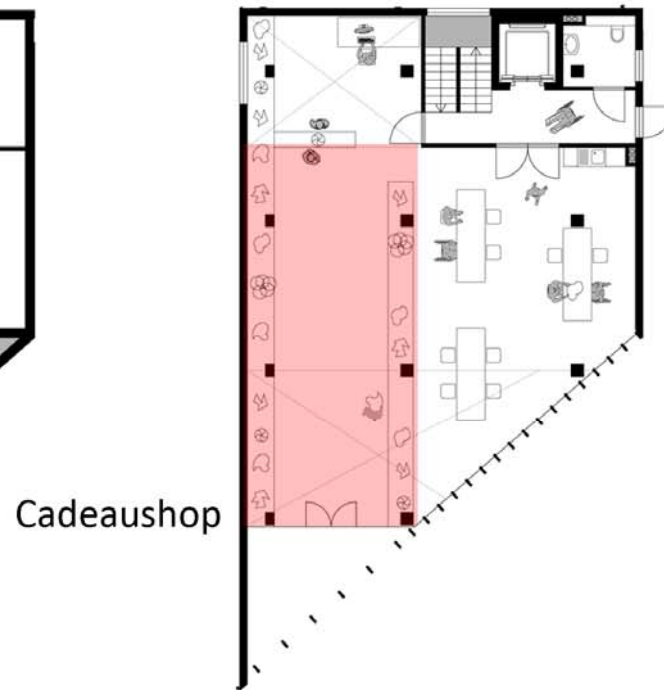
Werkgebouw

Kelder (-1)

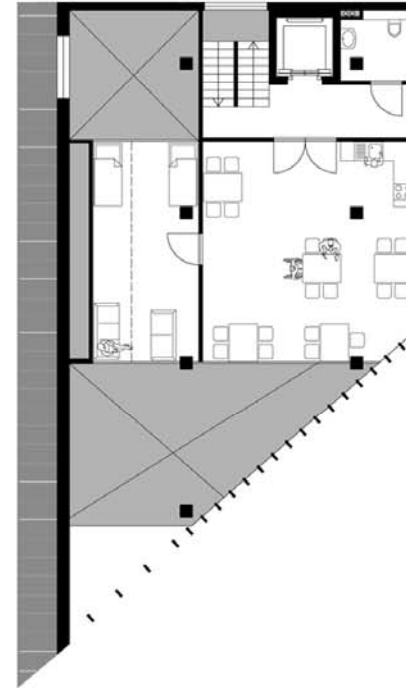
- Kelder:
- opslag
 - voorraad

Begane grond (0)

- Begane grond:
- cadeaushop
 - toonbank / kantoor
 - atelier
 - entree
 - toilet

Verdieping (+1)

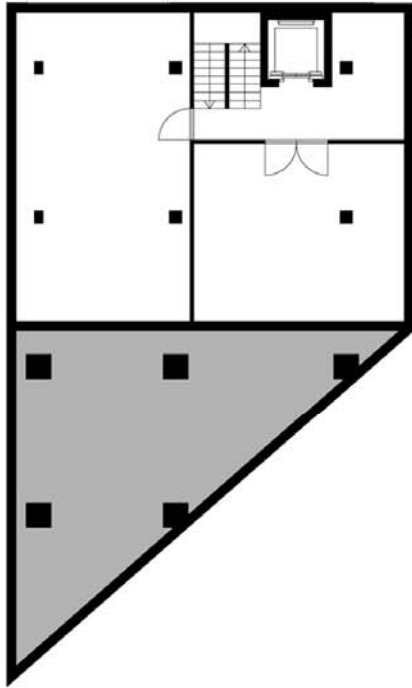

- Verdieping:
- lunchruimte
 - keuken
 - snoezelruimte
 - toilet

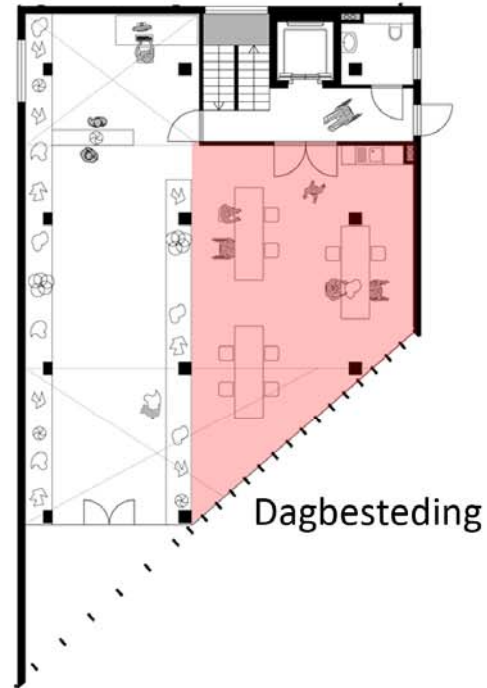
Werkgebouw

Kelder (-1)

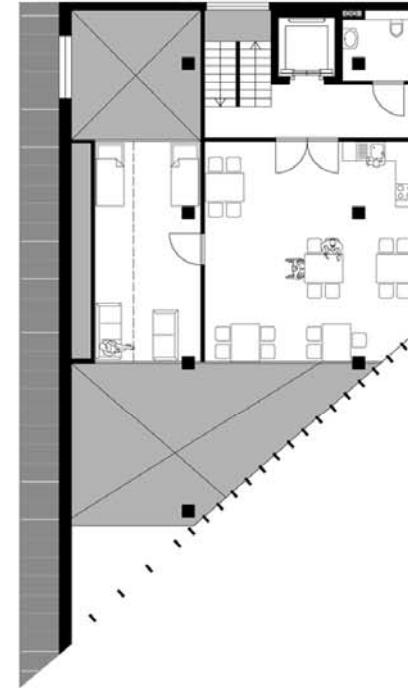
- Kelder:
- opslag
 - voorraad

Begane grond (0)

- Begane grond:
- cadeaushop
 - toonbank / kantoor
 - atelier
 - entree
 - toilet

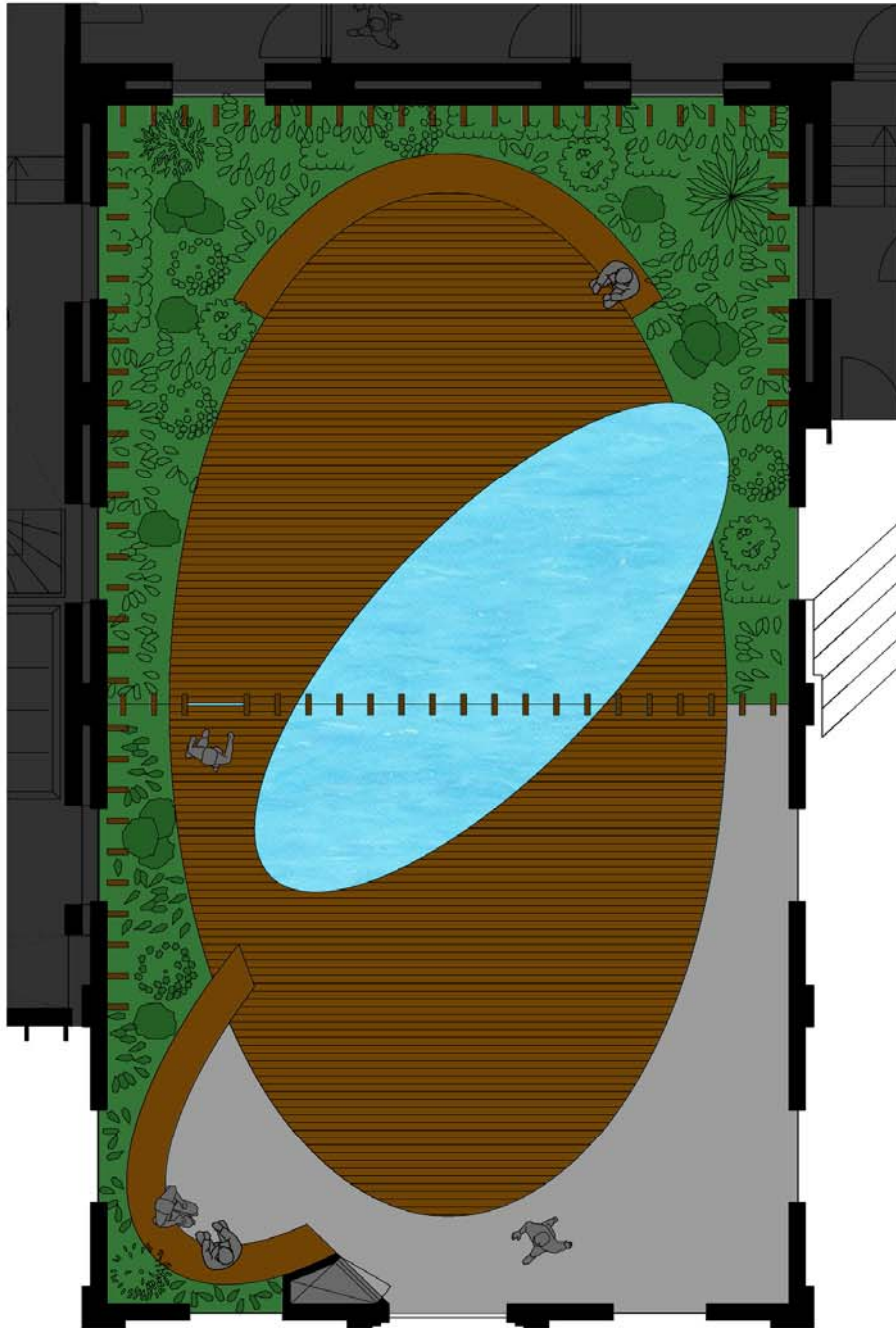
Verdieping (+1)

- Verdieping:
- lunchruimte
 - keuken
 - snoezelruimte
 - toilet

Extra functies

Binnentuin (buiten):

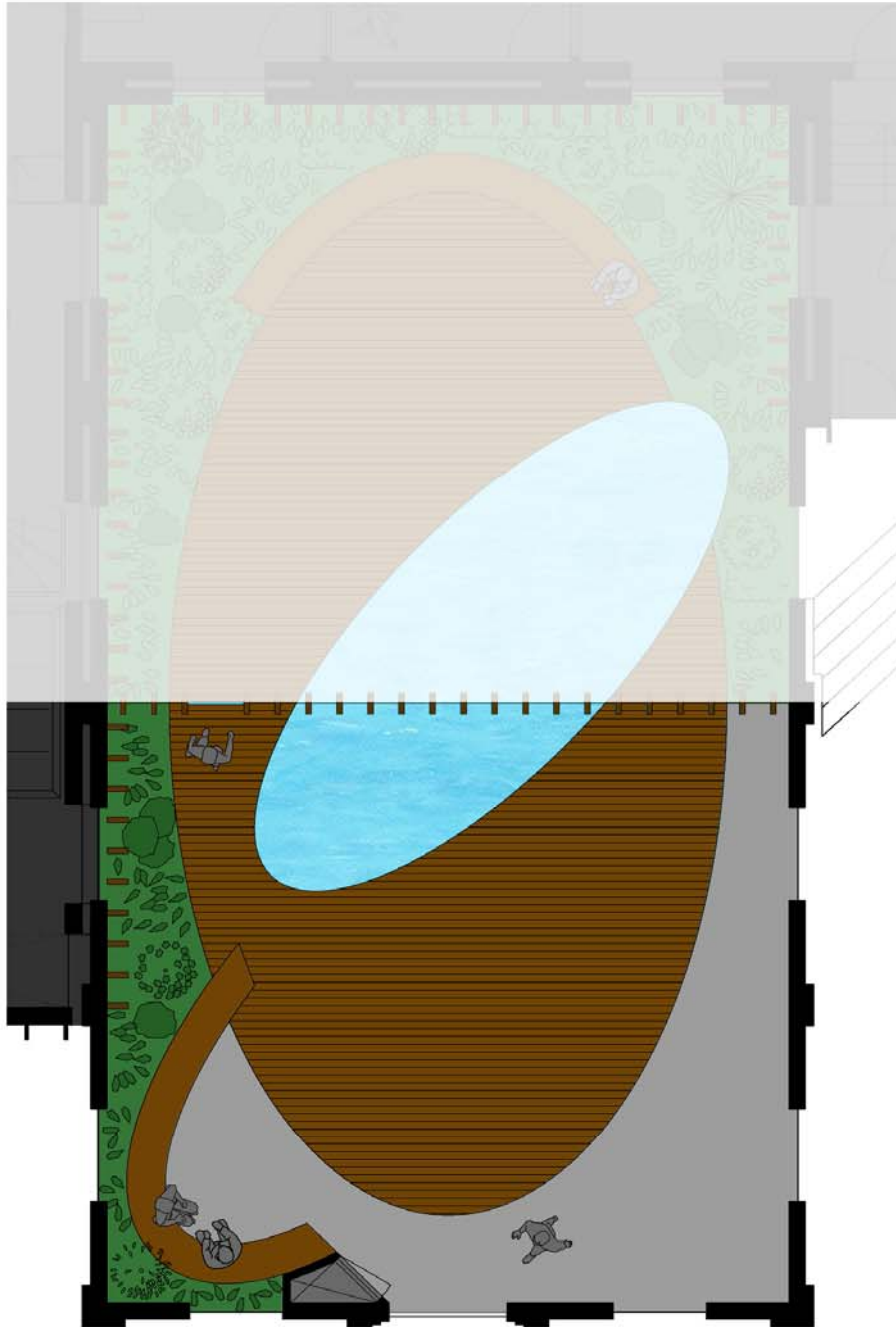
- ruime zitplek
- vijver
- planten
- houten vloer

Kapel (binnen):

- intiem zitje
- vijver
- houten vloer
- beton vloer
- planten

Extra functies

Binnentuin (buiten):

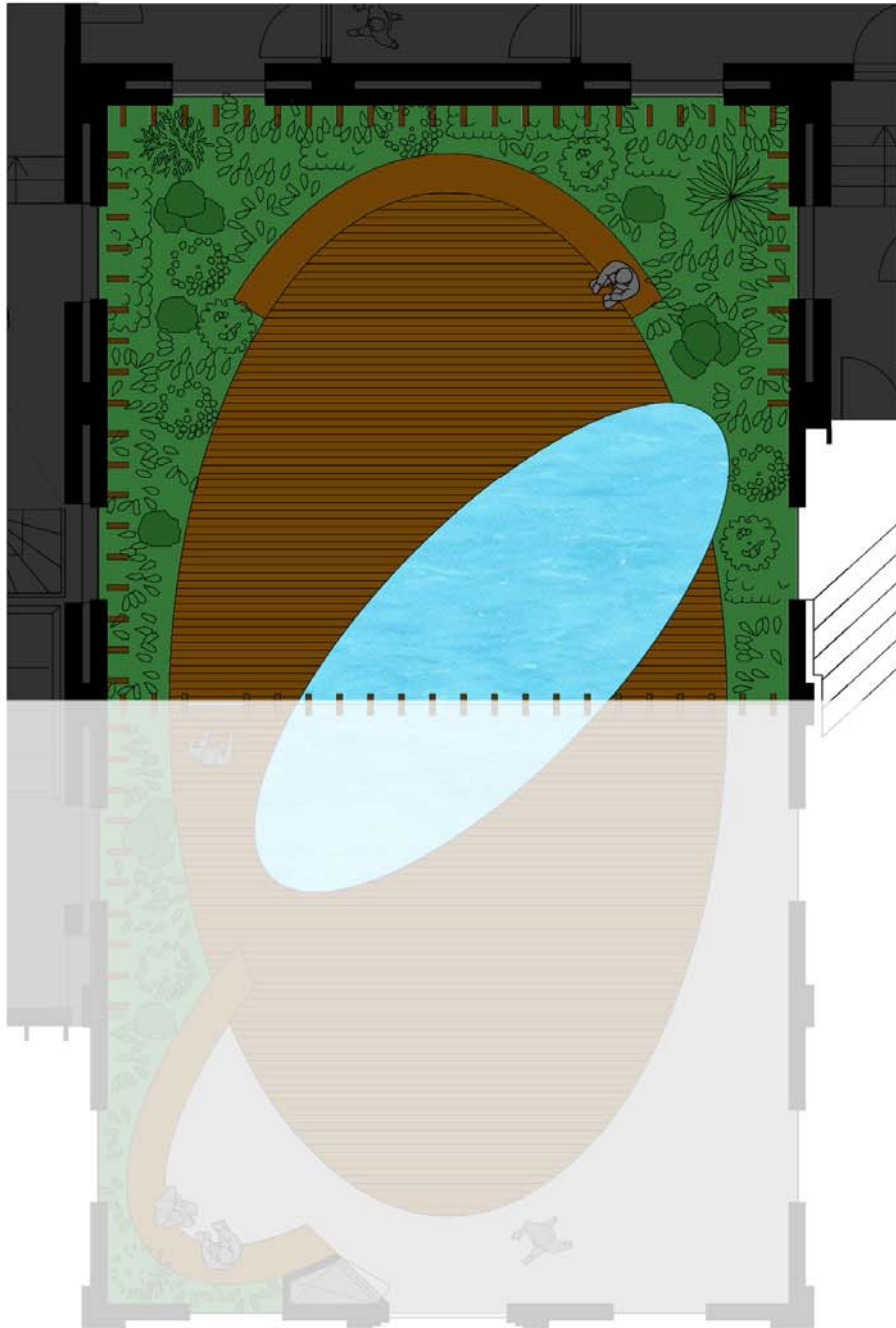
- ruime zitplek
- vijver
- planten
- houten vloer

Kapel (binnen):

- intiem zitje
- vijver
- houten vloer
- beton vloer
- planten

Extra functies

Binnentuin (buiten):

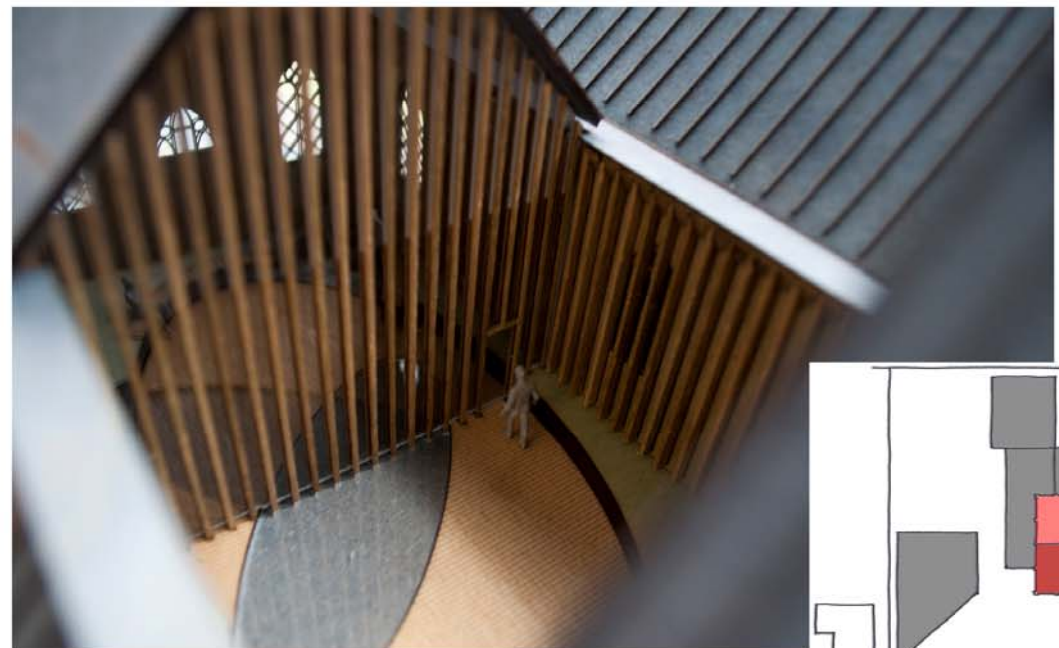
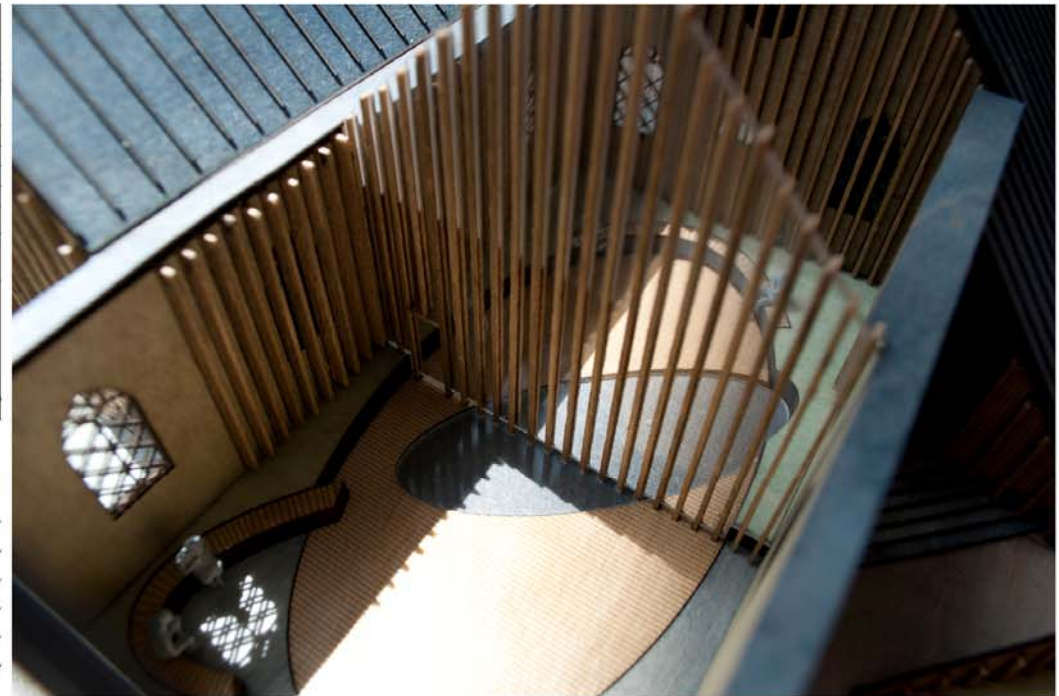
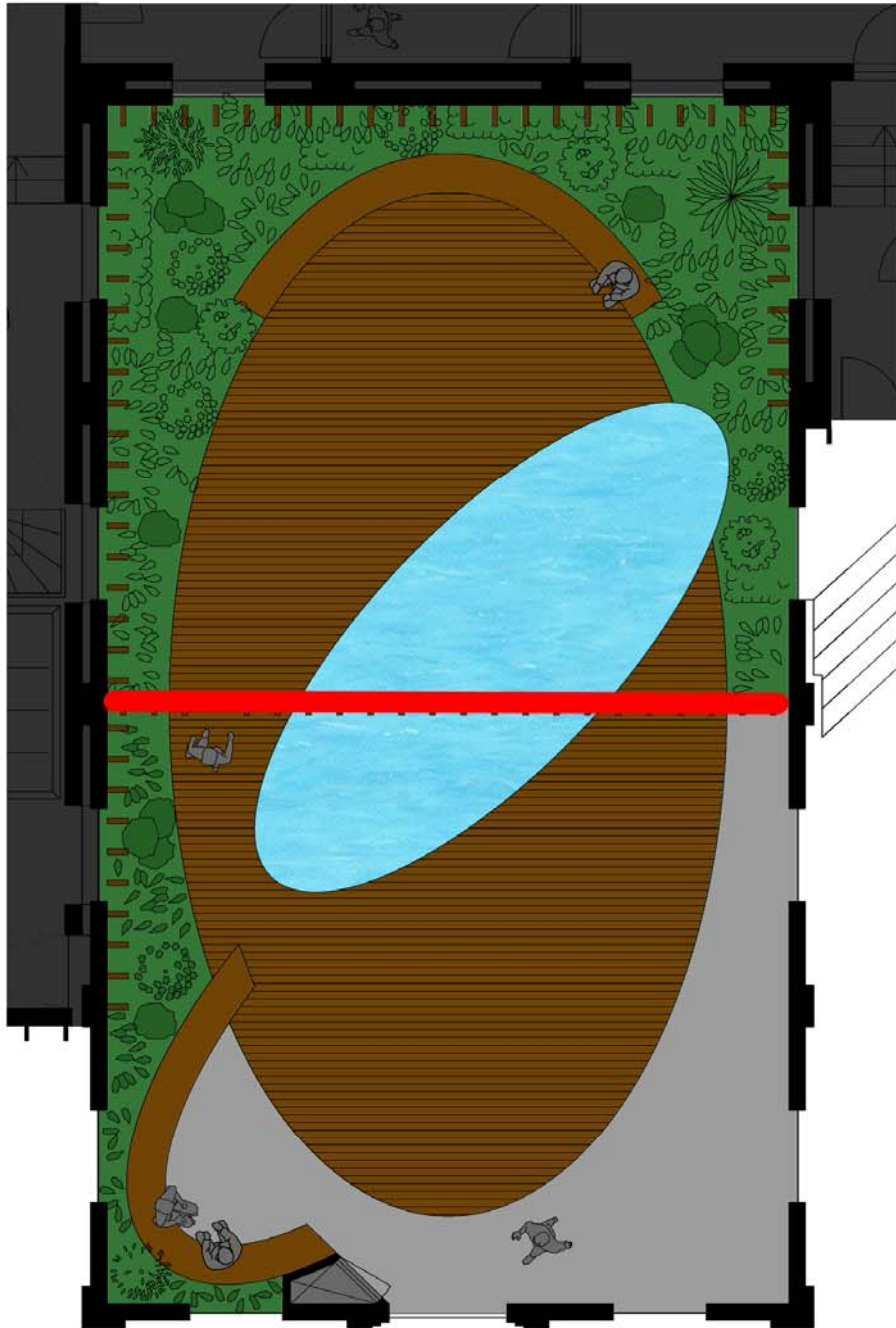
- ruime zitplek
- vijver
- planten
- houten vloer

Kapel (binnen):

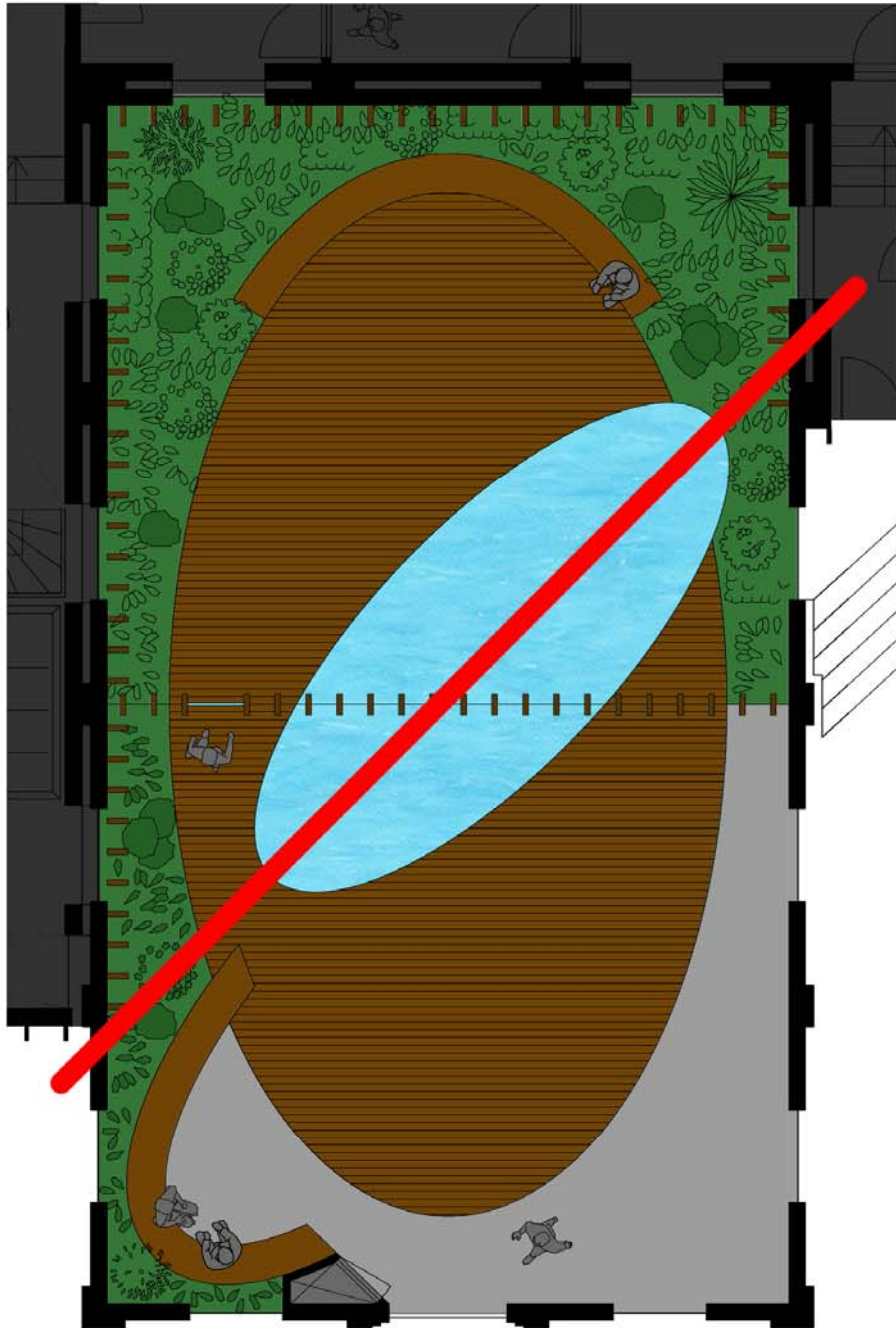
- intiem zitje
- vijver
- houten vloer
- beton vloer
- planten

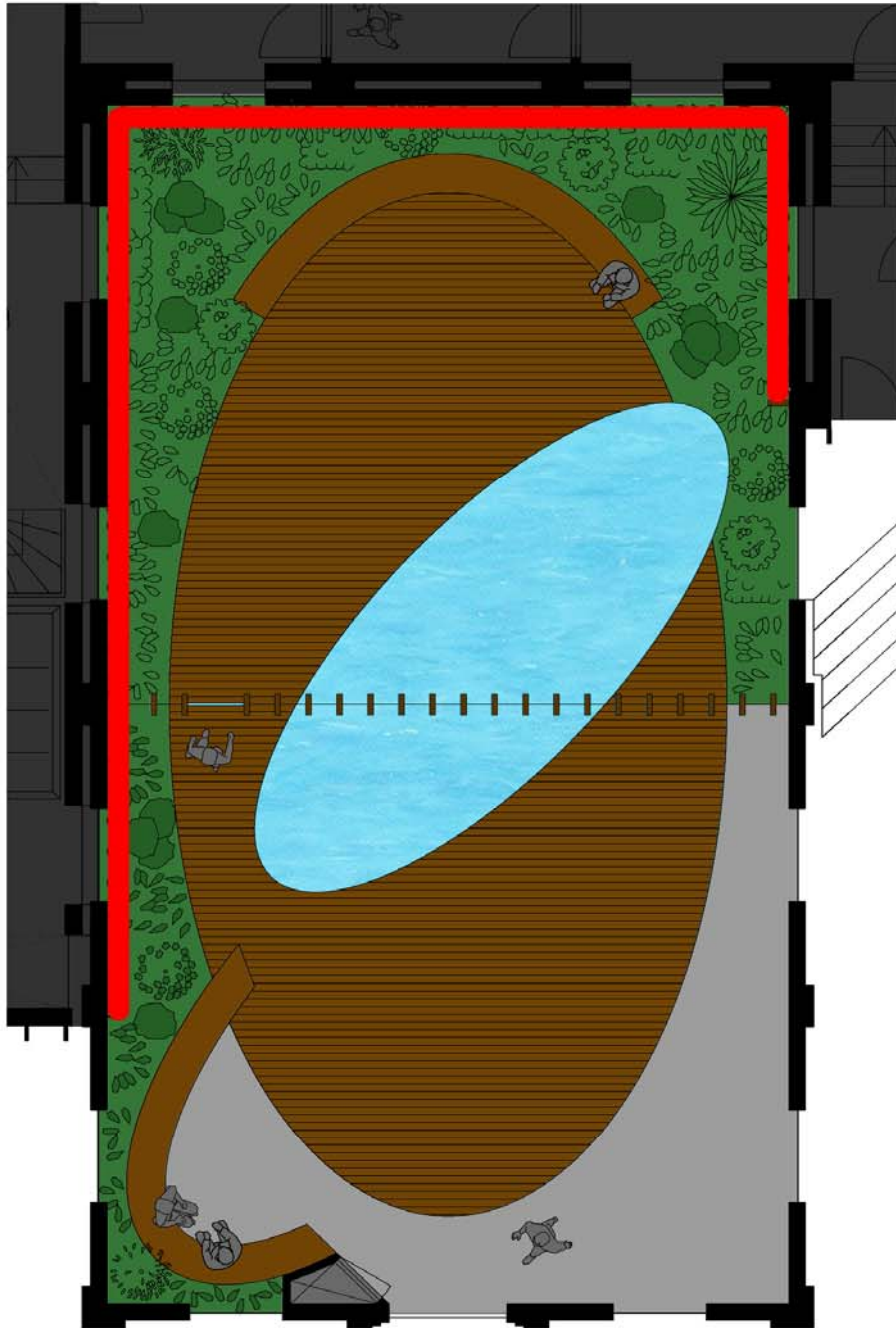
Extra functies

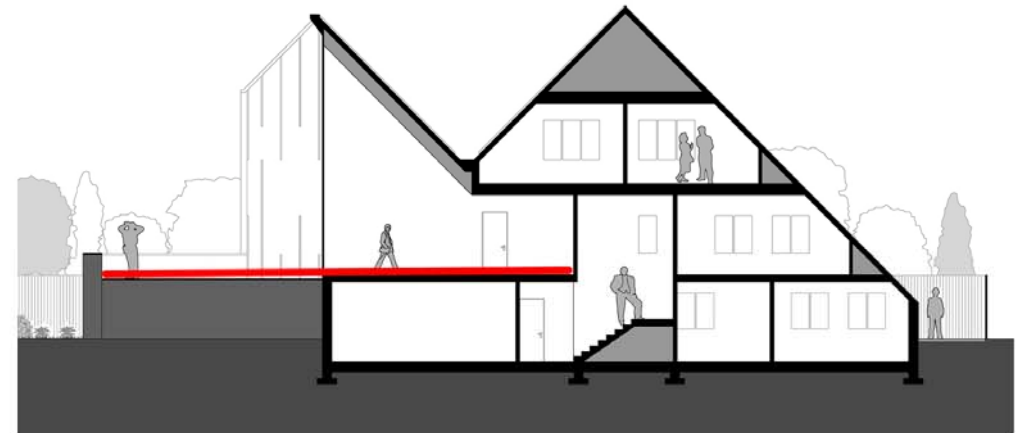
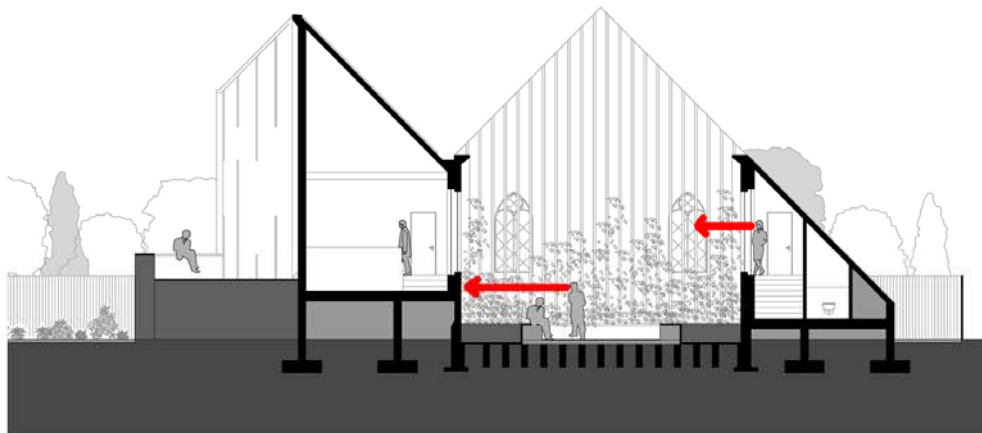
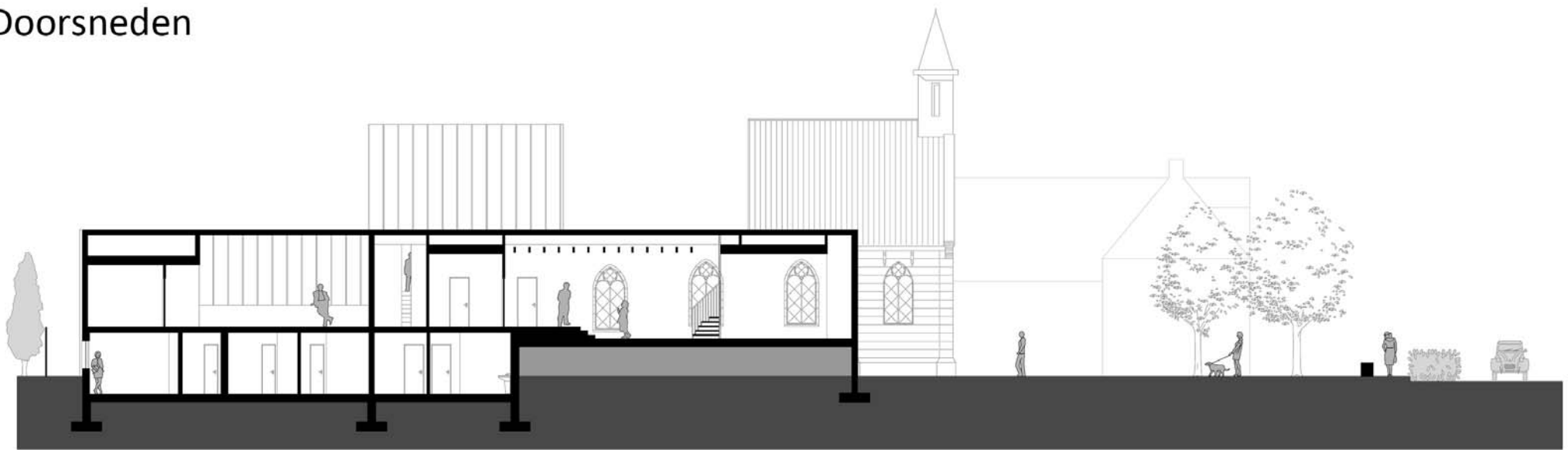
Extra functies

Extra functies

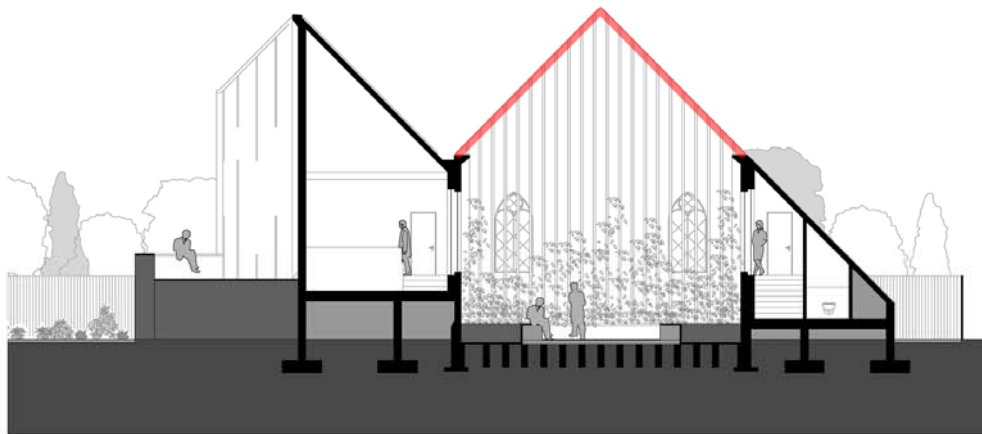
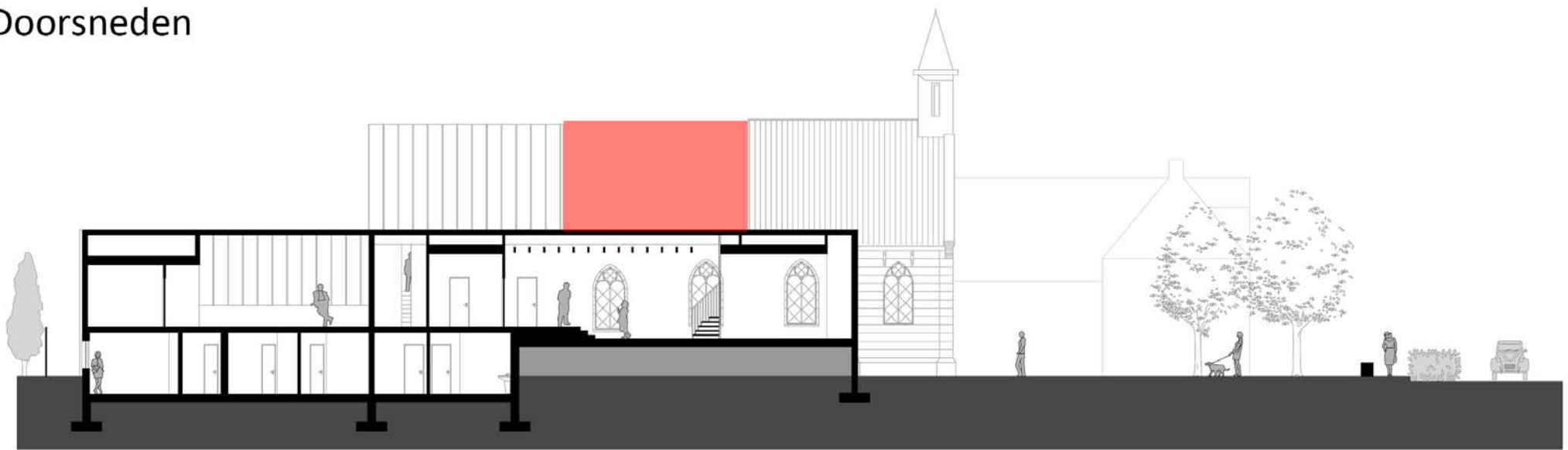
Doorsneden

- woongebouw half verdiept ivm kerkraden
- daarom verhoogt terras
- kerkdak verwijderd: binnentuin
- waar privacy nodig wordt het dak laag

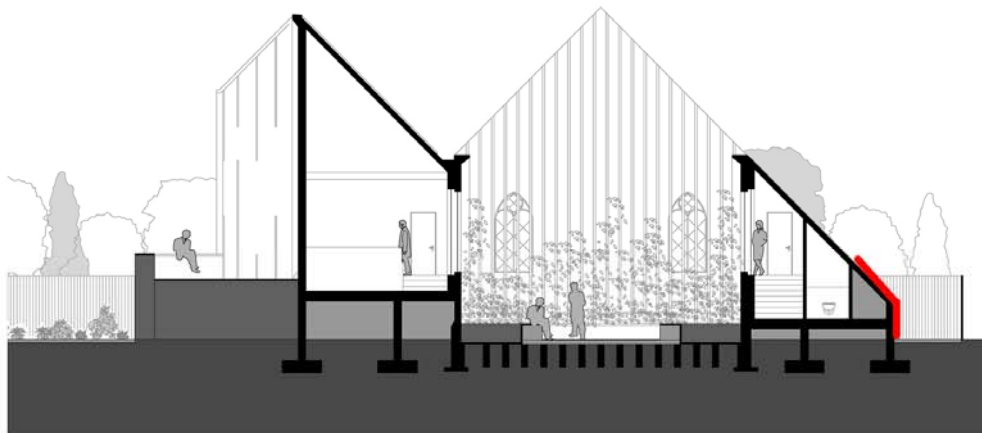
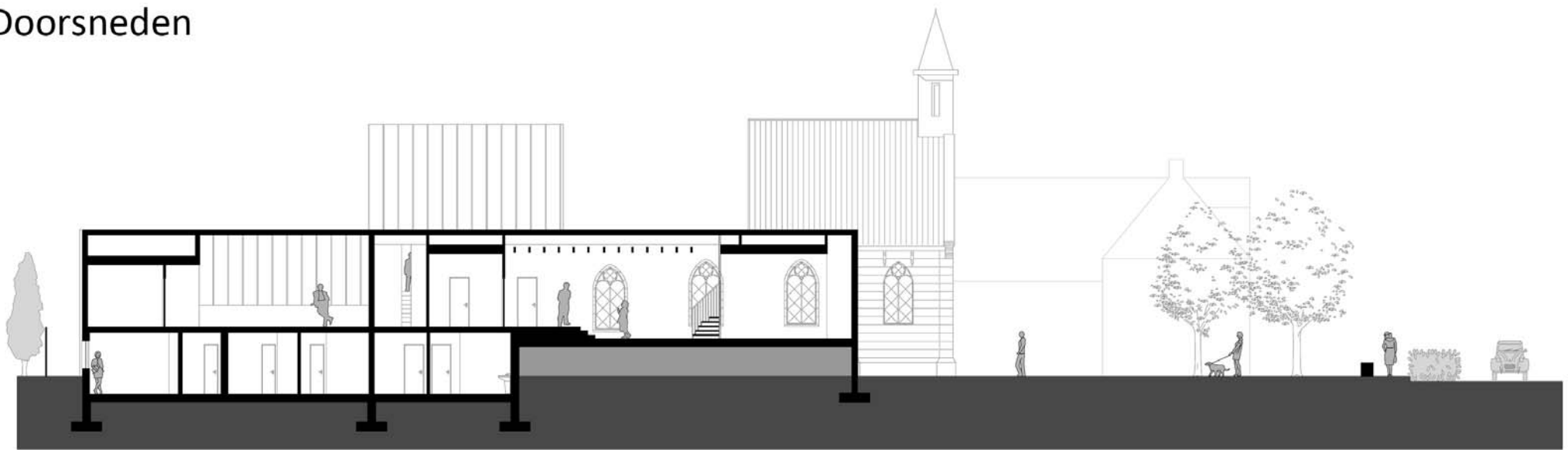
Doorsneden

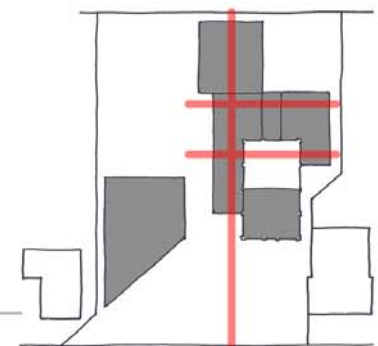
- woongebouw half verdiept ivm kerkraden
- daarom verhoogt terras
- kerkdak verwijderd: binnentuin
- waar privacy nodig wordt het dak laag

Doorsneden

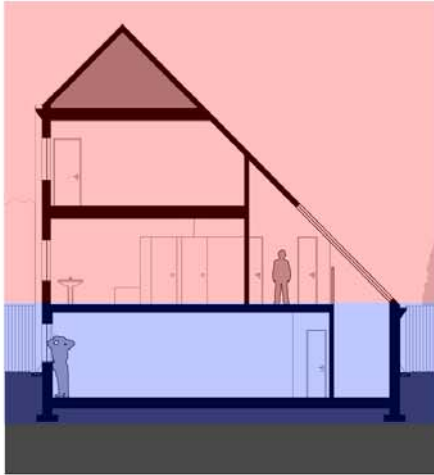

- woongebouw half verdiept ivm kerkraden
- daarom verhoogt terras
- kerkdak verwijderd: binnentuin
- waar privacy nodig wordt het dak laag

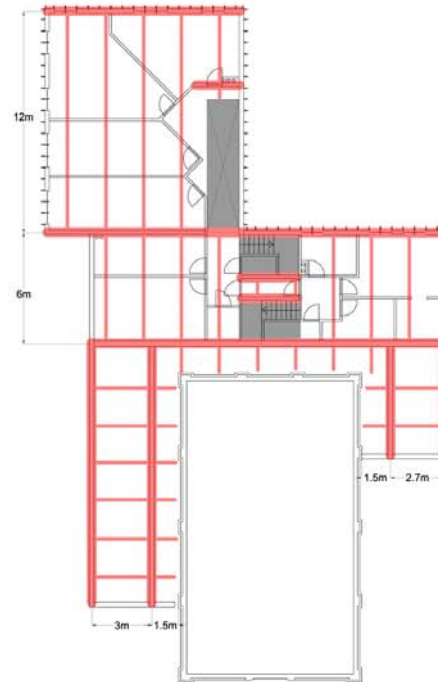
Draagconstructie: woongebouw

Opbouw

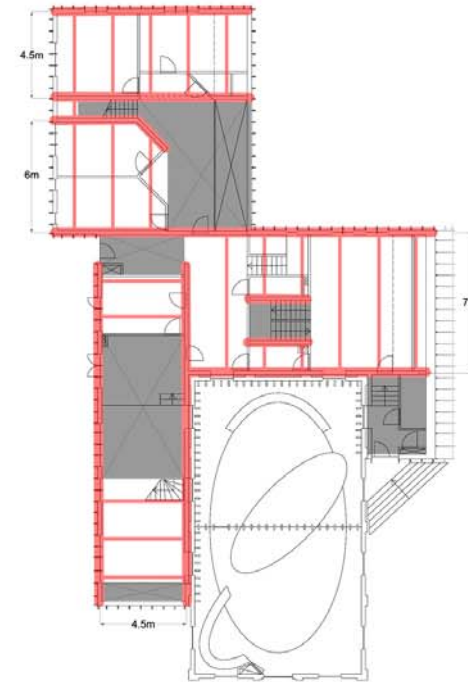

vanaf +0.5 houtskeletbouw
tot +0.5 beton
gefundeerd op staal

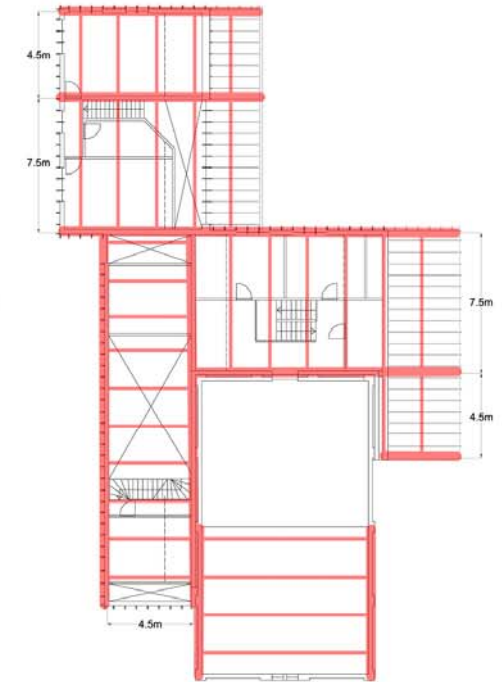
Kelder (beton)

Begane grond (hsb)

Dak (hsb)

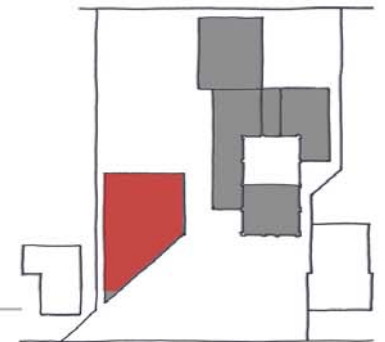
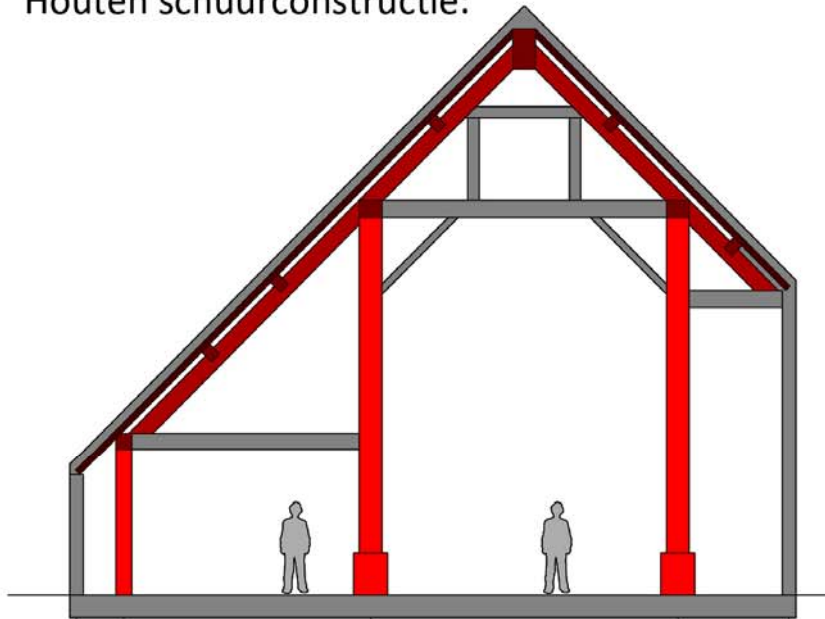

Houtskeletbouw

Draagconstructie: werkgebouw

Houten schuurconstructie:

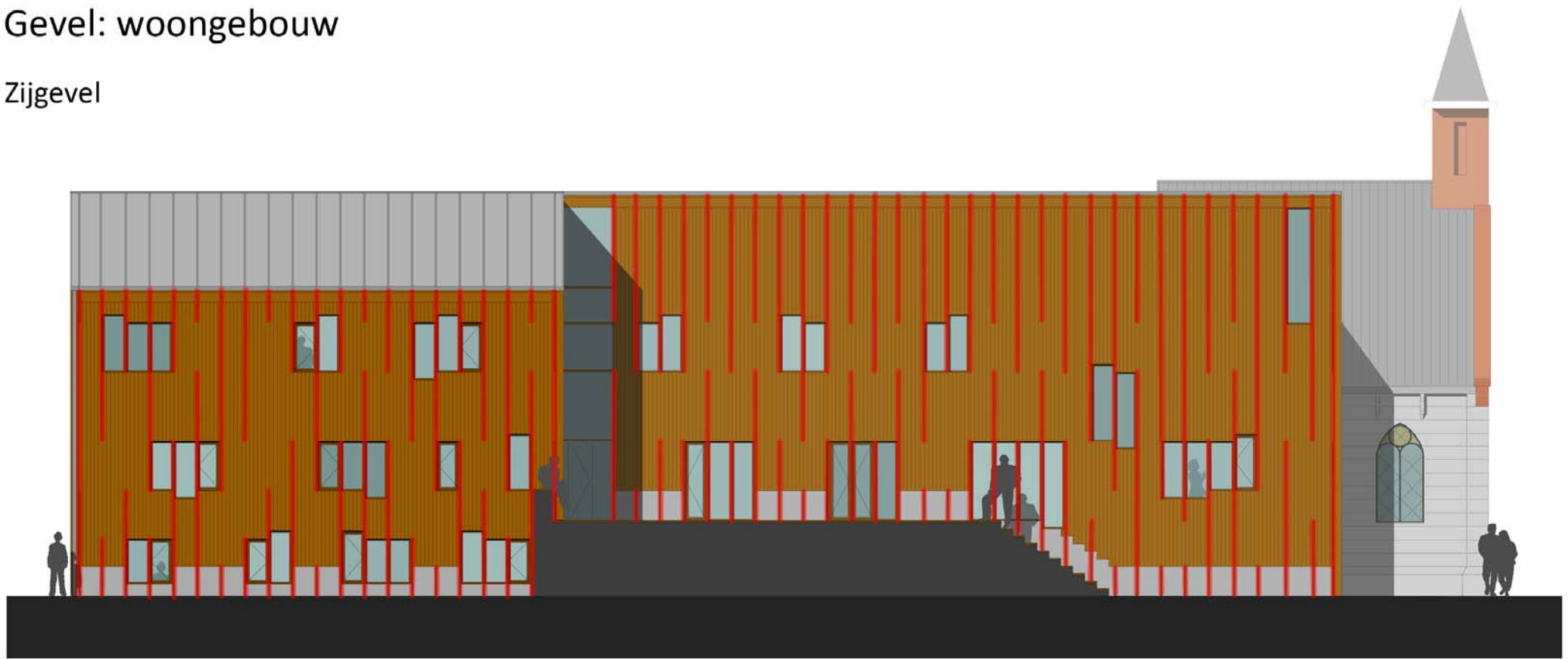
Gevel: woongebouw

Zijgevel

Gevel: woongebouw

Zijgevel

Gevel: woongebouw

Zijgevel

Gevel: woongebouw

Zijgevel

Gevel: woongebouw

Zijgevel

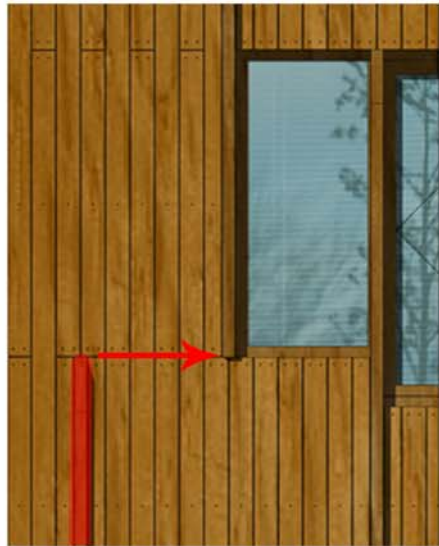
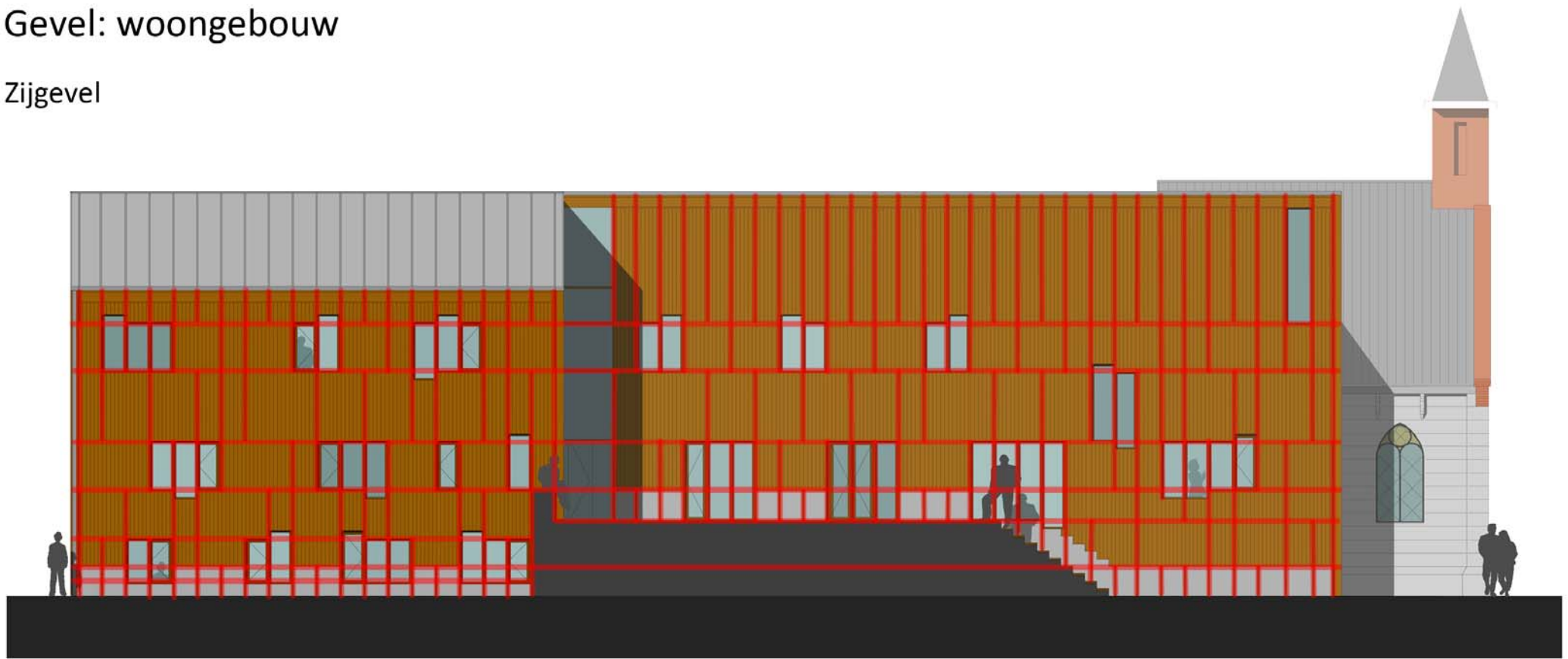
Gevel: woongebouw

Zijgevel

Gevel: woongebouw

Zijgevel

Gevel: woongebouw

Zijgevel

Gevel: woongebouw

Zijgevel

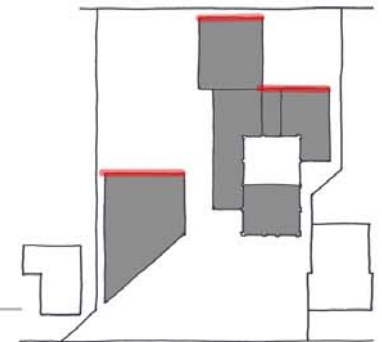
Gevel: woongebouw

Gevel: woongebouw

Achtergevel:

- geen afwijkingen in de ramen
- geen consoles

Gevel: woongebouw

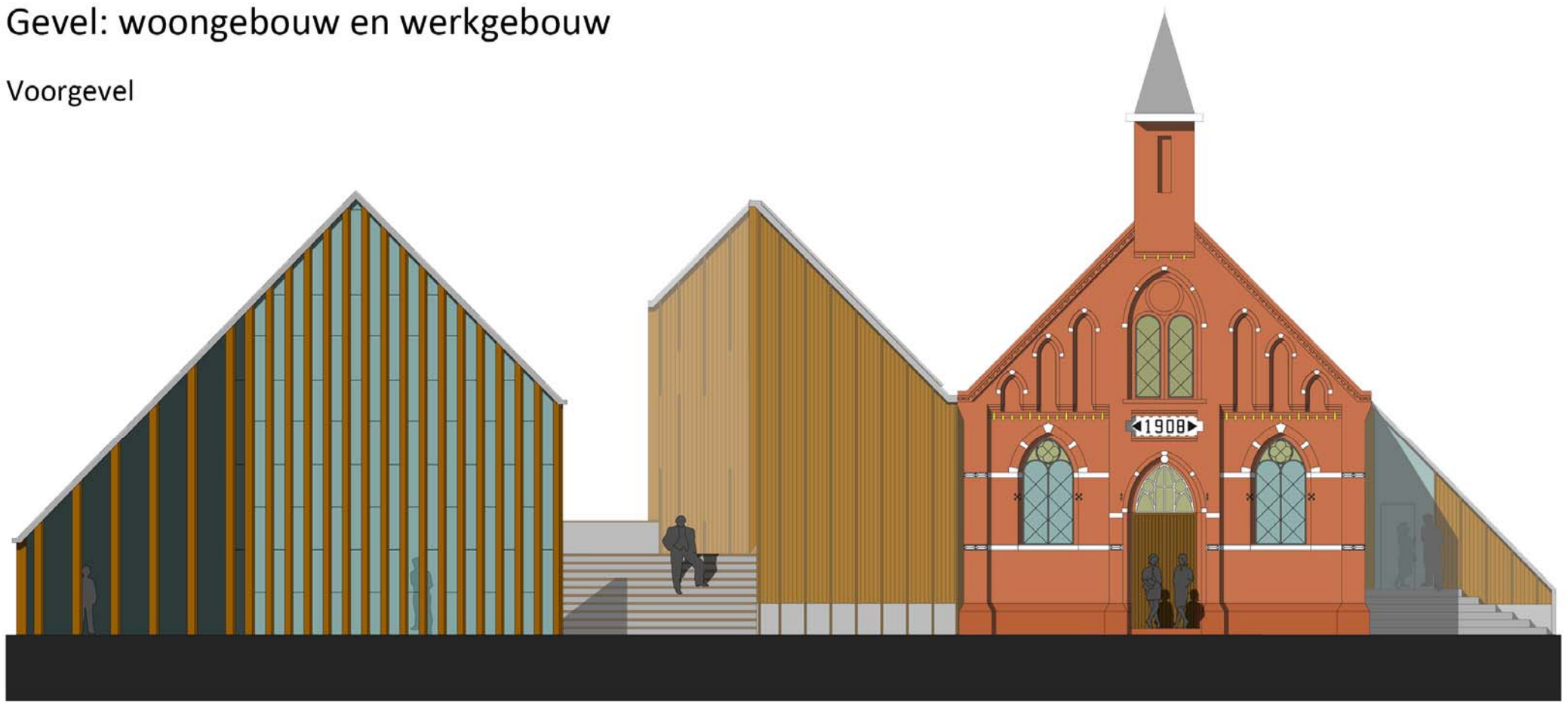
Zijgevel:

- de gevels zijn laag en het dak lang
- zink over de gevel waar deze heel laag is: grenzend aan de bure
- hout waar het dak iets minder laag is: grens tussen Thomashuis en tuin van zorgondernemers

Gevel: woongebouw en werkgebouw

Voorgevel

Gevel: woongebouw en werkgebouw

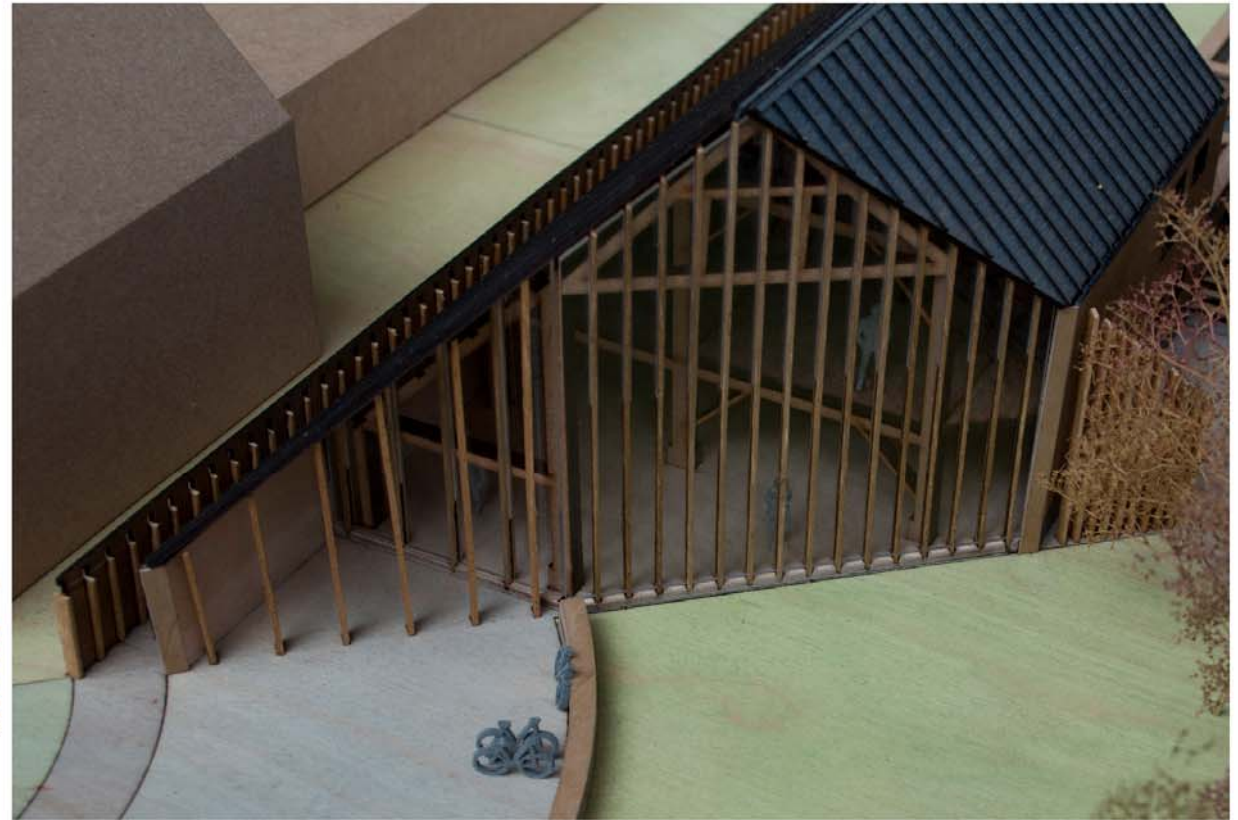
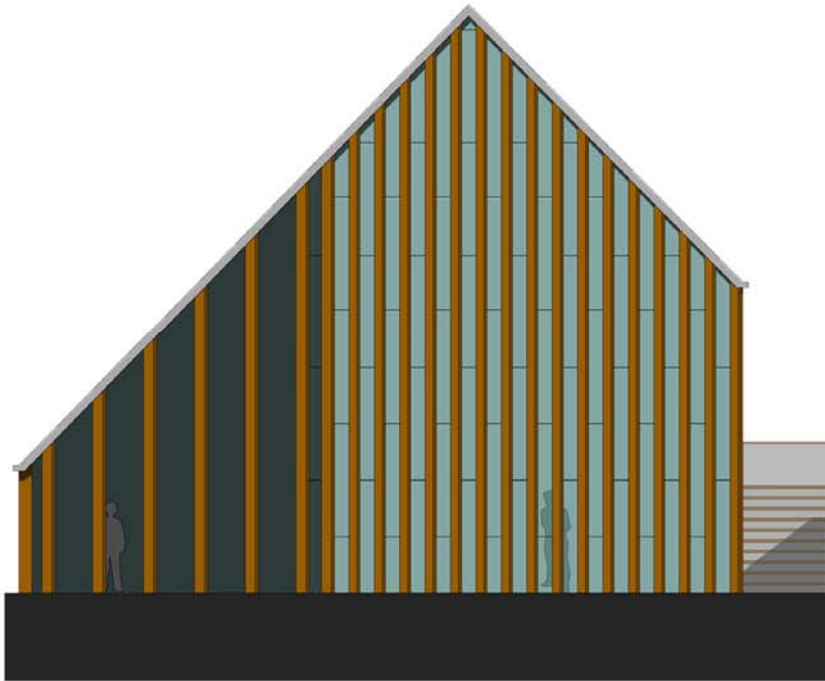
Woongebouw

- soberder dan de andere gevels
- alle aandacht naar de kerk

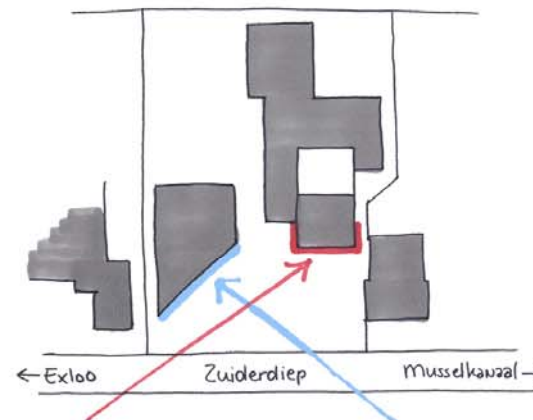
Gevel: woongebouw en werkgebouw

Voorgevel

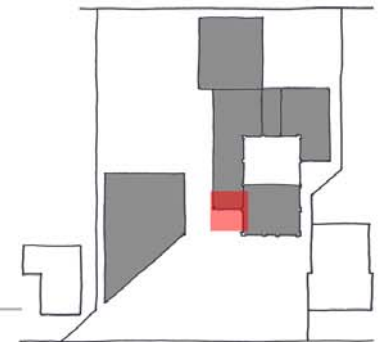
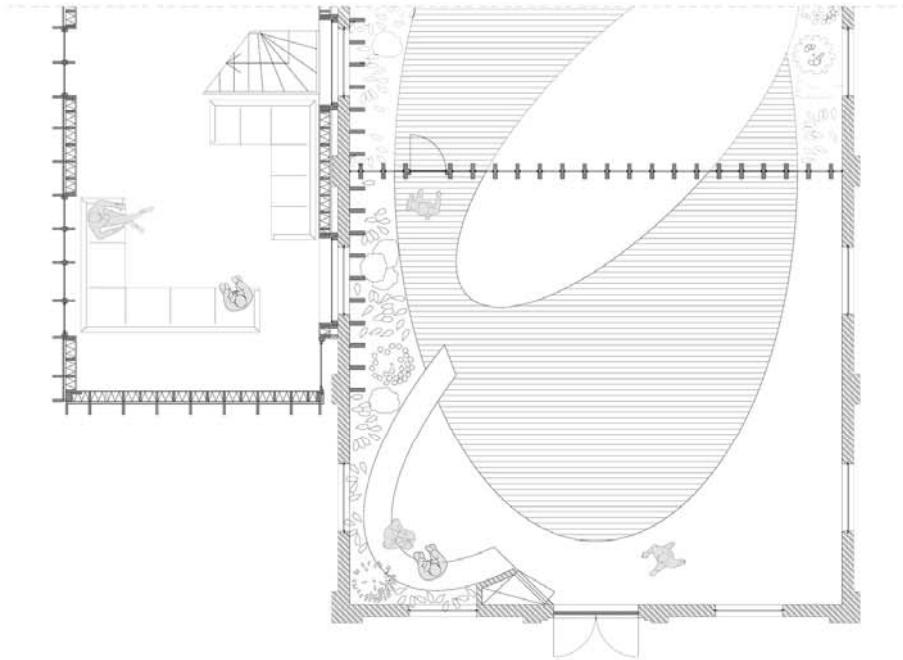
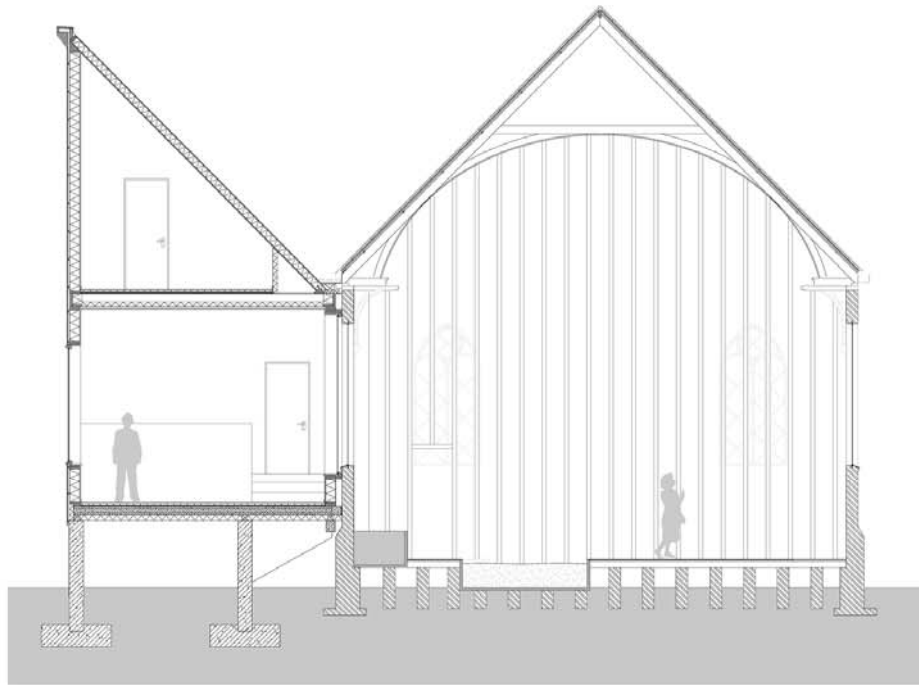

Werkgebouw

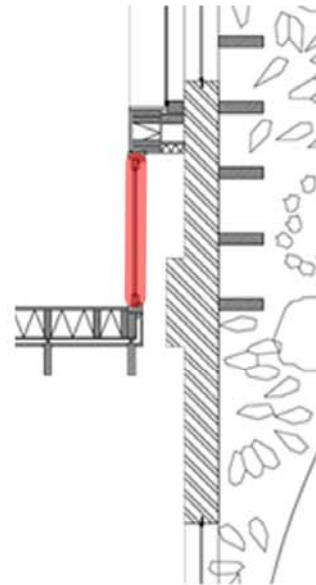
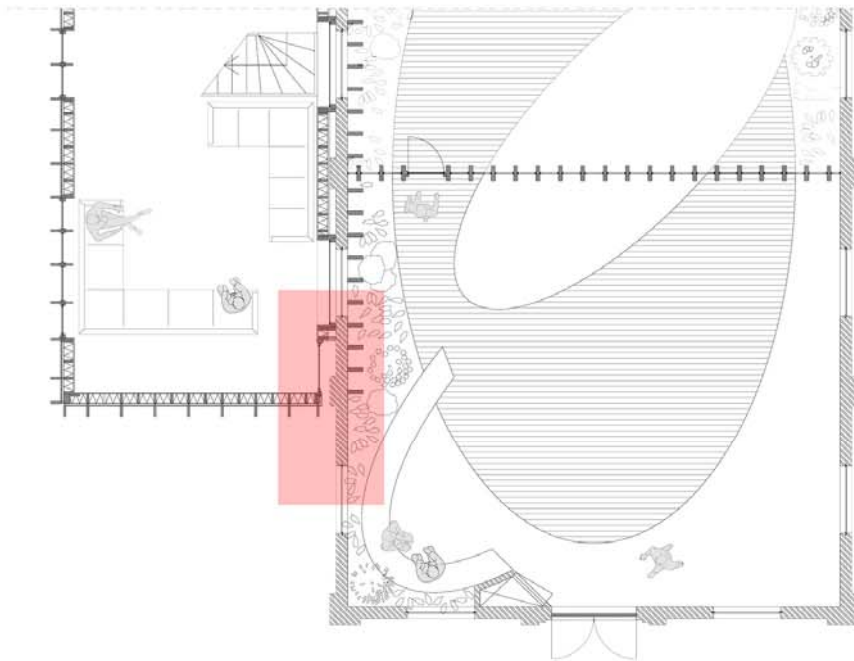
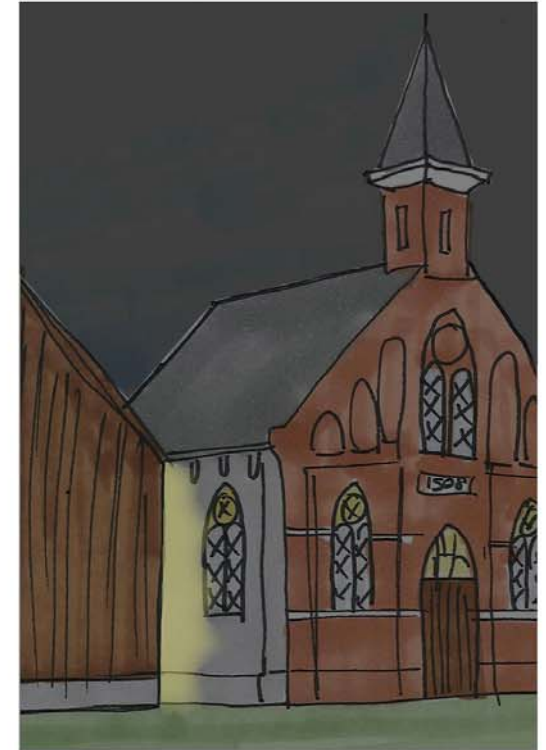
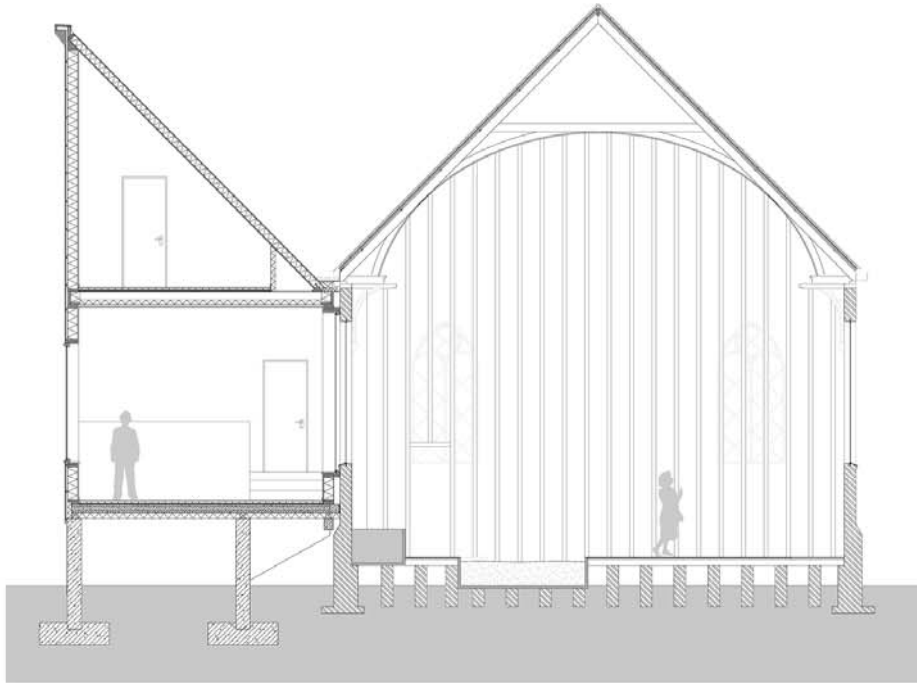
- opvallende gevel
- dit is het herkenningspunt vanuit Musselkanaal
- een grote glaswand, die als etalage werkt
- een hoge entree in een soort portiek
- rest van de gevels zijn heel sober

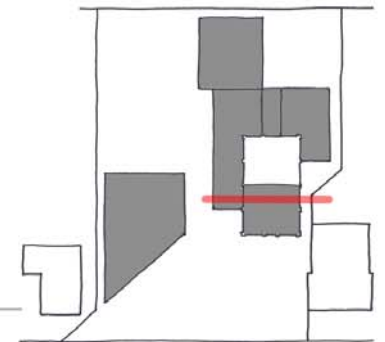
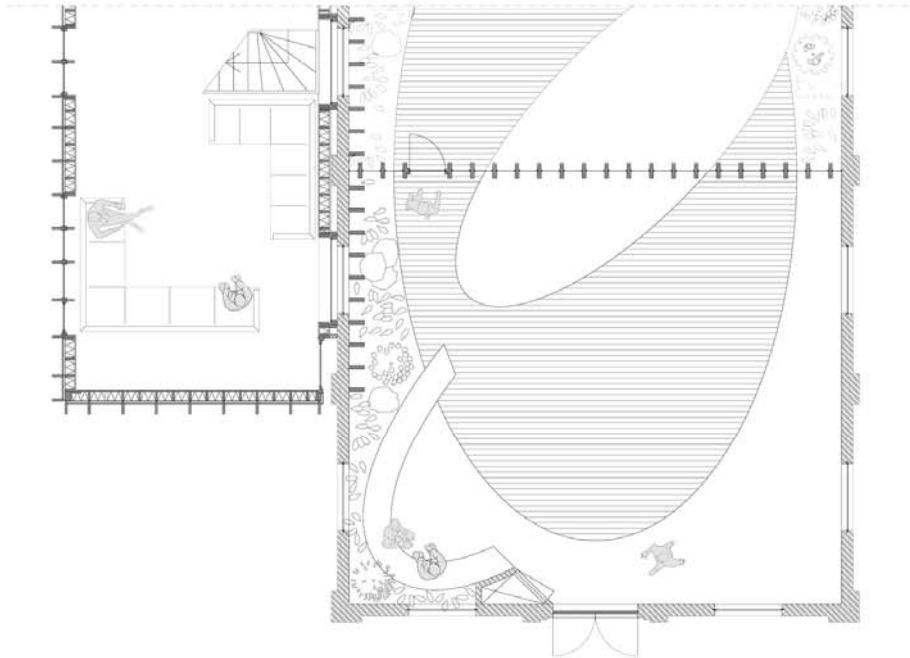
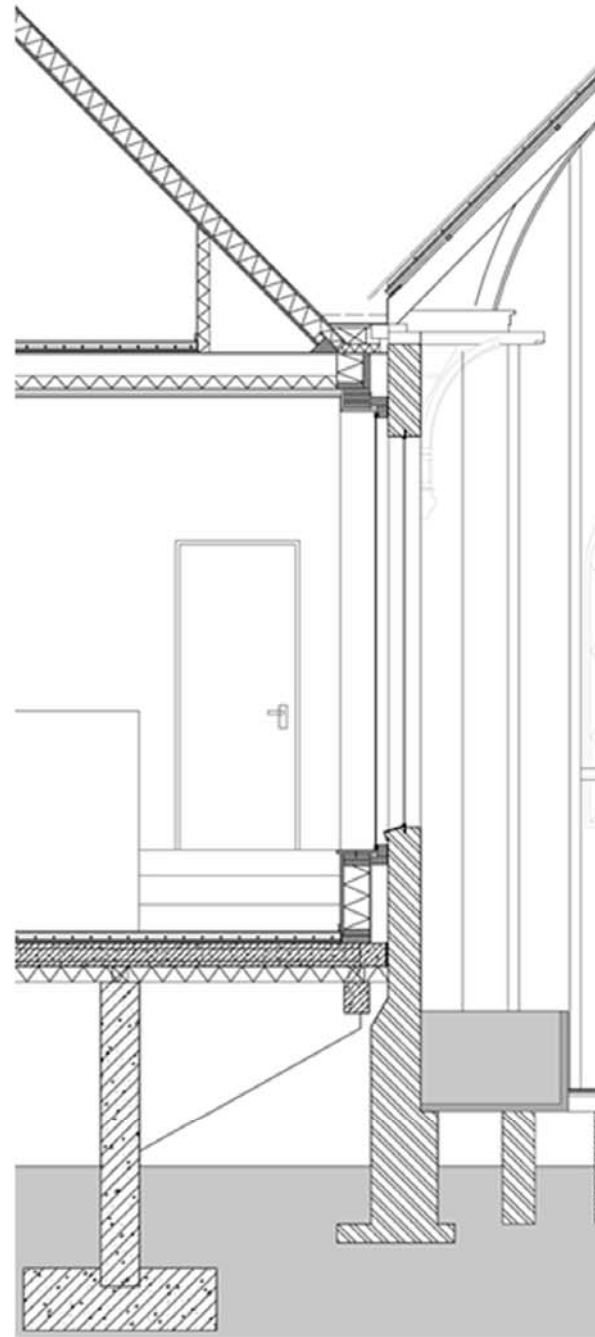
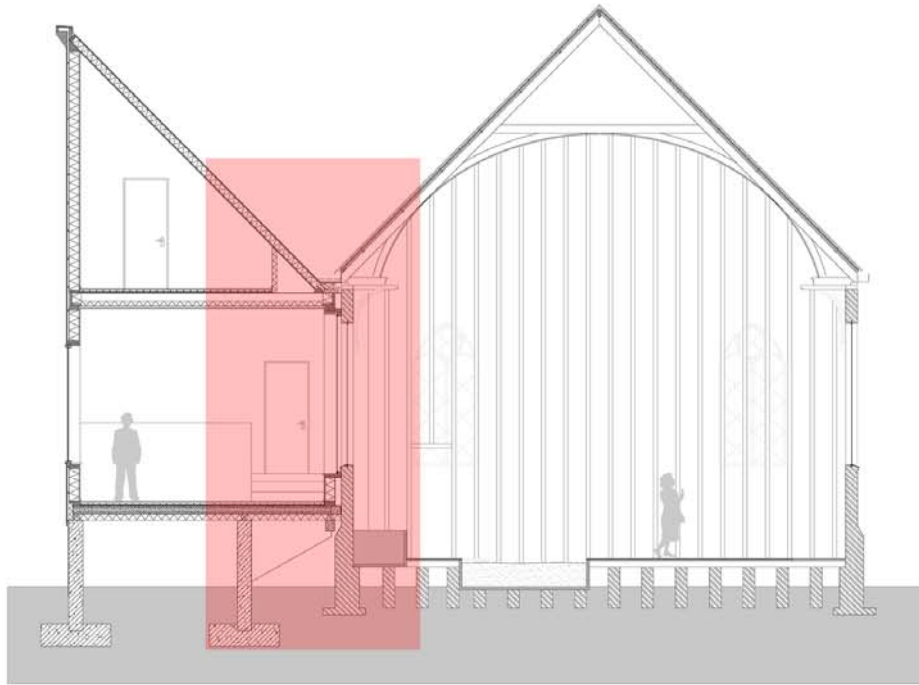

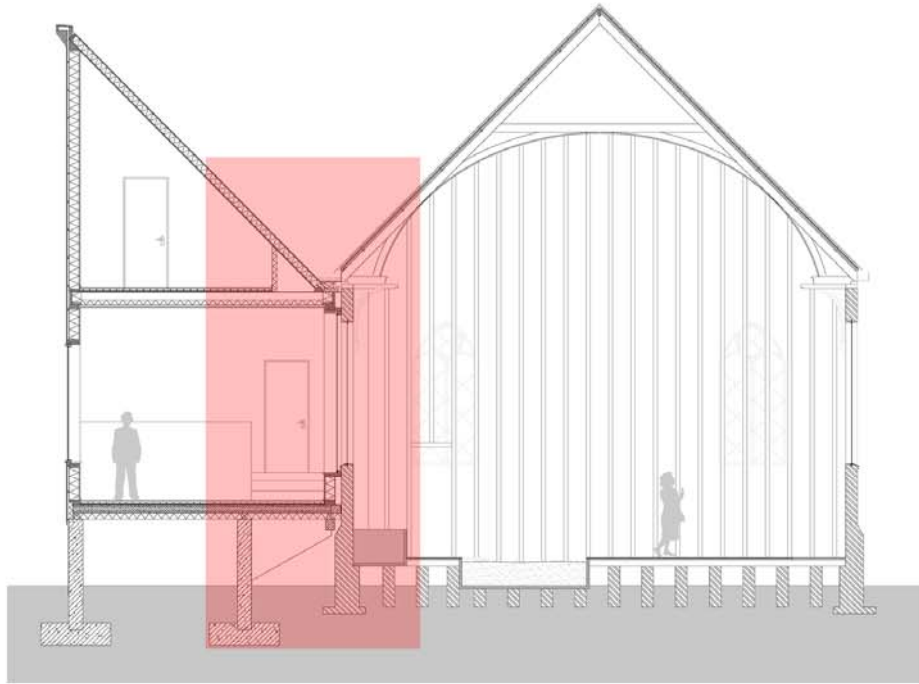
Oud&Nieuw

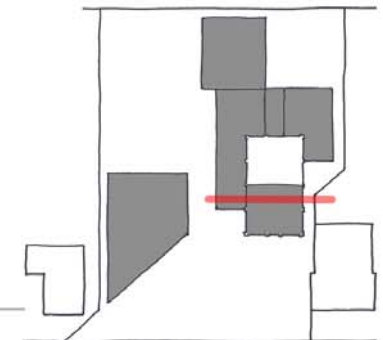
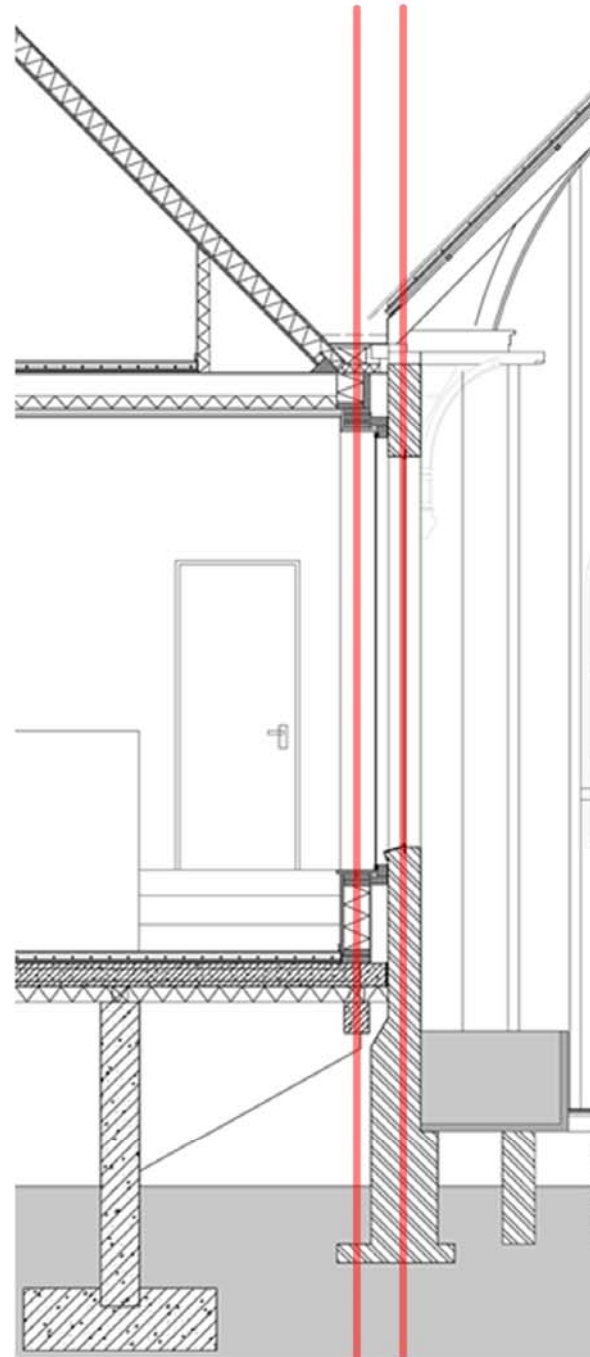
Oud&Nieuw

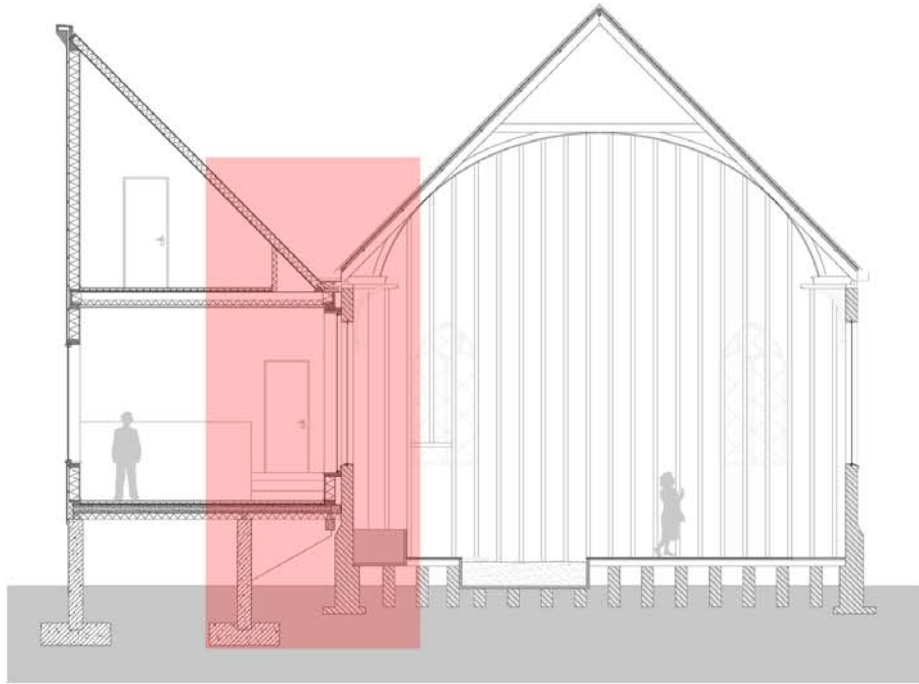

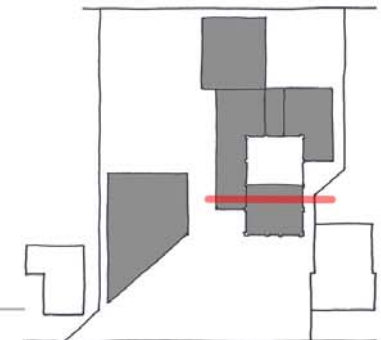
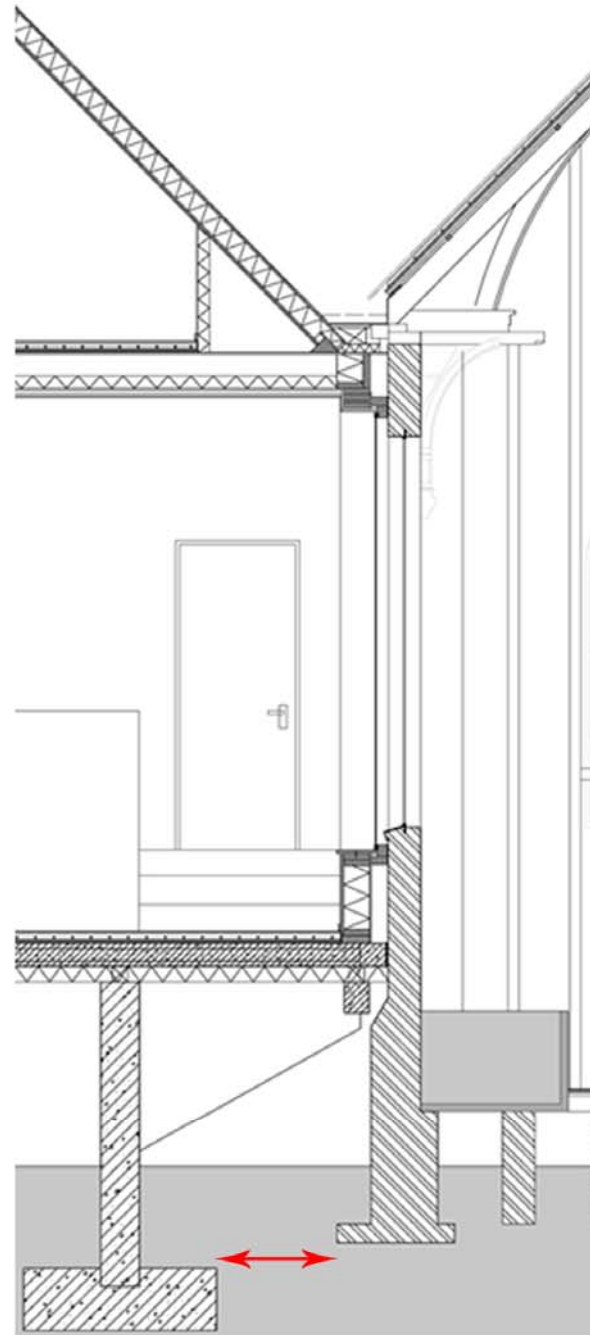

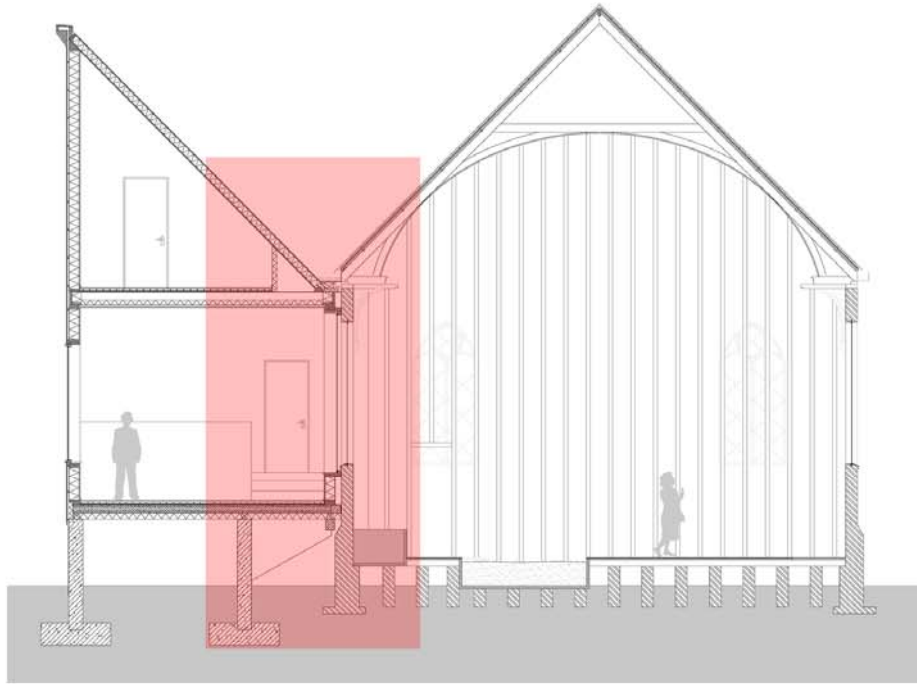
- de nieuwbouw staat geheel los van de kerk
- de nieuwe fundering staat 1m van die van de kerk af
- de houtskeletbouw wand staat op de vloer
- de kanaalplaatvloer wordt gedragen door een balk
- de funderingsbalk wordt gedragen door consoles
- de consoles zijn verbonden aan de fundering

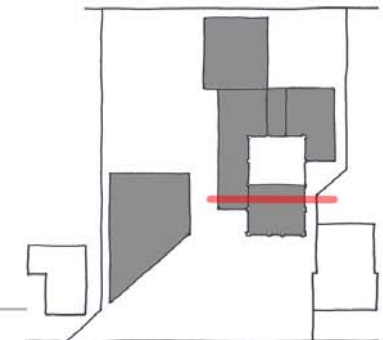
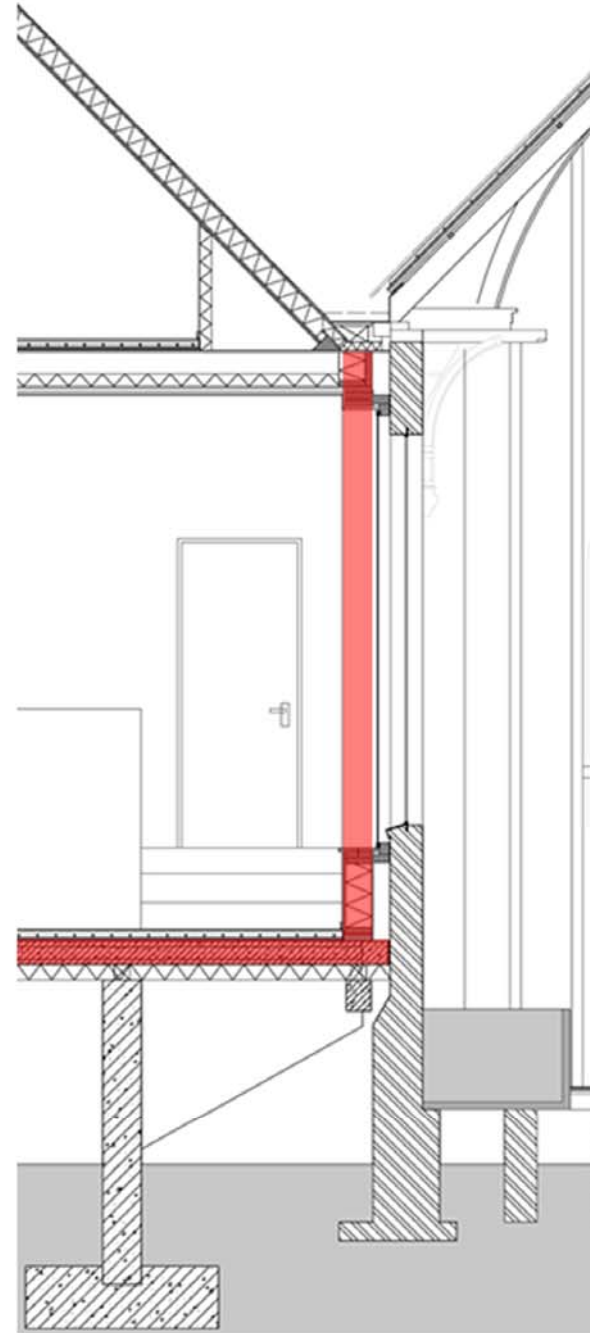

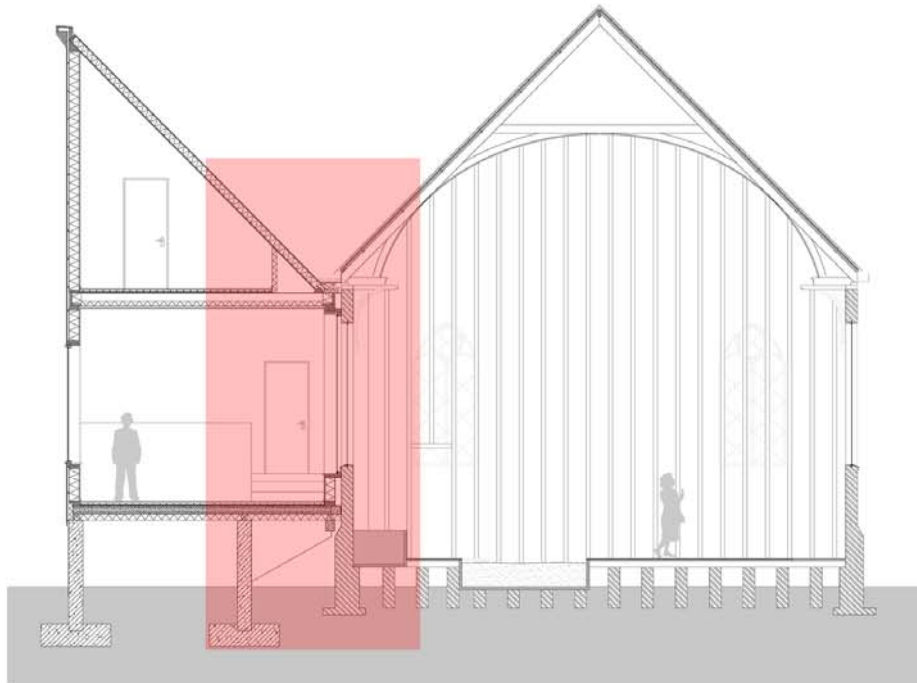
- de nieuwbouw staat geheel los van de kerk
- de nieuwe fundering staat 1m van die van de kerk af
- de houtskeletbouw wand staat op de vloer
- de kanaalplaatvloer wordt gedragen door een balk
- de funderingsbalk wordt gedragen door consoles
- de consoles zijn verbonden aan de fundering

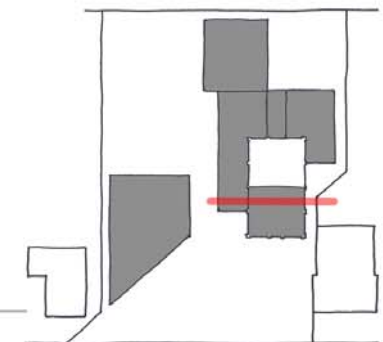
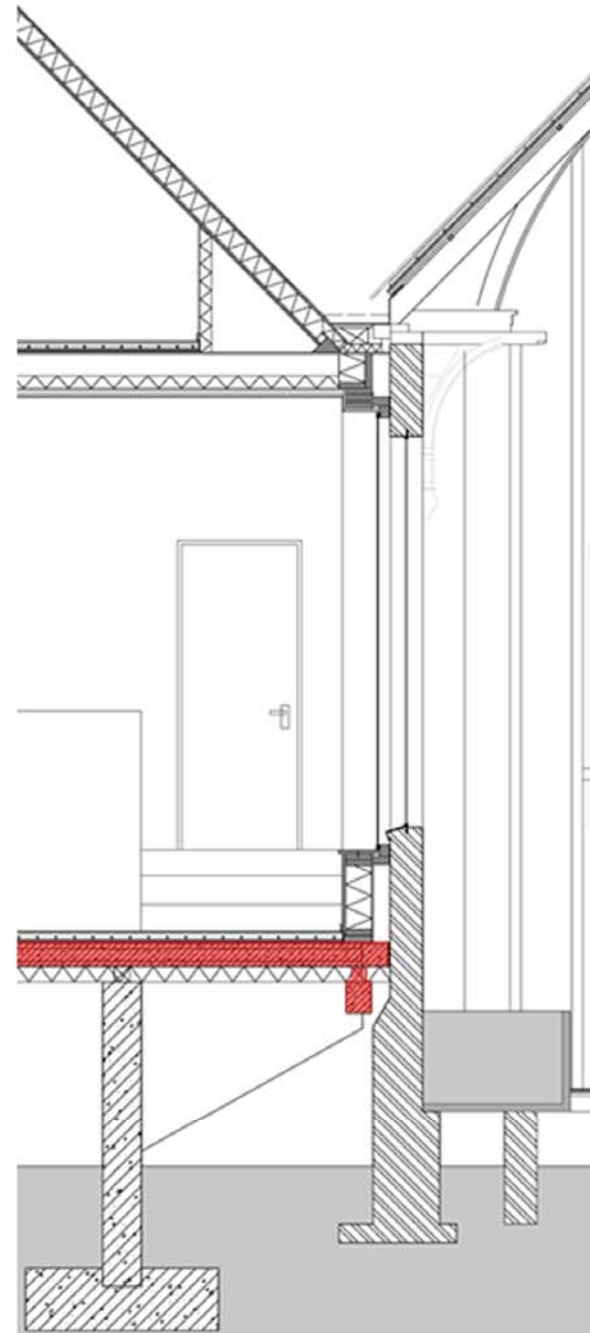

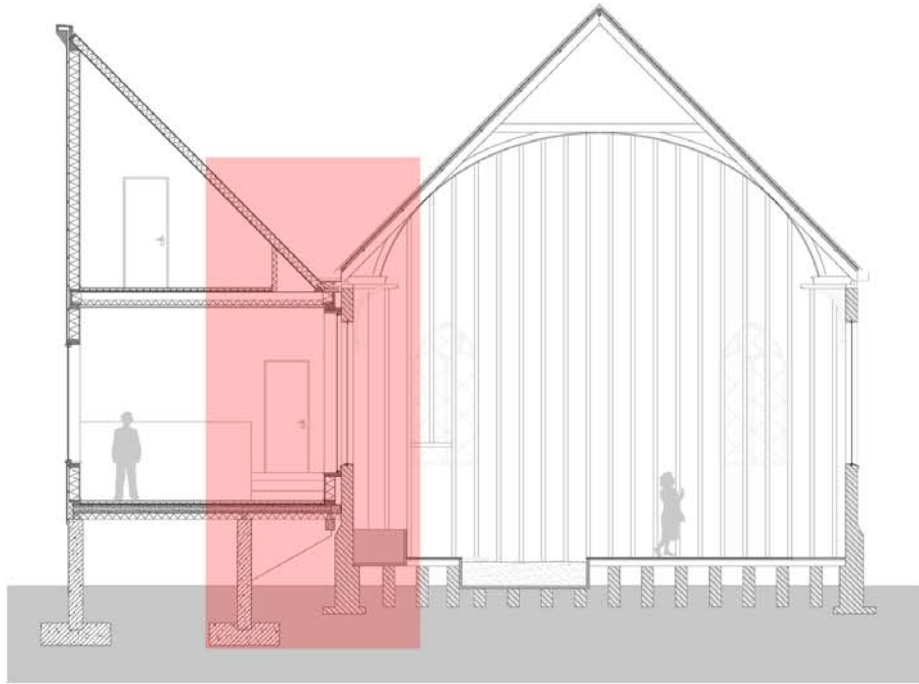
- de nieuwbouw staat geheel los van de kerk
- de nieuwe fundering staat 1m van die van de kerk af
- **de houtskeletbouw wand staat op de vloer**
- de kanaalplaatvloer wordt gedragen door een balk
- de funderingsbalk wordt gedragen door consoles
- de consoles zijn verbonden aan de fundering

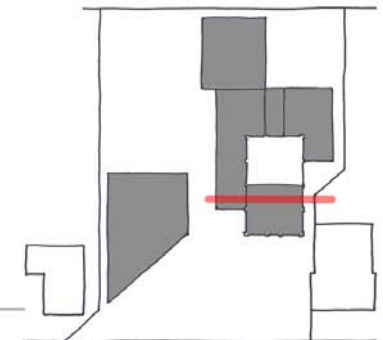
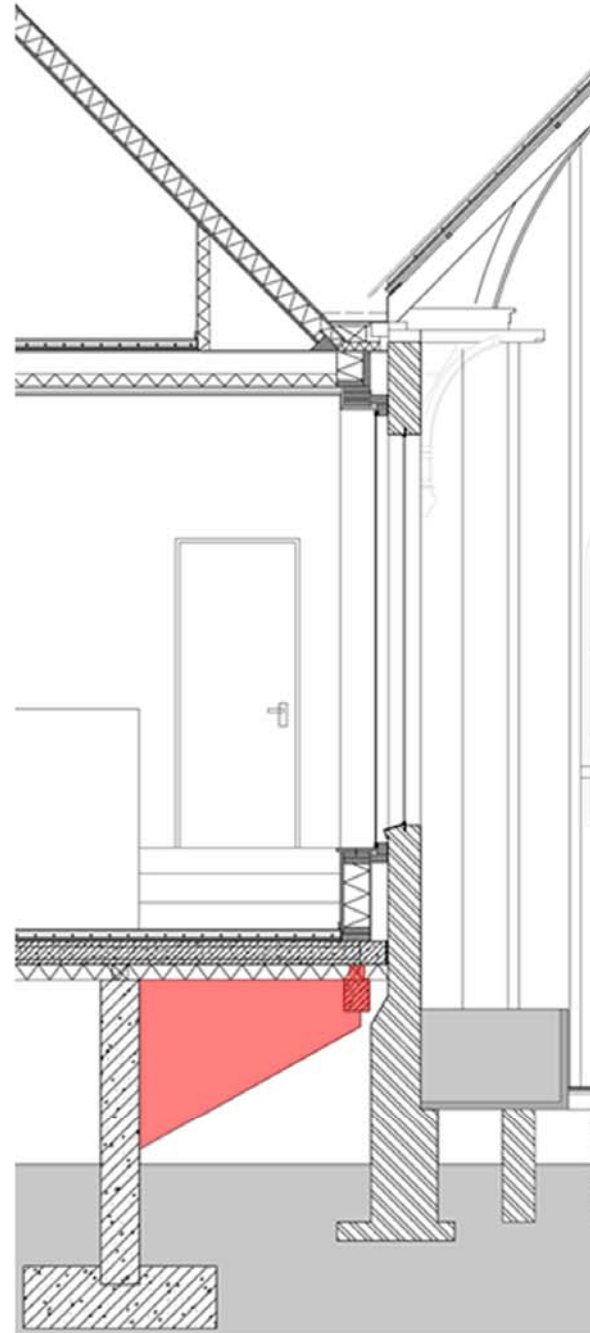

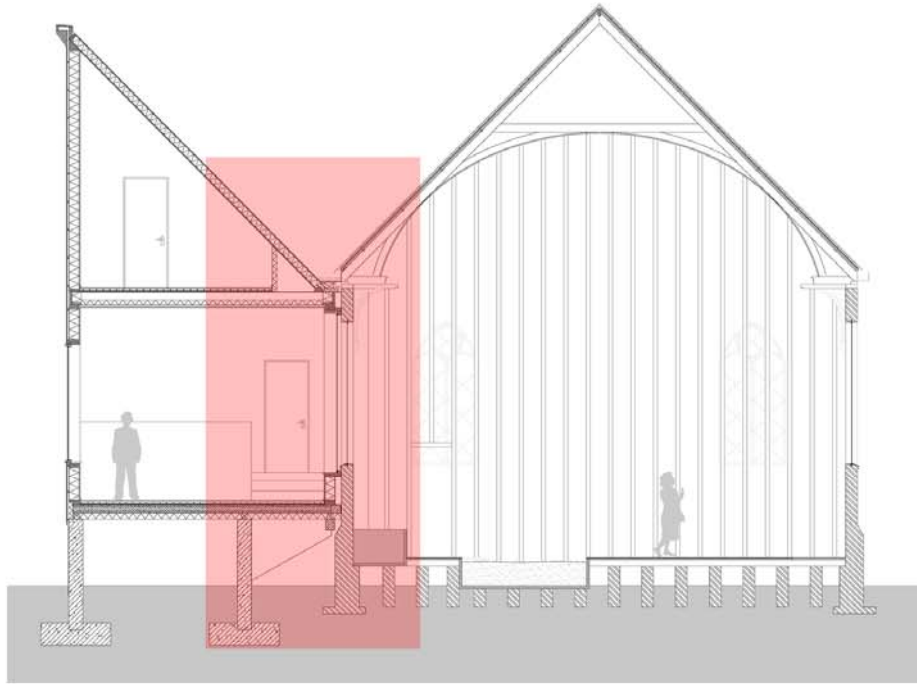
- de nieuwbouw staat geheel los van de kerk
- de nieuwe fundering staat 1m van die van de kerk af
- de houtskeletbouw wand staat op de vloer
- **de kanaalplaatvloer wordt gedragen door een balk**
- de funderingsbalk wordt gedragen door consoles
- de consoles zijn verbonden aan de fundering

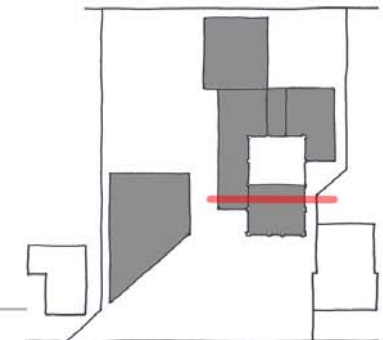
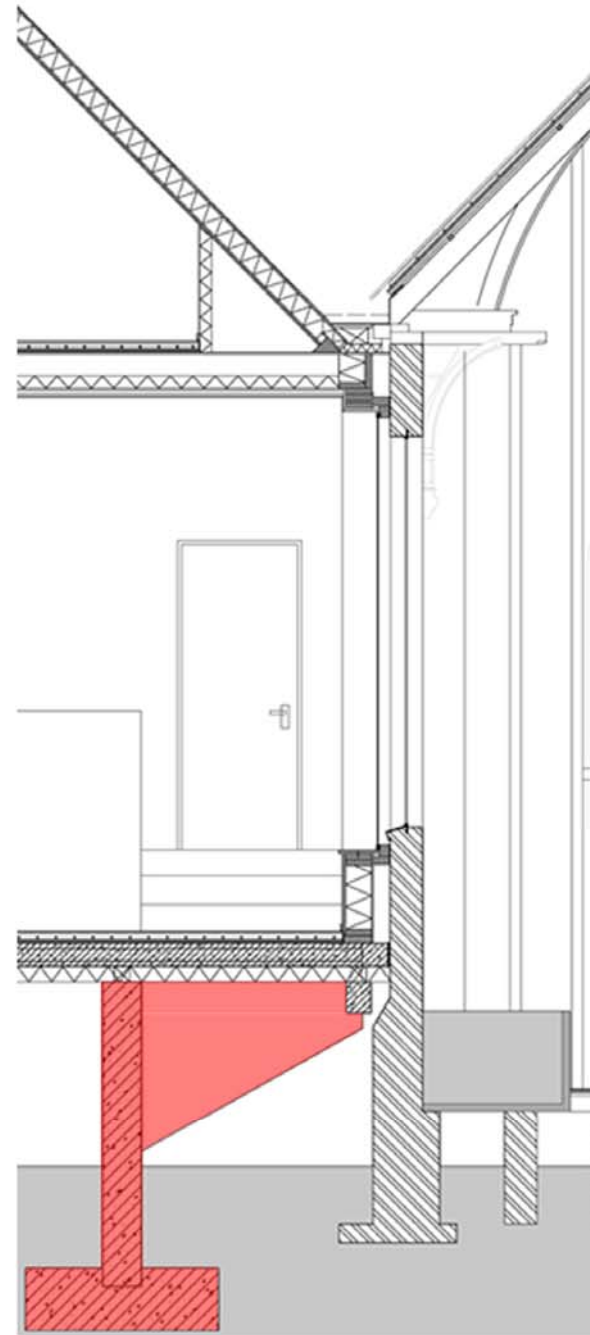

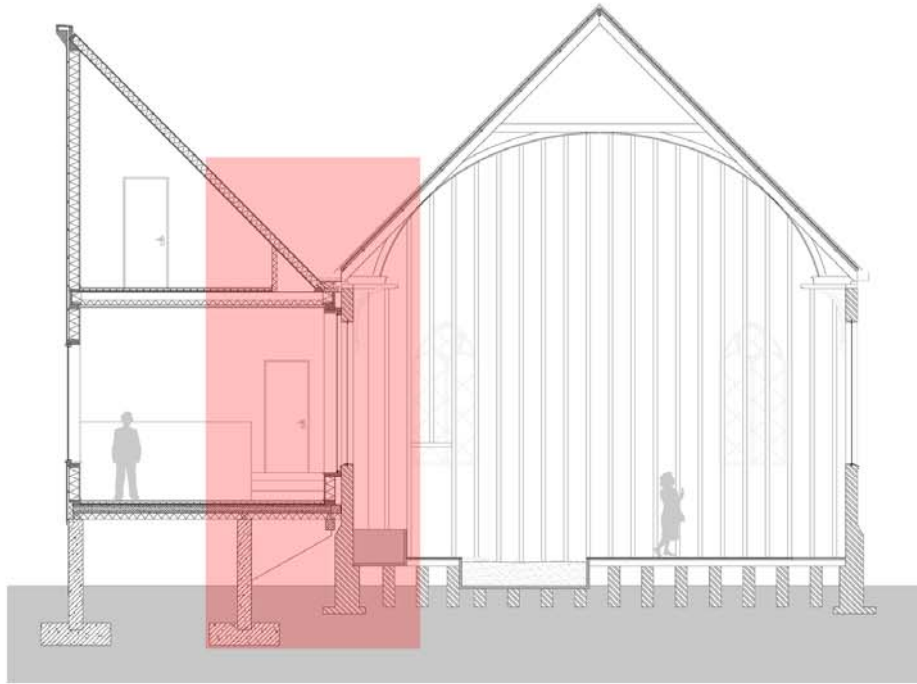
- de nieuwbouw staat geheel los van de kerk
- de nieuwe fundering staat 1m van die van de kerk af
- de houtskeletbouw wand staat op de vloer
- de kanaalplaatvloer wordt gedragen door een balk
- **de funderingsbalk wordt gedragen door consoles**
- de consoles zijn verbonden aan de fundering

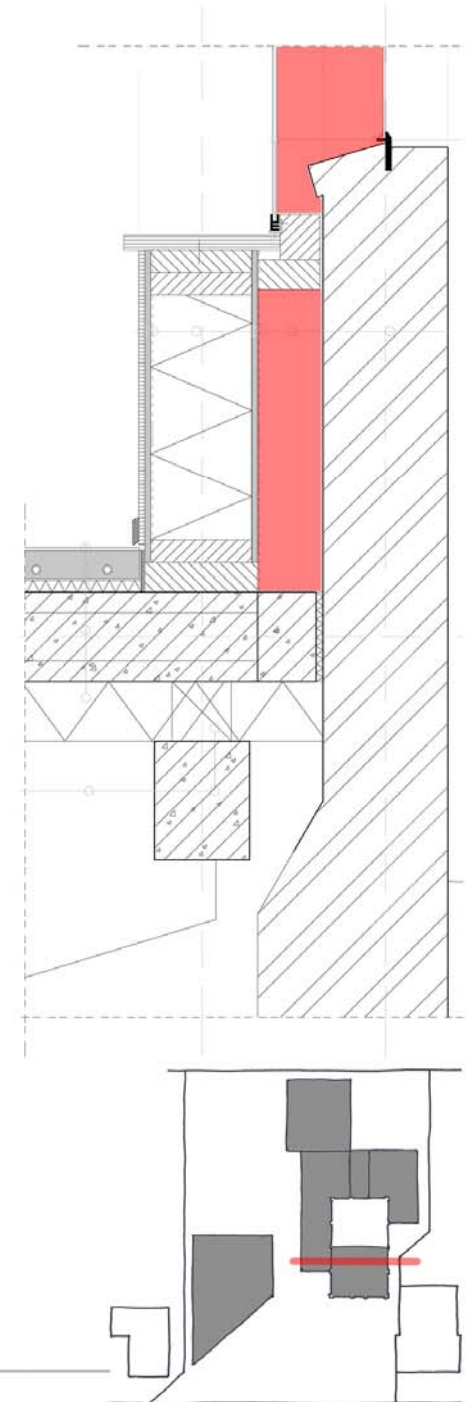
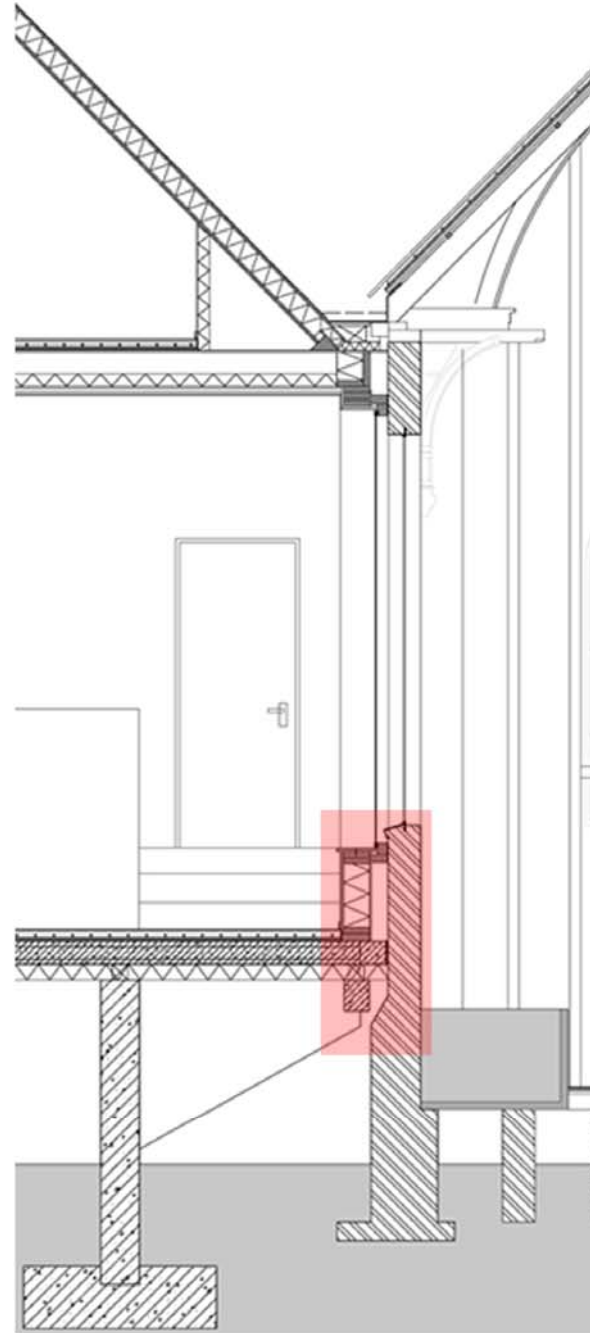

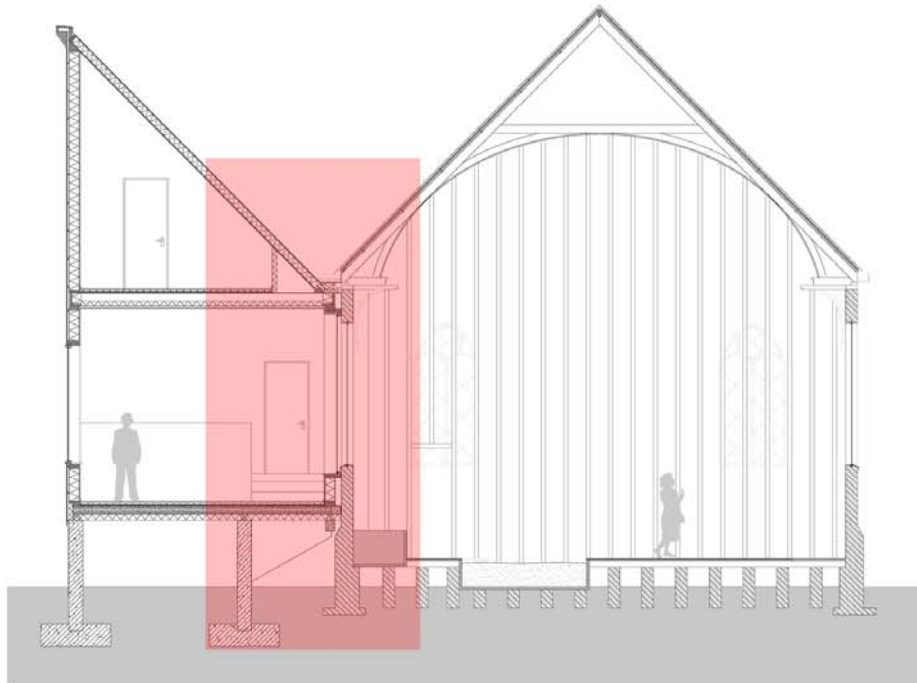
- de nieuwbouw staat geheel los van de kerk
- de nieuwe fundering staat 1m van die van de kerk af
- de houtskeletbouw wand staat op de vloer
- de kanaalplaatvloer wordt gedragen door een balk
- de funderingsbalk wordt gedragen door consoles
- de consoles zijn verbonden aan de fundering

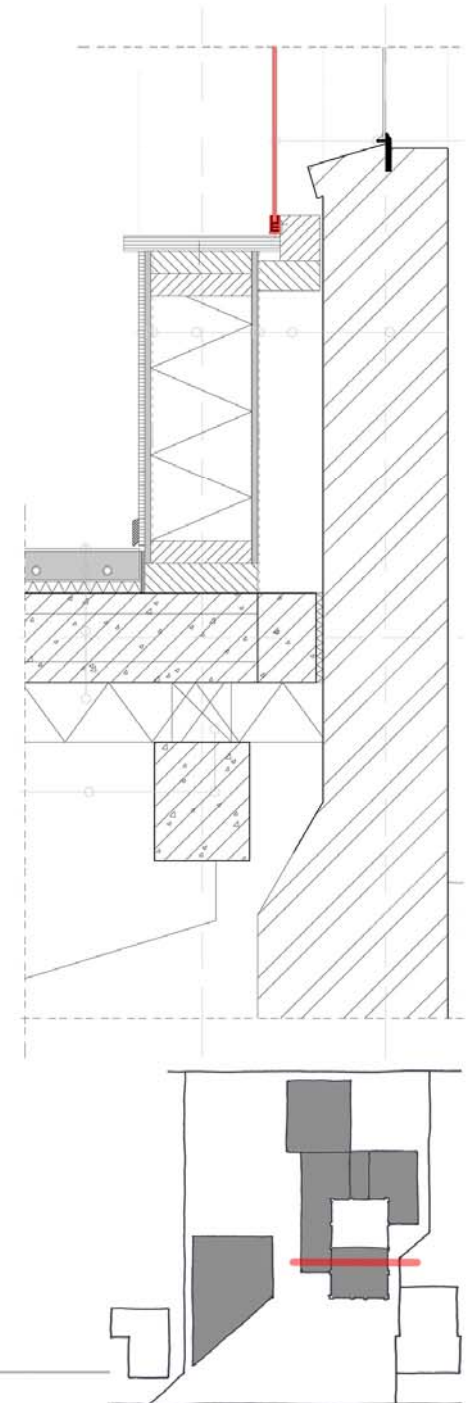
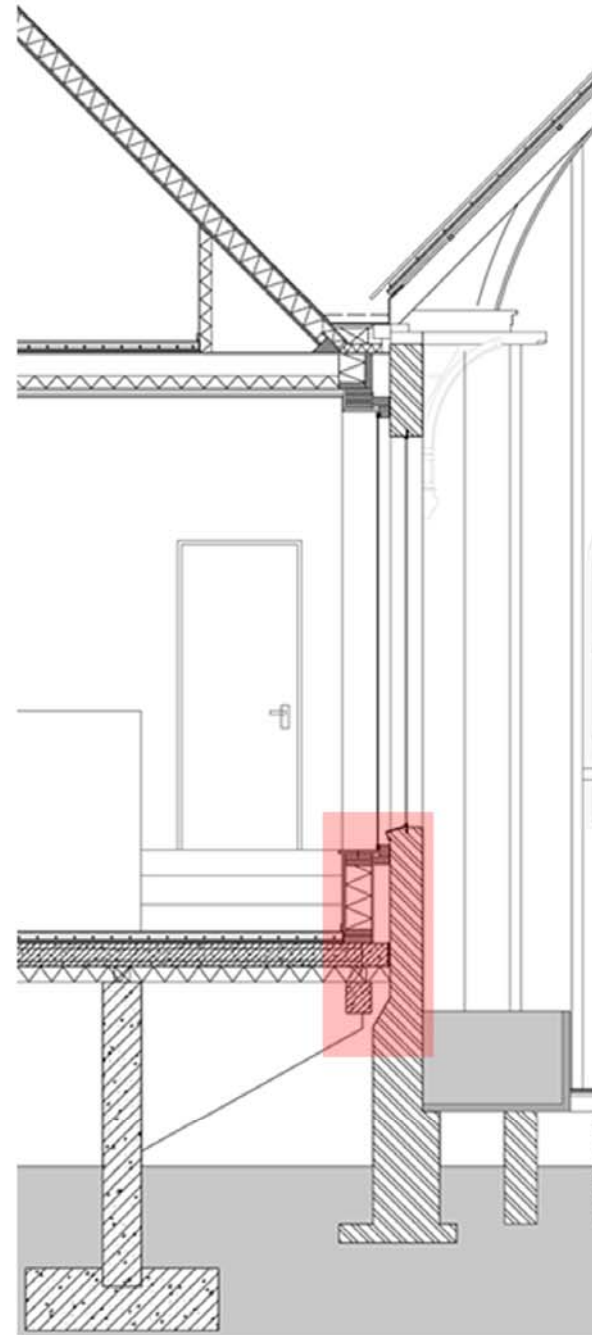

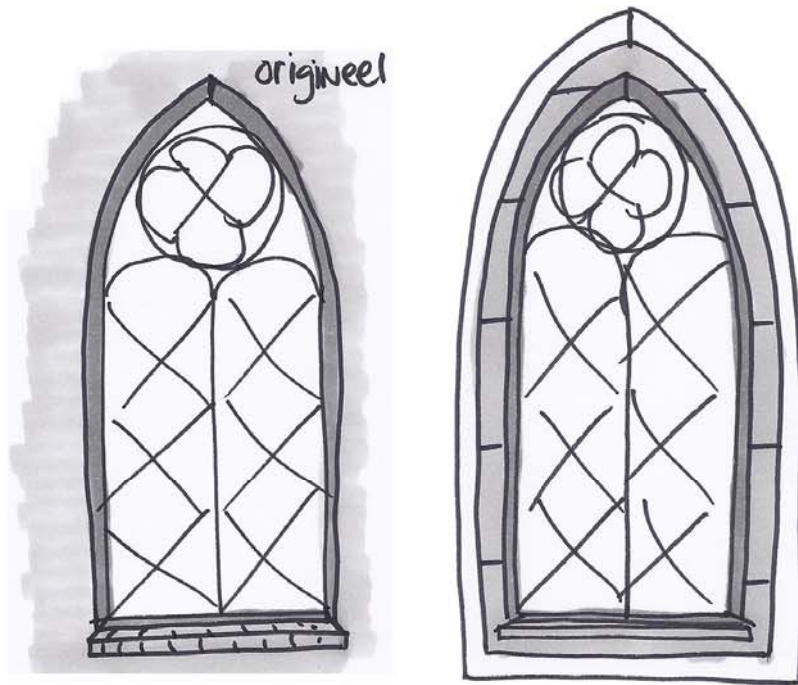
- tussen de houtskeletbouwwand en de kerkmuur zit een spouw, in deze spouw ontstaat een semi-binnenklimaat
- daardoor is er voor het kerkvenster alleen een voorzetraam nodig, met een zeer smal kozijn
- om het kerkraam heen is nog een rand kerkmuur te zien

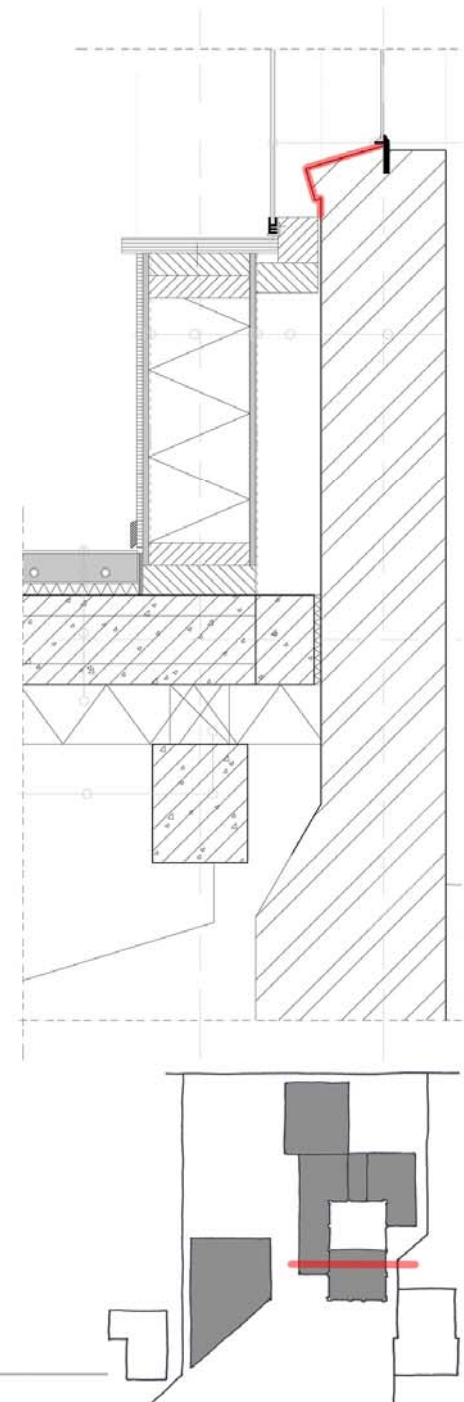
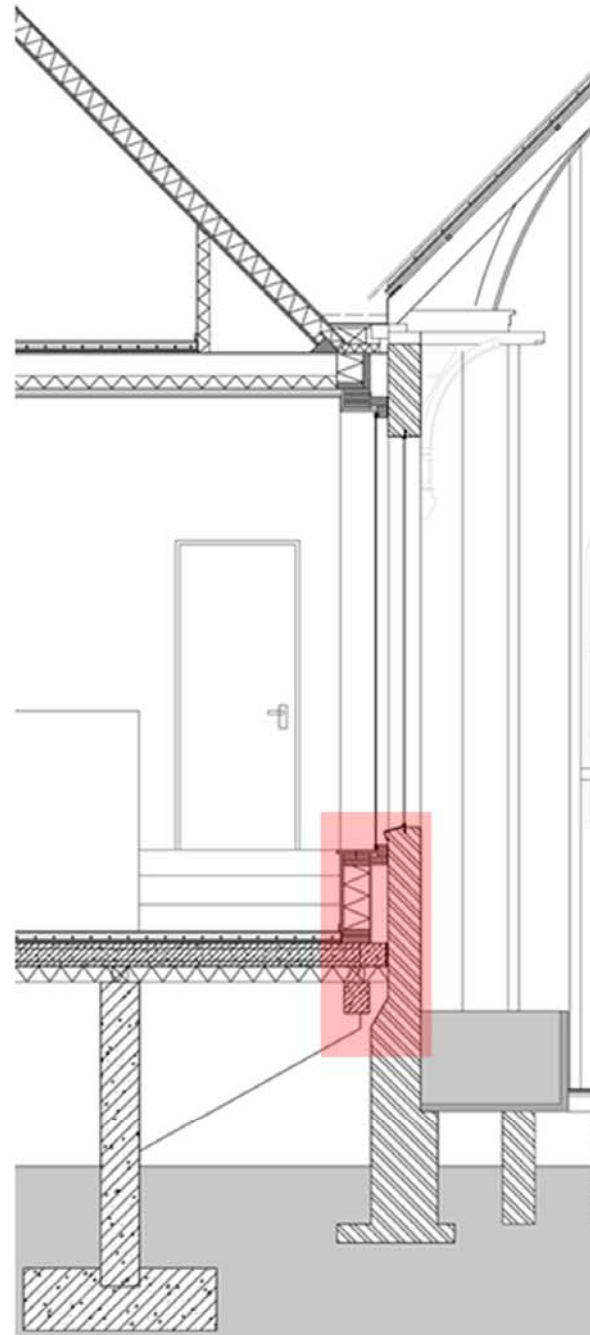

- tussen de houtskeletbouwwand en de kerkmuur zit een spouw, in deze spouw ontstaat een semi-binnenklimaat
- daardoor is er voor het kerkvenster alleen een voorzetraam nodig, met een zeer smal kozijn
- om het kerkraam heen is nog een rand kerkmuur te zien

- tussen de houtskeletbouwwand en de kerkmuur zit een spouw, in deze spouw ontstaat een semi-binnenklimaat
- daardoor is er voor het kerkvenster alleen een voorzetraam nodig, met een zeer smal kozijn
- om het kerkraam heen is nog een rand kerkmuur te zien

Vanuit Exloo naar Musselkanaal

Vanuit Musselkanaal naar Exloo

Nieuw leven in een kleine dorpskerk

Gelaserd door: NOV '82 Architecten

